

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

Αναπροσαρμογή αξίας παγίων περιουσιακών στοιχείων.

Εισηγήτρια: Παπανικολάου Μαρία

Σπουδαστές: Γκόβας Νικόλαος

Δρόσος Ανδρέας

Χαλιακόπουλος Μιχαήλ

ΠΑΤΡΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία χαρακτηρίζονται εκείνα τα υλικά αγαθά που αποκτάει η επιχείρηση με σκοπό να τα χρησιμοποιήσει ως μέσα δράσης κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να καταδείξει τον λογιστικό χειρισμό και υπολογισμό της αναπροσαρμογής της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, καθώς και να εξετάσει την πιθανή σύνδεση μεταξύ των χαρακτηριστικών των επιχειρήσεων και της εφαρμογής της αναπροσαρμογής των παγίων ως μέθοδο αποτίμησης των ενσώματων παγίων τους.

Για την καλύτερη κατανόηση του θεωρητικού πλαισίου του ΔΛΠ 16, γίνεται ιστορική αναδρομή στα ΔΛΠ και αναφορά στο πλαίσιο λειτουργίας, έκδοσης και κατάρτισής τους. Εν συνεχεία, αναλύονται όλες οι πλευρές του ΔΛΠ 16 και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων και της ελληνικής νομοθεσίας που εφαρμόζονται στα πάγια περιουσιακά στοιχεία των οικονομικών μονάδων, έτσι ώστε να παρουσιαστούν οι διαφορές τους.

Για την εμπειρική έρευνα χρησιμοποιήσαμε δεδομένα από ελληνικές εταιρείες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών για την περίοδο 2007-2010. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην έρευνα είναι η εξέταση ερευνητικών υποθέσεων στηριγμένες στην βιβλιογραφική ανασκόπηση που υπάρχει για το θέμα της αναπροσαρμογής της αξίας των παγίων στοιχείων. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι η αναπροσαρμογή των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων συσχετίζεται αρνητικά με τόσο με το MtB όσο και με το intangibility ratio των εταιρειών. Αντίθετα, προέκυψε θετική σχέση της αναπροσαρμογής και της ανάπτυξης των εταιρειών. Όσον αφορά το μέγεθος και την χρηματοοικονομική μόχλευση των εταιρειών, φαίνεται να μην επηρεάζουν τις ελληνικές επιχειρήσεις στην επιλογή της αναπροσαρμογής ως μέθοδο για την αποτίμηση των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους.

Λέξεις-Κλειδιά: Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία, Αναπροσαρμογή, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

ABSTRACT

Fixed assets are the items of value that the organization has bought and will use for an extended period of time. In this paper we evince the accounting treatment and calculation of the revaluation of fixed assets, according to the International Accounting Standards and we examine the presumptive link between the features of the firms and the application of the revaluation of fixed assets, as a method of valuation of their fixed assets.

For the better understanding of the theoretical frame of the IAS 16, we perform an historical review at the IAS and a reference to their operating framework, editing and instruction. Thereinafter, we analyze all the aspects of IAS 16 and the Greek's Accounting Standards and greek's legislation which are applied on the firms' fixed assets, so as to present their differences.

For the empirical research, we used data from greek firms which are quoted in Athens' Stockmarket, over the period 2007-2010. The methodology we use in our research is the testing of research hypothesis based on the literature review about the revaluation of fixed assets. The results indicate that the revaluation of fixed assets is negatively related to the MtB and the intangibility ratio of the firms. On the contrary, the revaluation of fixed assets is positively related to firms' growth. Regarding the firms' size and leverage, these variables do not affect greek firms' decision on the application of revaluation as a method for the valuation of their fixed assets.

Key Words: Fixed Assets, Revaluation, International Accounting Standard (IAS)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ.11
-----------------	---------------

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	σελ.13
---	---------------

1.1 Περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Πάγιο Ενεργητικό	σελ.13
--	--------

1.2 Βασικές Έννοιες Ενσώματων Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων	σελ.14
--	--------

1.3 Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων	σελ.15
---	--------

1.4 Απογραφή Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων	σελ.17
---	--------

1.5 Απεικόνιση Ενσώματων Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων	σελ.17
---	--------

1.5.1 Εδαφικές εκτάσεις (Λογαριασμός 10)	σελ.17
--	--------

1.5.2 Κτίρια – Εγκαταστάσεις κτιρίων – Τεχνικά έργα (Λογαριασμός 11)	σελ.18
--	--------

1.5.3 Μηχανήματα – Τεχνικές εγκαταστάσεις – Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός (Λογαριασμός 12)	σελ.19
--	--------

1.5.4 Μεταφορικά μέσα (Λογαριασμός 13)	σελ.21
--	--------

1.5.5 Έπιπλα και Λοιπός εξοπλισμός (Λογαριασμός 14)	σελ.21
---	--------

1.5.6 Κινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης πάγιων στοιχείων (Λογαριασμός 15)	σελ.22
---	--------

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	σελ.23
--	---------------

2.1 Εισαγωγικά	σελ.23
-----------------------	--------

2.2 Τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	σελ.24
--	--------

2.2.1 Περιεχόμενο του Ε.Γ.Λ.Σ.	σελ.24
--------------------------------	--------

2.2.2 Βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ.	σελ.24
----------------------------------	--------

2.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ή Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς	σελ.25
--	--------

2.4 Όργανα κατάρτισης των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	σελ.26
--	--------

2.5 Γενικές αρχές των Δ.Π.Χ.Α	σελ.27
--------------------------------------	--------

2.6 Απαραίτητα χαρακτηριστικά των Δ.Π.Χ.Α.	σελ.28
2.7 Μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα των Δ.Λ.Π.	σελ.28
2.8 Υιοθέτηση των Δ.Λ.Π.-Δ.Π.Χ.Α. στην Ελλάδα	σελ.29

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ σελ.31

3.1 Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία όπως παρουσιάζονται στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις»	σελ.31
3.1.1 Εισαγωγικά στο Δ.Λ.Π. 16	σελ.31
3.1.2 Σκοπός του Προτύπου	σελ.32
3.1.3 Πεδίο εφαρμογής του Προτύπου	σελ.33
3.1.4 Βασικοί ορισμοί	σελ.35
3.2 Αναγνώριση και επιμέτρηση κατά την αναγνώριση των ενσώματων ακινήτοποιήσεων	σελ.36
3.2.1 Κριτήρια αρχικής αναγνώρισης ενσώματων παγίων	σελ.36
3.2.2 Αρχικές δαπάνες	σελ.38
3.2.3 Μεταγενέστερες δαπάνες	σελ.38
3.2.4 Αποτίμηση κατά την αναγνώριση	σελ.39
3.2.4.1 Στοιχεία κόστους ενός παγίου	σελ.39
3.2.4.2 Αποτίμηση του κόστους ενός ενσώματου πάγιου στοιχείου	σελ.41
3.3 Αναγνώριση και επιμέτρηση μετά την αναγνώριση των ενσώματων ακινήτοποιήσεων	σελ.43
3.3.1 Υπόδειγμα Κόστους (Βασική Μέθοδος)	σελ.44
3.3.2 Υπόδειγμα Αναπροσαρμογής (Εναλλακτική Μέθοδος)	σελ.44
3.3.2.1 Λογιστική μοντέλου αναπροσαρμογής	σελ.45
3.3.2.2 Η αύξηση της λογιστικής αξίας του παγίου λόγω αναπροσαρμογής, καταχωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια	σελ.47
3.3.2.3 Η μείωση της λογιστικής αξίας του παγίου λόγω υποτίμησης, καταχωρίζεται στην χρέωση του λογαριασμού Ιδίων Κεφαλαίων «Διαφορά αναπροσαρμογής» και κατά το υπερβάλλον βαρύνει τα αποτελέσματα	σελ.49

3.3.2.4 Η αύξηση της λογιστικής αξίας του παγίου λόγω αναπροσαρμογής, καταχωρίζεται στα έσοδα, όταν έπεται μίας προγενέστερης απομείωσης της αξίας του στοιχείου	σελ.51
3.3.2.5 Πραγματοποίηση της διαφοράς αναπροσαρμογής	σελ.52
3.3.2.6 Απόφαση ΕΛΤΕ για διανομή κερδών από διαφορές αναπροσαρμογής	σελ.52
3.4 Αναπροσαρμογή Παγίων και Αναβαλλόμενη Φορολογία	σελ.56
3.4.1 Αναπροσαρμογή παγίου που πραγματοποιείται για λογιστικούς σκοπούς και η οποία δεν αναγνωρίζεται φορολογικά	σελ.56
3.5 Αποσβέσεις Ενσώματων Παγίων	σελ.61
3.5.1 Εισαγωγικά αποσβέσεων	σελ.61
3.5.2 Αρχές που διέπουν τις αποσβέσεις των ενσώματων παγίων στοιχείων	σελ.62
3.5.3 Μέθοδοι απόσβεσης	σελ.63
3.6 Απομείωση της αξίας	σελ.64
3.7 Γνωστοποιήσεις	σελ.64

4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΤΟΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΧΕΙΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	σελ.66
4.1 Η εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 16 στην Ελλάδα	σελ.66
4.2 Διαφορές του Δ.Λ.Π. 16 από την Ελληνική Νομοθεσία	σελ.66
4.3 Αναπροσαρμογή των Ενσώματων Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ελληνικού Νομοθετικού Πλαισίου και οι διαφορές με το Δ.Λ.Π. 16	σελ.68

5^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	σελ.76
---------------------------------	---------------

6^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	σελ.82
6.1 Δείγμα και Δεδομένα	σελ.82

6.2 Μεθοδολογία	σελ.83
6.3 Μεταβλητές της έρευνας	σελ.83
6.3.1 Μέγεθος εταιρείας	σελ.83
6.3.2 Μόχλευση εταιρείας	σελ.84
6.3.3 Ανάπτυξη εταιρείας	σελ.85
6.3.4 Δείκτης χρηματιστηριακής προς την λογιστική αξία μετοχής επιχείρησης (MtB ratio)	σελ.85
6.3.5 Ο λόγος των ενσώματων προς τα ασώματα πάγια (Intangibility ratio)	σελ.85
6.4 Στατιστικοί έλεγχοι σχετικά με την αναπροσαρμογή	σελ.86
6.5 Μεταβλητές	σελ.87
6.6 Αποτελέσματα εμπειρικής ανάλυσης	σελ.89
6.6.1 Αποτελέσματα Περιγραφικής Στατιστικής	σελ.89
6.6.2 Αποτελέσματα Παλινδρόμησης	σελ.90
7^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	σελ.92
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ.95

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 3.1: Πρότυπα για γήπεδα και κτίρια	σελ.34
Πίνακας 4.1: Διαφορές μεταξύ ΔΛΠ και Ελληνικής Νομοθεσίας	σελ.74
Πίνακας 6.1: Τρόποι υπολογισμού των υπό εξέταση μεταβλητών	σελ.88
Πίνακας 6.2: Περιγραφικές στατιστικές δείγματος	σελ.89
Πίνακας 6.3: Αποτελέσματα Παλινδρόμησης	σελ.90

ΛΙΣΤΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 3.1: Αποτίμηση ενσώματων παγίων βάσει ΔΛΠ 16	σελ.43
Σχήμα 3.2: Σχεδιάγραμμα Συνολικού Λογιστικού Χειρισμού Αναπροσαρμογής	σελ.55
Σχήμα 3.3: Σχεδιάγραμμα λογιστικού χειρισμού αναπροσαρμογής παγίων σχετικά με την δημιουργία αναβαλλόμενης φορολογίας	σελ.57

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Δ.Α.Π.: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Δ.Π.Χ.Α.: Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Ε.Γ.Α.Σ.: Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο

Ε.Α.Τ.Ε.: Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου

Κ.Β.Σ.: Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων

Χ.Α.Α.: Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Ενεργητικό της επιχείρησης περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει η επιχείρηση και αποτελούν τα μέσα δράσης για την επίτευξη των επιχειρηματικών της στόχων. Τα ενεργητικά στοιχεία διακρίνονται, μεταξύ των άλλων, σε πάγια ενεργητικά που χαρακτηρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται όχι με πρόθεση μεταπώλησης, αλλά μακροχρόνιας (μεγαλύτερης του έτους) κατοχής, με την ίδια περίπου μορφή. Στην κατηγορία αυτή, μεταξύ άλλων, ανήκουν: τα ενσώματα ή υλικά πάγια στοιχεία, δηλαδή τα υλικά αγαθά που αποκτάει η επιχείρηση με σκοπό να τα χρησιμοποιήσει ως μέσα δράσης κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι μεγαλύτερη του έτους, π.χ. εδαφικές εκτάσεις, κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων και τεχνικά έργα, μηχανήματα-τεχνικές εγκαταστάσεις-λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός, μεταφορικά μέσα, έπιπλα-σκεύη και λοιπός εξοπλισμός κ.ο.κ.

Ο Ισολογισμός, όπως και οι υπόλοιπες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καταρτίζεται σύμφωνα με τις γενικές αποδεκτές λογιστικές αρχές, οι οποίες θεωρείται δεδομένο ότι ακολουθούνται από τις εταιρίες. Οι βασικές αυτές αρχές έχουν ενσωματωθεί στους νόμους που ρυθμίζουν τις Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.) και τις Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, τα περιουσιακά στοιχεία, μεταξύ αυτών και τα υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία, πρέπει να καταχωρούνται στο κόστος κτήσης. Στην αρχική καταχώριση (της απόκτησης), δεχόμαστε ότι το κόστος και η τρέχουσα αξία ενός παγίου συμπίπτουν. Τι γίνεται όμως σε μεταγενέστερο χρόνο, όταν είναι πολύ πιθανό η αξία του παγίου να έχει μεταβληθεί; Αν η τρέχουσα αξία του παγίου (αξία σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη στιγμή) είναι μεγαλύτερη από το ιστορικό κόστος του (το κόστος με το οποίο το απέκτησε η επιχείρηση στο παρελθόν), σύμφωνα με την αναφερθείσα αρχή, η λογιστική θα εξακολουθεί να το εμφανίζει στις λογιστικές καταστάσεις στο ιστορικό κόστος και επομένως οι καταστάσεις αυτές δεν θα αποκαλύπτουν το ποσό που, πωλούμενο το σχετικό πάγιο μπορεί να αποφέρει. Απόκλιση από την αρχή του ιστορικού κόστους αποτελεί η αναπροσαρμογή της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων, η οποία πραγματοποιείται μόνο όταν προβλέπεται από την νομοθεσία.

Με την αναπροσαρμογή, επιδιώκεται η λογιστική διόρθωση της υποτιμημένης αξίας με την οποία εμφανίζονται τα αντίστοιχα πάγια στις λογιστικές καταστάσεις, ώστε οι πληροφορίες

που αντλούνται από αυτές να είναι χρήσιμες στους χρήστες στην λήψη των οικονομικών αποφάσεων.

Οι λογιστικές επιπτώσεις της διαδικασίας της αναπροσαρμογής είναι μια αύξηση στην λογιστική αξία των παγίων περιουσιακών στοιχείων και μια αύξηση στην καθαρή θέση των ιδιοκτητών της επιχείρησης. Η αναπροσαρμογή των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού έχει θετική επίδραση στις ταμειακές ροές, αλλά αρνητική στα κέρδη, στον Ισολογισμό και την φορολογική επιβάρυνση της εταιρείας.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να καταδείξει τον λογιστικό χειρισμό και υπολογισμό της αναπροσαρμογής της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, καθώς και να εξετάσει την πιθανή σύνδεση μεταξύ των χαρακτηριστικών των επιχειρήσεων και της εφαρμογής της αναπροσαρμογής των παγίων ως μέθοδο αποτίμησης των ενσώματων παγίων τους.

Πιο συγκεκριμένα, στο 1^ο Κεφάλαιο, γίνεται μια εισαγωγή στις έννοιες των πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Στο 2^ο Κεφάλαιο, αναλύονται τα Ελληνικά και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, καθώς και οι γενικές αρχές και τα χαρακτηριστικά αυτών. Στο 3^ο Κεφάλαιο παρουσιάζεται η λογιστική των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων βάσει των ΔΛΠ, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον λογιστικό χειρισμό και υπολογισμό της αναπροσαρμογής της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, ενώ στο 4^ο Κεφάλαιο πραγματοποιείται επισκόπηση των διαφορών στον λογιστικό χειρισμό των ενσώματων ακινητοποιήσεων μεταξύ των ΔΛΠ και της Ελληνικής Νομοθεσίας. Στο 5^ο Κεφάλαιο, πραγματοποιείται η βιβλιογραφική ανασκόπηση, όπου παρατίθενται χρονολογικά οι έρευνες που ασχολήθηκαν με την αναπροσαρμογή των παγίων στοιχείων των επιχειρήσεων και τα αντίστοιχά τους συμπεράσματα. Το 6^ο Κεφάλαιο αποτελεί την εμπειρική έρευνα, μαζί με τα αποτελέσματά της. Η έρευνα αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν τις διοικήσεις των εισηγμένων στο Χ.Α.Α. επιχειρήσεων, ώστε να εφαρμόσουν την μέθοδο της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Τέλος, στο 7^ο Κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της παρούσας εργασίας.

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1.1 Περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Πάγιο Ενεργητικό

Στην πρώτη ομάδα του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (ΕΓΛΣ), περιλαμβάνεται το σύνολο των αγαθών, αξιών και δικαιωμάτων, που προορίζονται να παραμείνουν μακροχρόνια, με την ίδια περίπου μορφή στην οικονομική μονάδα, καθώς και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης.

Στο πάγιο ενεργητικό περιλαμβάνονται οι εξής μερικότερες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων:

1. Ενσώματα Πάγια Στοιχεία (λογαριασμοί 10-15): Είναι τα υλικά αγαθά που αποκτά η οικονομική μονάδα με σκοπό να τα χρησιμοποιεί ως μέσα δράσεώς της κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερη από ένα έτος.

2. Ασώματες ακινητοποιήσεις ή άυλα πάγια στοιχεία (λογαριασμοί 16.00-16.09): Είναι τα ασώματα οικονομικά αγαθά που αποκτώνται από την οικονομική μονάδα με σκοπό να χρησιμοποιούνται παραγωγικά για χρονικό διάστημα οπωσδήποτε μεγαλύτερο από ένα έτος.

3. Έξοδα πολυετούς απόσβεσης (λογαριασμοί 16.10-16.19): Είναι τα έξοδα που αποσβένονται τμηματικά και πραγματοποιούνται για την ίδρυση και οργάνωση της οικονομικής μονάδας, για την απόκτηση διαρκών μέσων εκμεταλλεύσεως και για την επέκταση και αναδιοργάνωσή της.

4. Συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (λογαριασμός 18): Είναι οι συμμετοχές σε άλλες οικονομικές μονάδες οποιασδήποτε νομικής μορφής – Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ε.Ε., Ο.Ε. και άλλες- οι οποίες εξασφαλίζουν την άσκηση επιρροής πάνω σε αυτές και αποκτώνται με σκοπό διαρκούς κατοχής τους, και οι κατά τρίτων απαιτήσεις της οικονομικής μονάδας, για τις οποίες η προθεσμία εξοφλήσεως λήγει μετά από το τέλος της επόμενης χρήσεως.

Σημειώνεται ότι τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης, οι συμμετοχές και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις, δεν αποτελούν πάγια περιουσιακά στοιχεία, αλλά απλώς καταχωρούνται στην κατηγορία του πάγιου ενεργητικού γιατί είναι στοιχεία που ρευστοποιούνται σε περισσότερες από μία χρήσεις.¹

1.2 Βασικές Έννοιες Ενσώματων Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων

Τιμή κτήσης είναι η τιμολογιακή αξία αγοράς η οποία προσαυξάνεται με τα ειδικά έξοδα αγοράς (π.χ. δασμοί, ασφάλιστρα μεταφοράς, δαπάνες εγκαταστάσεων κλπ.) και μειώνεται με τις σχετικές εκπτώσεις.

Κόστος κτήσης (ή παραγωγής ή ιδιοκατασκευής) είναι το παρακάτω άθροισμα:

Άμεσα υλικά (πρώτες ύλες και διάφορα υλικά) που χρησιμοποιήθηκαν στην παραγωγή των συγκεκριμένων προϊόντων ή ιδιοκατασκευών	XXX
Πλέον: αναλογία γενικών εξόδων αγορών	XXX
Πλέον: κόστος κατεργασίας που απαιτήθηκε για να φτάσουν τα σχετικά προϊόντα ή οι ιδιοκατασκευές στην τελική μορφή	<u>XXX</u> <u>XXX</u>
Σύνολο κόστος κτήσης (ή παραγωγής ή ιδιοκατασκευής)	XXX

Επέκταση ή προσθήκη κτιρίου, κτιριακής εγκαταστάσεως και τεχνικού έργου, είναι οποιαδήποτε μόνιμη αύξηση του όγκου, του μεγέθους ή της ωφελιμότητάς του, που γίνεται με την χρησιμοποίηση, κατά κανόνα, δομικών υλικών.

Επέκταση ή προσθήκη μηχανήματος, τεχνικής εγκαταστάσεως και μηχανολογικού εξοπλισμού, είναι κάθε προσθήκη ή εργασία που γίνεται σε αυτά και αυξάνει το μέγεθος και κατά κανόνα την παραγωγική τους δυναμικότητα.

Βελτίωση ενσώματου πάγιου περιουσιακού στοιχείου, είναι κάθε μεταβολή που γίνεται σε αυτό μετά από τεχνολογική επέμβαση και έχει ως αποτέλεσμα είτε την αύξηση του χρόνου της ωφέλιμης ζωής του, είτε την αύξηση της παραγωγικότητάς του, είτε την μείωση του κόστους λειτουργίας του, ή την βελτίωση των συνθηκών χρησιμοποίησής του.

¹ ΕΣΥΛ, αριθμός γνωμοδότησης 269/1996

Συντήρηση ενσώματου πάγιου περιουσιακού στοιχείου, είναι η τεχνολογική επέμβαση που γίνεται σε αυτό με σκοπό να διατηρείται στην αρχική του παραγωγική ικανότητα για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Επισκευή ενσώματου πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι η αντικατάσταση ή επιδιόρθωση μερών αυτού, που έχουν καταστραφεί ή υποστεί βλάβη, με σκοπό την επαναφορά της παραγωγικής του ικανότητας ή των συνθηκών λειτουργίας του, στο επίπεδο που ήταν πριν από την καταστροφή ή την βλάβη.

Το κόστος των επεκτάσεων, προσθηκών και βελτιώσεων, προσαυξάνει την αξία κτήσεως των πάγιων περιουσιακών στοιχείων και καταχωρείται στους σχετικούς λογαριασμούς των στοιχείων αυτών.

Τα έξοδα συντηρήσεως και επισκευής των πάγιων περιουσιακών στοιχείων είναι κόστος τρέχουσας μορφής και καταχωρούνται στους οικείους λογαριασμούς εξόδων κατ' είδος της ομάδας 6.

1.3 Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων

Για την λογιστική παρακολούθηση κάθε πάγιου στοιχείου και για την λογιστική παρακολούθηση της αξίας κτήσης και των αποσβέσεων του, τηρείται υποχρεωτικά μητρώο πάγιων στοιχείων, το οποίο αποτελεί την τελευταία ανάλυση των λογαριασμών των πάγιων περιουσιακών στοιχείων (λογαριασμοί τρίτου ή τέταρτου κλπ. βαθμού).

Από το μητρώο πάγιων στοιχείων, οι λεπτομέρειες και ο τρόπος τήρησης του οποίου αφήνονται στην κρίση της οικονομικής μονάδας, πρέπει να προκύπτουν τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

1. Τα στοιχεία που εξατομικεύουν το είδος του παγίου (ονοματολογία και διακριτικά στοιχεία)
2. Τα στοιχεία της λογιστικής του ένταξης (τίτλοι και κωδικοί αριθμοί του πρωτοβάθμιου και του λογαριασμού της τελευταίας βαθμίδας)
3. Η αιτιολογία και τα σχετικά στοιχεία κτήσης, η αρχική αξία κτήσης και οι μεταβολές αυτής (προσθήκες, βελτιώσεις, μειώσεις)
4. Ο τόπος εγκαταστάσεως.
5. Η ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η χρησιμοποίηση ή λειτουργία του, καθώς και η ημερομηνία που τυχόν τέθηκε σε αδράνεια

6. Η τυχόν κτήση του με ευεργετική φορολογική διάταξη
7. Η τυχόν ύπαρξη βαρών (υποθήκες) πάνω σε αυτό (π.χ. είδος βάρους, αιτίες, ποσό)
8. Ο κωδικός αριθμός της τελευταίας βαθμίδας του λογαριασμού αποσβέσεων
9. Οι λογισμένες αποσβέσεις (συντελεστής και ποσά) και τα στοιχεία της λογιστικής τους εγγραφής (α/α παραστατικού, ημερομηνία), καθώς και οι αντιλογισμένες αποσβέσεις π.χ. σε περίπτωση πωλήσεως ή καταστροφής
10. Τα στοιχεία και η αιτία του τερματισμού της παραγωγικής του ζωής (π.χ. εκποίηση, διάλυση ή καταστροφή)

Με σκοπό να αντιμετωπιστούν δυσχέρειες που ενδεχομένως θα ανακύψουν κατά την υποχρεωτική τήρηση του μητρώου πάγιων στοιχείων σύμφωνα με τα παραπάνω, παρέχεται η δυνατότητα της τηρήσεως αυτού κατά ομάδες ομοειδών πάγιων στοιχείων με την προϋπόθεση ότι το συγκεκριμένο πάγιο στοιχείο, όταν κρίνεται αναγκαίο (π.χ. κατά την απογραφή ή την πώληση), θα είναι δυνατό να εξατομικεύεται.

Υπόδειγμα Μητρώου Παγίων

[ΕΙΔΟΣ ΠΑΓΙΟΥ (ΟΜΑΔΑ ΠΑΓΙΟΥ)]

(Π.Χ.) 02. ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΑΓΙΟΥ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΤΗΣΗΣ						ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ	ΧΡΕΩΣΗ ΠΑΓΙΟΥ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΕΛΤΙΟΥ ΕΞΑΓΩΓΗΣ
			ΕΙΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΦΠΑ	%	ΠΟΣΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ				
1	02.0001	ΧΧ/ΧΧ/ΧΧΧΧ	ΤΠΔΑ	38	ΠΑΛΙΣΙΟ Α.Ε.	ΕΠΙΘΑΝΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2m x 1,80m, 1άκρο άσπρη, κλπ	ΤΕΜΑΧΙΑ	1	780,00	148,20	55%	510,51	510,51	417,69	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ - ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	ΧΧΧΧ/ΧΧΧΧ

(Π.Χ.) 03. ΕΡΓΑΣΙΑ 03.001 ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΑΓΙΟΥ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΤΗΣΗΣ						ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ			ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΗ ΑΞΙΑ	ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ	ΧΡΕΩΣΗ ΠΑΓΙΟΥ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΕΛΤΙΟΥ ΕΞΑΓΩΓΗΣ
			ΕΙΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΚΑΘΑΡΗ ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΦΠΑ	%	ΠΟΣΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ				
1	03.0001.0001	ΧΧ/ΧΧ/ΧΧΧΧ	ΔΑΤ	569870	ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΡΧΑΙΟΣ Ο.Ε.	FISHER ΚΟΦΤΗΣ ΜΑΡΜΑΡΟΥ 1200KW ... Κλπ	ΤΕΜΑΧΙΑ	1	320,00	60,80	45%	171,36	171,36	209,44	ΕΡΓΟΤΑΣΙΟ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	ΜΕΝΗΣ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΕΑΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΤΗΣ	ΧΧΧΧ/ΧΧΧΧ

ΒΕΒΗΘΗΚΕ ΑΠΟ

(ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ - ΙΔΙΟΤΗΤΑ)

1.4 Απογραφή Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων

Σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας, για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο που έχει μια επιχείρηση στην κατοχή της, αναγράφονται στο βιβλίο απογραφών τουλάχιστον:

1. Η αξία κτήσης ή το κόστος ιδιοκατασκευής του, προσαυξημένο με τις δαπάνες επεκτάσεων ή προσθηκών και βελτιώσεων
2. Οι αποσβέσεις και
3. Η αναπόσβεστη αξία

Όταν ο επιτηδευματίας τηρεί θεωρημένα βιβλία-μητρώα πάγιων περιουσιακών στοιχείων και αποσβέσεων, μπορεί να καταχωρεί την πιο πάνω ανάλυση κατά ομοειδείς κατηγορίες πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

1.5 Απεικόνιση Ενσώματων Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων

1.5.1 Εδαφικές Εκτάσεις (Λογαριασμός 10)

Εδαφικές εκτάσεις είναι τα οικόπεδα, γήπεδα, αγροτεμάχια, ορυχεία, μεταλλεία, λατομεία, δάση, φυτείες και γενικά οποιαδήποτε έκταση γης της οποίας η κυριότητα ανήκει στην οικονομική μονάδα. Οι εδαφικές εκτάσεις διακρίνονται σε εκείνες που έχουν απεριόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής (π.χ. οικόπεδα, γήπεδα) και σε αυτές που η διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους είναι περιορισμένη και για τον λόγο αυτό η αξία τους είναι αποσβεστέα (π.χ. ορυχεία, μεταλλεία, λατομεία).

Στον λογαριασμό 10.00 *Γήπεδα-οικόπεδα* παρακολουθούνται οι εκτάσεις γης πάνω στις οποίες έχουν κατασκευαστεί και οργανωθεί τα εργοστάσια ή εργοτάξια της οικονομικής μονάδας ή έχουν ανεγερθεί λοιπά κτίρια και εγκαταστάσεις αυτής (π.χ. για γραφεία, καταστήματα), καθώς και εκείνες που προορίζονται για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών.

Στους λογαριασμούς 10.01 *Ορυχεία*, 10.02 *Μεταλλεία* και 10.03 *Λατομεία*, παρακολουθούνται οι ιδιόκτητες εκτάσεις γης από τις οποίες, με κατάλληλα τεχνικά μέσα, αντλείται ο υπόγειος ή επιφανειακός φυσικός πλούτος τους (π.χ. ορυκτά, μεταλλεύματα ή λατομικά προϊόντα).

Στον λογαριασμό 10.03 *Λατομεία*, παρακολουθούνται οι ιδιόκτητες εκτάσεις γης από τις οποίες, με κατάλληλα τεχνικά μέσα, γίνεται εξόρυξη λατομικών προϊόντων. Λατομικά προϊόντα είναι τα ορυκτά εκείνα τα οποία δεν χαρακτηρίζονται ως μεταλλεύματα από την νομοθεσία περί μεταλλείων, όπως είναι κυρίως τα διάφορα πετρώματα, τα μάρμαρα, οι κοινοί λίθοι, τα κονιάματα και τα χρώματα.

Στους λογαριασμούς 10.04 *Αγροί*, 10.05 *Φυτείες* και 10.06 *Δάση*, παρακολουθούνται οι καλλιεργήσιμες, καθώς και οι με οποιοδήποτε άλλο φυσικό τρόπο εκμεταλλεύσιμες εκτάσεις γης. Στους λογαριασμούς 10.10 έως και 10.16 παρακολουθούνται οι εδαφικές εκτάσεις οι οποίες δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά για τις ανάγκες της βασικής επαγγελματικής δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας, ούτε και για τις παρεπόμενες ασχολίες αυτής. Οι εδαφικές εκτάσεις παρακολουθούνται στους οικείους υπολογαριασμούς του 10 με καταχώρηση σε αυτούς της αξίας κτήσης τους ή της αξίας η οποία προκύπτει έπειτα από νόμιμη αναπροσαρμογή της αξίας κτήσης.

1.5.2 Κτίρια – Εγκαταστάσεις κτιρίων - Τεχνικά έργα (Λογαριασμός 11)

Κτίρια είναι οι οικοδομικές κατασκευές που γίνονται με την χρησιμοποίηση δομικών υλικών και προορίζονται για κατοικίες, βιομηχανοστάσια, αποθήκες ή οποιαδήποτε άλλη εκμετάλλευση ή δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας.

Εγκαταστάσεις κτιρίων είναι πρόσθετες εγκαταστάσεις όπως ηλεκτρικές, υδραυλικές, μηχανολογικές, τηλεπικοινωνιακές και άλλες, οι οποίες είναι συνδεδεμένες με το κτίριο κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο αποχωρισμός τους να μην είναι δυνατόν να γίνει εύκολα και χωρίς βλάβη της ουσίας τους ή του κτιρίου. Οι εγκαταστάσεις αυτές παρακολουθούνται στους ίδιους υπολογαριασμούς του 11.00 στους οποίους παρακολουθούνται τα κτίρια στα οποία είναι συνδεδεμένες ή ενσωματωμένες.

Τεχνικά έργα είναι μόνιμες κατά κανόνα τεχνικές κατασκευές, με τις οποίες τροποποιείται το φυσικό περιβάλλον με σκοπό την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας (π.χ. δρόμοι, λιμάνια, περιφράξεις, γέφυρες, αεροδρόμια κλπ.).

Στον λογαριασμό 11.01 *Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών*, παρακολουθούνται όσα από τα έργα αυτά εξυπηρετούν τις μεταφορές της οικονομικής μονάδας. Τα τεχνικά έργα που εξυπηρετούν άλλους σκοπούς, παρακολουθούνται στον λογαριασμό 11.02 *Λοιπά τεχνικά έργα*.

Στον λογαριασμό 11.03 *Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων*, παρακολουθούνται οι δαπάνες διαμορφώσεως γηπέδων και άλλων εδαφικών εκτάσεων, όταν συντρέχουν οι εξής δύο βασικές προϋποθέσεις:

1. Οι δαπάνες αυτές δεν πρέπει να έχουν περιληφθεί στο κόστος κτιρίων ή τεχνικών έργων σαν κόστος υποδομής της κατασκευής τους και
2. Οι διαμορφώσεις να φθείρονται και για τον λόγο αυτό να αποσβένονται.

Στους λογαριασμούς 11.07 *Κτίρια – εγκαταστάσεις κτιρίων σε ακίνητα τρίτων*, 11.08 *Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών σε ακίνητα τρίτων*, 11.09 *Λοιπά τεχνικά έργα σε ακίνητα τρίτων* και 11.10 *Υποκείμενες σε απόσβεση διαμορφώσεις γηπέδων τρίτων*, παρακολουθούνται τα κτίρια και τεχνικά έργα που κατασκευάζονται, καθώς και τα έξοδα που γίνονται σε ακίνητα κυριότητας τρίτων, όταν η οικονομική μονάδα έχει δικαίωμα χρήσης για ορισμένο χρόνο που καθορίζεται συμβατικά, μετά την πάροδο του οποίου τα εν λόγω έργα περιέρχονται στον κύριο του ακινήτου χωρίς αντάλλαγμα. Στους λογαριασμούς αυτούς καταχωρούνται:

1. Το κόστος ανέγερσης κτιρίων και τεχνικών έργων
2. Το κόστος διαμορφώσεων, βελτιώσεων και προσθηκών πάνω σε κτίρια και τεχνικά έργα και
3. Τα έξοδα διαμόρφωσης εδαφικών εκτάσεων.

Στους λογαριασμούς 11.14 έως και 11.17, καθώς και 11.21 έως και 11.24, παρακολουθούνται τα κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων και τα τεχνικά έργα τα οποία δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά για τις ανάγκες της βασικής επαγγελματικής δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας, ούτε και για τις παρεπόμενες ασχολίες της.

1.5.3 Μηχανήματα – Τεχνικές εγκαταστάσεις – Λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός (Λογαριασμός 12)

Στον λογαριασμό 12.00 παρακολουθούνται τα μηχανήματα της οικονομικής μονάδας, δηλαδή οι ο κατασκευές, μόνιμα εγκατεστημένες ή κινητές, οι οποίες χρησιμεύουν για να αποσπών από την φύση, να επεξεργάζονται ή να μετασχηματίζουν υλικά αγαθά ή για να παράγουν υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο δραστηριότητάς της.

Στον λογαριασμό 12.01 παρακολουθούνται οι τεχνικές εγκαταστάσεις της οικονομικής μονάδας, δηλαδή τεχνικές κατασκευές και γενικά τεχνολογικές διευθετήσεις που γίνονται για την μόνιμη εγκατάσταση μηχανημάτων και την σύνδεσή τους στο παραγωγικό κύκλωμά της.

Στον λογαριασμό 12.02 παρακολουθούνται τα φορητά μηχανήματα «χειρός», δηλαδή τα φορητά μικρομηχανήματα που έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα έτος και μικρότερη από την παραγωγική ζωή των μηχανημάτων του λογαριασμού 12.00.

Στον λογαριασμό 12.03 παρακολουθούνται τα εργαλεία, δηλαδή τα μηχανολογικά και άλλης φύσεως αντικείμενα που χρησιμοποιούνται με το χέρι και έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα έτος.

Στον λογαριασμό 12.04 παρακολουθούνται τα καλούπια και οι ιδιοσυσκευές της οικονομικής μονάδας, δηλαδή οι μηχανολογικές και άλλης φύσεως κατασκευές, οι οποίες προσαρμόζονται στα καθ' αυτό μηχανήματα για την παραγωγή εξειδικευμένων αντικειμένων, αποχωρίζονται από αυτά μετά από την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου και παραμένουν σε αδράνεια μέχρι να επαναχρησιμοποιηθούν (π.χ. καλούπια, μήτρες).

Στον λογαριασμό 12.05 παρακολουθούνται τα διάφορα μηχανολογικά όργανα π.χ. μετρήσεων, πειραματισμών ή ελέγχων.

Στον λογαριασμό 12.06 παρακολουθείται ο λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός της οικονομικής μονάδας ο οποίος δεν είναι δυνατό να ενταχθεί σε μια από τις κατηγορίες εξοπλισμού των λογαριασμών 12.00-12.05.

Στους λογαριασμούς 12.07, 12.08 και 12.09 παρακολουθούνται τα μηχανήματα, οι εγκαταστάσεις και ο λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός της οικονομικής μονάδας που έχουν εγκατασταθεί σε ακίνητα τρίτων και που μετά παρέλευση ορισμένου χρόνου, συμβατικά καθορισμένου, η κυριότητά τους περιέρχεται στους κυρίους των ακινήτων χωρίς αντάλλαγμα.

Στους λογαριασμούς 12.10 έως και 12.19 παρακολουθούνται τα μηχανήματα, οι εγκαταστάσεις και ο λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός, όταν δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά για τις ανάγκες της βασικής επαγγελματικής δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας, ούτε και για τις παρεπόμενες ασχολίες της. Στους ίδιους λογαριασμούς παρακολουθούνται και τα μηχανήματα και άλλα πάγια τα οποία θεωρούνται ως οριστικά εκτός εκμετάλλευσης, είτε έχουν ολοκληρωτικά αποσβεστεί, οπότε η παρακολούθησή τους γίνεται με μία λογιστική μονάδα, είτε δεν έχουν ολοκληρωτικά αποσβεστεί, οπότε η παρακολούθησή τους γίνεται με την αξία κτήσης τους.

1.5.4 Μεταφορικά μέσα (Λογαριασμός 13)

Στους οικείους υπολογαριασμούς του 13 παρακολουθούνται τα κάθε είδους οχήματα με τα οποία η οικονομική μονάδα διενεργεί μεταφορές και μετακινήσεις του προσωπικού και των υλικών αγαθών της (π.χ. εμπορευμάτων, έτοιμων προϊόντων ή υλικών), είτε μέσα στους χώρους εκμετάλλευσης, είτε έξω από αυτούς.

1.5.5 Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός (Λογαριασμός 14)

Στους οικείους υπολογαριασμούς του 14, παρακολουθούνται τα έπιπλα και ο λοιπός εξοπλισμός των διάφορων κτιριακών χώρων της οικονομικής μονάδας (π.χ. γραφείων, εργοστασίων, εργαστηρίων, καταστημάτων ή αποθηκών).

Στον υπολογαριασμό 14.00 *Έπιπλα*, παρακολουθούνται τα κινητά αντικείμενα ή εκείνα που είναι εγκατεστημένα αλλά είναι δυνατό να αποχωριστούν εύκολα, και τα οποία προορίζονται για την συμπλήρωση ή τον καλλωπισμό των κτιριακών χώρων και χρησιμοποιούνται, κατά κανόνα, από το προσωπικό της οικονομικής μονάδας στην οποία ανήκουν.

Στον υπολογαριασμό 14.01 *Σκεύη*, παρακολουθούνται τα διάφορα είδη εστίασης, τα οποία χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση αναγκών εστιατορίων, κυλικείων κλπ. (π.χ. ψυγεία, ηλεκτρικές κουζίνες κλπ.).

Στον υπολογαριασμό 14.02 *Μηχανές γραφείων*, παρακολουθούνται οι κάθε είδους μηχανικές μηχανές γραφείων (π.χ. λογιστικές, γραφομηχανές κλπ.) της οικονομικής μονάδας.

Στον υπολογαριασμό 14.03 *Ηλεκτρονικοί υπολογιστές και ηλεκτρονικά συστήματα*, παρακολουθούνται τα κάθε είδους ηλεκτρονικά μηχανήματα που εξυπηρετούν τις ανάγκες της οικονομικής μονάδας (π.χ. ηλεκτρονικές λογιστικές μηχανές, ηλεκτρονικές οθόνες κλπ.)

Στον υπολογαριασμό 14.04 *Μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς*, παρακολουθούνται τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία χρησιμοποιούνται ως μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς, έχουν παραγωγική ζωή μεγαλύτερη από ένα έτος και αποσβένονται τμηματικά (π.χ. δεξαμενές, δοχεία, παλέτες κλπ.).

Στον υπολογαριασμό 14.05 *Επιστημονικά όργανα*, παρακολουθούνται τα φορητά μέσα με τα οποία εξασφαλίζονται οι αναγκαίες αναλύσεις, μετρήσεις και δοκιμές πάνω σε υλικά, δυνάμεις και διάφορες μορφές ενέργειας (π.χ. αντιδραστήρες, αποστακτήρες κλπ.).

Στον υπολογαριασμό 14.06 *Ζώα για πάγια εκμετάλλευση*, παρακολουθούνται τα ζώα τα οποία προορίζονται για πάγια εκμετάλλευση, ιδίως από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές οικονομικές μονάδες (π.χ. άλογα για μεταφορές, αγελάδες που παρέχουν το γάλα κλπ).

Στον υπολογαριασμό 14.08 *Εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών*, παρακολουθούνται τα κάθε είδους φορητά ή εγκατεστημένα μέσα τηλεπικοινωνιών (π.χ. τηλεφωνικά κέντρα, τηλεφωνικές συσκευές κλπ.).

1.5.6 Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης πάγιων στοιχείων (Λογαριασμός 15)

Στον λογαριασμό 15 παρακολουθούνται τα ποσά τα οποία διατέθονται για την κατασκευή νέων ενσώματων πάγιων στοιχείων, καθώς και τα ποσά τα οποία προκαταβάλλονται για την αγορά όμοιων στοιχείων. Το κατά την ημέρα κλεισίματος του Ισολογισμού υπόλοιπο του λογαριασμού 15 απεικονίζει το μη ολοκληρωμένο κόστος των πάγιων στοιχείων τα οποία, μέχρι την ημέρα εκείνη, δεν είχαν παραληφθεί, ή δεν είχε συντελεστεί η αποπεράτωσή τους.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

2.1 Εισαγωγικά

Οι εταιρείες αποτελούν την ραχοκοκαλιά της οικονομικής δραστηριότητας παγκοσμίως. Έτσι, σε μια παγκοσμιοποιημένη αγορά κεφαλαίου όπου οι εταιρείες εισάγονται διεθνώς σε χρηματιστήρια οπουδήποτε ανά τον κόσμο, είναι αδύνατη η επίτευξη μιας ισότιμης επιμέτρησης της χρηματοοικονομικής θέσης τους όταν δεν εφαρμόζεται ένα ενιαίο πλαίσιο λογιστικών κανόνων, κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεών τους. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην έλλειψη εναρμονισμένων λογιστικών κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη. Αναπόφευκτη συνέπεια αυτού, είναι η ουσιώδης διαφορετική παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων των εταιρειών, καθώς η εξαγωγή του συμπεράσματος για τις οικονομικές τους καταστάσεις εξαρτάται από την χώρα προέλευσής τους, που επιβάλλει και τους εφαρμοστέους λογιστικούς κανόνες.

Η ανομοιογένεια των εφαρμοστέων λογιστικών κανόνων σε διεθνές επίπεδο, αποτελεί μια πραγματικότητα. Τα λογιστικά πρότυπα που τηρούν οι Η.Π.Α. είναι τα G.A.A.P. (General Accepted Accounting Principles) και τα χαρακτηρίζει κυρίως «η αρχή της γνήσιας και ειλικρινούς πληροφόρησης» των επενδυτών. Τα κράτη που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζουν καθένα κάποιο δικό τους λογιστικό σύστημα, ενώ οι χώρες που ανήκουν στην Ε.Ε. ακολουθούν την εναρμόνιση των κανόνων λογιστικής που επήλθε για τις εταιρείες με την τέταρτη και την έβδομη οδηγία και οι οποίοι κανόνες έχουν ως βάση τους την αρχή της συντηρητικότητας.

Η έλλειψη σύγκρισης λοιπόν των κανόνων λογιστικής, δημιουργεί σημαντική απόκλιση των οικονομικών μεγεθών των διεθνώς εισηγμένων εταιρειών. Το γεγονός αυτό κατέστησε σαφές στην ευρωπαϊκή κοινότητα ότι αποτελεί αναπόδραστη ανάγκη η ενοποίηση ή έστω η σύγκλιση των εκάστοτε διεθνών λογιστικών κανόνων. Την οδήγησε έτσι στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), τα οποία διασφαλίζουν μία υψηλή ακρίβεια στην πληροφόρηση των οικονομικών καταστάσεων, καθιστώντας τες συγκρίσιμες και κατανοητές, ανεξαρτήτως της χώρας προέλευσής τους.

2.2 Τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Κάνοντας λόγο για τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα, αναφερόμαστε σε εκείνο το πλαίσιο κανόνων και αρχών που διέπουν το λογιστικοοικονομικό και φορολογικό πεδίο δράσης των επιχειρήσεων.

Βασική πηγή των ελληνικών λογιστικών προτύπων, αποτελεί το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και ο κωδικοποιημένος Νόμος περί «Ανωνύμων Εταιρειών» Ν.2190/1920. Εν συνεχεία είναι οι διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ), ο κώδικας φορολογίας εισοδήματος (Ν.2238/1994) όπως επίσης και μια σειρά μικρότερης σημαντικότητας νομοθετήματα, όπως π.χ. το προεδρικό διάταγμα που άπτεται του θέματος των αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

2.2.1 Περιεχόμενο του Ε.Γ.Λ.Σ.

Το Π.Δ. 1123/1980, καθόρισε το περιεχόμενό του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, το οποίο χωρίζεται στα παρακάτω πέντε μέρη:

- Ø Μέρος πρώτο: Βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ. – Διάρθρωση του σχεδίου λογαριασμών
- Ø Μέρος δεύτερο: Γενική Λογιστική
- Ø Μέρος τρίτο: Λογαριασμοί Τάξεως
- Ø Μέρος τέταρτο: Οικονομικές καταστάσεις – Αριθμοδείκτες
- Ø Μέρος πέμπτο: Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης

Στο Ε.Γ.Λ.Σ. περιλαμβάνεται, ως έκτο μέρος, το παράρτημα της Αναλυτικής Λογιστικής Εκμετάλλευσης με οδηγίες και υποδείξεις που δεν προβλέπεται να γίνουν υποχρεωτικής εφαρμογής.

2.2.2 Βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ.

Οι βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ. είναι:

Η αρχή της Αυτονομίας: Σύμφωνα με την αρχή της αυτονομίας, οι λογαριασμοί κατανέμονται σε τρία μέρη, καθένα από τα οποία αποτελεί ιδιαίτερο και ανεξάρτητο λογιστικό κύκλωμα.

Η αρχή της κατ' είδος συγκέντρωσης των αποθεμάτων, εξόδων και εσόδων: Σύμφωνα με την αρχή της κατ' είδος συγκέντρωσης και παρακολούθησης των αγορών, των εξόδων και των εσόδων, τα αντίστοιχα ποσά καταχωρούνται σε λογαριασμούς αποθεμάτων (ομάδα 2),

εξόδων (ομάδα 6), εσόδων (ομάδα 7) και έκτακτων και ανόργανων αποτελεσμάτων (ομάδα 8), οι οποίοι ανοίγονται και λειτουργούν με κριτήριο το είδος και όχι τον προορισμό για τον οποίο πραγματοποιούνται οι αντίστοιχες αγορές αποθεμάτων και τα αντίστοιχα έξοδα και έσοδα.

Η αρχή της κατάρτισης του λογαριασμού της Γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές: Σύμφωνα με την αρχή αυτή, στο τέλος της χρήσης μεταφέρονται τα αρχικά και τελικά αποθέματα, οι αγορές, τα οργανικά έξοδα και έσοδα.

2.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ή Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Ως Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ορίζονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και οι συναφείς ερμηνείες, οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις των εν λόγω Προτύπων και συναφών ερμηνειών, καθώς και τα μελλοντικά Πρότυπα και συναφείς ερμηνείες που θα εκδώσει ή θα δημοσιεύσει στο μέλλον ο Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Τα ΔΠΧΑ είναι ένα σύνολο κειμένων που επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που σχετίζονται με την λογιστική, όπως αυτή χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Η λογιστική αποτυπώνει τα αποτελέσματα των συναλλαγών που πραγματοποιεί η οικονομική μονάδα στα λογιστικά της βιβλία. Με τα ΔΠΧΑ, επιδιώκεται να καλύπτουν με τις διατάξεις τους το σύνολο των παγκόσμιων συναλλαγών των επιχειρήσεων. Τα ΔΠΧΑ αποτελούν ένα γενικό πλαίσιο μέσω του οποίου αντιμετωπίζονται ζητήματα που αφορούν την σωστή οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων. Αναλυτικότερα, τα ΔΠΧΑ είναι ένα σύνολο λογιστικών αρχών, κανόνων, μεθόδων και διαδικασιών γενικά αποδεκτών, η καθιέρωση των οποίων οδηγεί σε ομοιομορφία κατάρτισεως των οικονομικών καταστάσεων και συνεπώς σε αξιόπιστη πληροφόρηση των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων.

Τα ΔΛΠ αποτελούν μια ενιαία δέσμη Λογιστικών Προτύπων υψηλής ποιότητας, τα οποία βοηθούν στην σύνταξη ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, με την ακόλουθη σειρά: Ισολογισμός, Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, Κατάσταση Μεταβολών Χρηματοοικονομικής Θέσης, Κατάσταση Ταμειακών Ροών και Επεξηγηματικές Σημειώσεις. Ο βασικός σκοπός των Προτύπων είναι η ομαλή και εύρυθμη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς,

η προστασία του επενδυτικού κοινού και η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Ένας επιπλέον σκοπός των ΔΛΠ είναι η περιφρούρηση της ανταγωνιστικότητας των κοινοτικών κεφαλαιαγορών.

Την ουσία της αποστολής των ΔΛΠ αποτελεί η ουσιαστική συμβολή τους σε μια πραγματική και αμερόληπτη απεικόνιση της χρηματοοικονομικής κατάστασης και των αποτελεσμάτων μιας επιχείρησης κατά την εφαρμογή τους.

2.4 Όργανα κατάρτισης των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

- **Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB)**

Η Επιτροπή των ΔΛΠ (IASB), αποτελεί τον απόγονο του Σώματος ΔΛΠ με έδρα το Λονδίνο. Για την σύστασή της το 1973, κατέληξαν σε συμφωνία οι επαγγελματικοί οργανισμοί Λογιστικής της Αυστραλίας, Γαλλίας, Καναδά, Μεξικού, Ολλανδίας, Η.Π.Α., Αγγλίας και Ιρλανδίας και ο βασικός σκοπός της επιτροπής ήταν η έκδοση Λογιστικών Προτύπων.

- **Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB)**

Στόχος του Σώματος ΔΛΠ είναι να δημιουργεί παγκόσμια Λογιστικά Πρότυπα υψηλών προδιαγραφών και πιο συγκεκριμένα να εκδίδει και να αναπτύσσει τα ΔΠΧΑ και τα προσχέδια των ΔΛΠ. Το IASB αποτελείται από 14 μέλη από 9 χώρες.

- **Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (SAC)**

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων, έχει κύριες αρμοδιότητες την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς το IASB σχετικά με τα τρέχοντα έργα και την πληροφόρηση του IASB σχετικά με τις επιπτώσεις των προτεινόμενων Προτύπων στους χρήστες αυτών.

- **Επιτροπή Διεργασιών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς**

Η Επιτροπή Διεργασιών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, αποτελείται από 12 μέλη τα οποία συνεδριάζουν κάθε δεύτερο μήνα προκειμένου να ερμηνεύσουν τα Πρότυπα και τις ασάφειές τους.

2.5 Γενικές αρχές των ΔΠΧΑ

Ορισμένα από τα βασικά χαρακτηριστικά πάνω στα οποία έχουν δομηθεί τα ΔΠΧΑ, είναι τα εξής:

- i. **Ακριβοδίκαιη παρουσίαση:** Η ακριβοδίκαιη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, επιτυγχάνεται με την πλήρη συμμόρφωση στις αρχές όλων των προτύπων.
- ii. **Συνεχιζόμενη δραστηριότητα:** Οι οικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται στην βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας, εκτός αν η διοίκηση προτίθεται να την ρευστοποιήσει ή έχει σχέδια παύσης της δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας, εκουσίως ή ακουσίως.
- iii. **Αρχή των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων:** Οι λογιστικοί χειρισμοί, σε κάθε περίπτωση, εφαρμόζονται στην βάση της αρχής των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων, γεγονός που ουσιαστικά συνεπάγεται ότι τα έσοδα και τα έξοδα λογίζονται στην χρήση που αυτά αφορούν, ανεξάρτητα από τον χρόνο είσπραξης-πληρωμής τους.
- iv. **Ομοιομορφία παρουσίας:** Η εμφάνιση των στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις, παραμένει η ίδια από περίοδο σε περίοδο και δεν επιτρέπεται να μεταβάλλονται, εκτός ορισμένων εξαιρετικών περιπτώσεων που επιτρέπονται αλλαγές και εφόσον οι αλλαγές αυτές οδηγούν αντικειμενικά σε ορθότερη και πιο αξιόπιστη πληροφόρηση.
- v. **Σημαντικότητα:** Θεωρείται ότι σημαντικά είναι τα στοιχεία ή τα γεγονότα των οποίων η παράλειψη ή η λανθασμένη παρουσίαση, θα μπορούσε να οδηγήσει τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων σε λανθασμένες αποφάσεις.
- vi. **Συμψηφισμός:** Δεν επιτρέπεται ο συμψηφισμός στοιχείων Ενεργητικού-Παθητικού, Εσόδων-Εξόδων, Κερδών-Ζημιών, εκτός από τις περιπτώσεις που οι συμψηφισμοί επιτρέπονται από πρότυπα.
- vii. **Συγκριτική πληροφόρηση:** Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να είναι διαχρονικά συγκρίσιμες, προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα στους χρήστες να εκτιμούν τις τάσεις και να προβαίνουν σε προβλέψεις για το μέλλον.

2.6 Απαραίτητα χαρακτηριστικά των ΔΠΧΑ

Τα ΔΠΧΑ οφείλουν:

1. Να δημιουργούν ένα ουσιαστικό και ασφαλές πλαίσιο για την παροχή έγκυρης και υψηλής ποιότητας λογιστικής πληροφόρησης
2. Να προωθούν την διαφάνεια και την αξιοπιστία στην αποτύπωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης και της απόδοσης μιας επιχείρησης.
3. Να διευκολύνουν και να μην περιορίζουν την αποτελεσματική επίβλεψη και τον έλεγχο των λογιστικών πρακτικών των επιχειρήσεων
4. Να είναι επίκαιρα, εύχρηστα και λειτουργικά
5. Να προσεγγίζουν με συνέπεια και επίγνωση τα διάφορα λογιστικά γεγονότα και ζητήματα που ανακύπτουν
6. Να παρέχουν ακριβείς και συγκεκριμένες οδηγίες ως προς την εφαρμογή τους ώστε να μην υπάρχει περιθώριο για λάθη ή παρανοήσεις
7. Να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις παραπληροφόρησης ή αποπροσανατολισμού των επενδυτών
8. Να είναι κατάλληλα για εφαρμογή όχι μόνο για τις αναπτυγμένες, αλλά και για τις αναπτυσσόμενες αγορές κεφαλαίου και οικονομίες.

2.7 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των ΔΛΠ

Η πλήρης εφαρμογή των ΔΛΠ παρουσιάζει πλήθος πλεονεκτημάτων, από τα οποία τα σπουδαιότερα είναι:

1. Οι χρήστες των λογιστικών καταστάσεων έχουν ομοιόμορφες και συγκρίσιμες πληροφορίες για όλες τις επιχειρήσεις και μπορούν έτσι να παίρνουν τις σωστές οικονομικές αποφάσεις.
2. Εξασφαλίζουν αξιοπιστία, ακρίβεια και συνέπεια των λογιστικών καταστάσεων σε διεθνές επίπεδο και ενισχύουν την εμπιστοσύνη των χρηστών των λογιστικών καταστάσεων όχι μόνο προς όφελος των ιδίων, αλλά και της οικονομίας γενικότερα.
3. Συμβάλλουν στην σωστή και αξιόπιστη κατάρτιση των εθνικών λογαριασμών και του Κρατικού Προϋπολογισμού λόγω της ομοιομορφίας και συγκρισιμότητας των στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων

4. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις εξοικονομούν χρόνο και χρήμα λόγω του ότι δεν χρειάζεται να ετοιμάσουν Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις σε κάθε χώρα που έχουν εργασίες με βάση διαφορετικά πρότυπα, κανόνες και κανονισμούς.
5. Εμποδίζουν σε μεγάλο βαθμό την χρησιμοποίηση της «δημιουργικής» λογιστικής και την ωραιοποίηση των στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων
6. Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν την πραγματική οικονομική θέση της επιχείρησης, την πραγματική οικονομική απόδοσή της και τις ταμειακές ροές μετά την πλήρη εφαρμογή και συμμόρφωση με τα ΔΛΠ και τις αντίστοιχες διερμηνείες.
7. Οι αναπτυσσόμενες χώρες εξοικονομούν χρόνο και χρήμα λόγω του ότι δεν χρειάζεται να ετοιμάζουν και να εκδίδουν τα δικά τους Πρότυπα
8. Τα ΔΛΠ είναι αποδεκτά για την εισαγωγή εταιρειών σχεδόν σε όλες τις διεθνείς χρηματαγορές.

Ορισμένα μειονεκτήματα ή περιορισμοί σχετικά με την καθιέρωση και εφαρμογή των ΔΛΠ είναι:

1. Ορισμένα πρότυπα μπορεί να μην είναι σχετικά ή εφαρμόσιμα σε κάποιες χώρες λόγω κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών ή θρησκευτικών διαφορών
2. Μπορεί ο σκοπός των λογιστικών καταστάσεων να είναι διαφορετικός σε κάθε χώρα, όμως σε ορισμένες χώρες ο κύριος σκοπός των λογιστικών καταστάσεων είναι να δώσουν πληροφορίες στις λογιστικές αρχές για τον καταλογισμό του φόρου εισοδήματος ή άλλων φόρων, ενώ σε άλλες χώρες είναι να δώσουν πληροφορίες σε διάφορες κατηγορίες χρηστών για την λήψη ορθολογικών επενδυτικών και άλλων οικονομικών καταστάσεων.
3. Τα ΔΛΠ δεν είναι πανάκεια για την επίλυση παντός προβλήματος, ιδιαίτερα όταν οφείλονται σε ανθρώπινα λάθη και παραλείψεις.

2.8 Υιοθέτηση των ΔΛΠ-ΔΠΧΑ στην Ελλάδα

Αρχικά, με τον Κανονισμό 1606/2002, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επέβαλε την εφαρμογή των ΔΛΠ για όλες εκείνες τις εταιρείες οι οποίες είναι εισηγμένες σε οργανωμένες χρηματαγορές χωρών-μελών της Ε.Ε. Η Ελλάδα εισήγαγε τον κανονισμό αυτόν με τον Νόμο 2992/2002 περί «Μέτρων ενίσχυσης της κεφαλαιαγοράς και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας». Δύο χρόνια αργότερα, με τον Ν. 3229/2004 και με το άρθρο 13

προστέθηκε στον Ν.2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» το 15^ο κεφάλαιο, το οποίο προσθέτει τα άρθρα 134-143 που αναφέρονται στα ΔΛΠ. Επίσης, με το άρθρο 14, ο Ν. 3229/2004 επιλύει εκείνες τις περιπτώσεις όπου οι διατάξεις των ΔΛΠ συγχέονται με αυτές του ΚΒΣ, ορίζοντας ότι υπερισχύουν αυτές των ΔΛΠ που εντάχθηκαν με το 15^ο κεφάλαιο του Ν. 2190/1920.

Στην συνέχεια, και με τα άρθρα 11, 12 και 13 του Ν. 3301/2004, τροποποιήθηκαν κάποιες διατάξεις του 15^{ου} κεφαλαίου, του Ν. 2190/1920, του ΚΒΣ και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Περαιτέρω, είχαμε τον Ν.3460/2006 για τις εταιρείες που εφαρμόζουν ΔΛΠ, «περί της αποτίμησης των χρηματοοικονομικών μέσων στην εύλογη αξία». Ακολούθησε ο Ν. 3487/2006, σχετικός με την σύνταξη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΛΠ.

Επίσης, σημαντικοί ήταν οι ΠΟΛ 1025 περί του τρόπου εφαρμογής των ΔΛΠ σε σχέση με τον ΚΒΣ και ακόμη, η απόφαση της ΕΛΤΕ (Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου) Νο.110/2006 για θέματα σχετικά με την διανομή κερδών ΔΛΠ.

Τέλος, ο κανονισμός 126/2008, στοχεύοντας στην διαφάνεια και στην απλούστευση της κοινοτικής νομοθεσίας, κατήργησε τους έως τότε κανονισμούς και ενσωμάτωσε σε ενιαίο κείμενο τα ΔΛΠ που υιοθετήθηκαν από τροποποιητικούς κανονισμούς.

Στην Ελλάδα, την ευθύνη για την εφαρμογή των ΔΛΠ την έχει η ΕΛΤΕ, η οποία αποτελεί την εθνική εποπτική αρχή του ελεγκτικού και λογιστικού επαγγέλματος. Υποχρεωμένες για την εφαρμογή των ΔΛΠ είναι οι εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών ή σε άλλο χρηματιστήριο στο εξωτερικό από τις χρήσεις που τελειώνουν μετά την 1/1/2005, καθώς και οι εταιρείες που ενοποιούνται με ολική ενοποίηση εφόσον συνολικά οι ενοποιούμενες εταιρείες καλύπτουν το 5% του ενοποιούμενου κύκλου εργασιών ή του ενεργητικού ή των αποτελεσμάτων, με την εξαίρεση των δικαιωμάτων μειοψηφίας. Οι μη εισηγμένες σε χρηματιστήριο Α.Ε. και Ε.Π.Ε. που δεν ενοποιούνται από εισηγμένη εταιρεία, μπορούν να εφαρμόσουν προαιρετικά τα ΔΛΠ. Για την εφαρμογή τους απαιτείται σχετική απόφαση από την Γενική Συνέλευση. Η απόφαση πρέπει να είναι δεσμευτική για μία πενταετία. Η προαιρετική εφαρμογή προϋποθέτει ότι τα ΔΛΠ θα εφαρμοστούν υποχρεωτικά και από τις ενοποιούμενες θυγατρικές, όπως συμβαίνει αντίστοιχα και με τις εταιρείες οι οποίες εφαρμόζουν τα πρότυπα υποχρεωτικά.

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

3.1 Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία όπως παρουσιάζονται στο ΔΛΠ 16: «Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις»

3.1.1 Εισαγωγή στο ΔΛΠ 16

Οι οικονομικές οντότητες αξιοποιούν τους πόρους που διαθέτουν για να επιτύχουν τους στόχους τους. Στους πόρους εντάσσονται το ανθρώπινο δυναμικό, τα κεφάλαια της επιχείρησης, καθώς και τα περιουσιακά της στοιχεία. Τα τελευταία ταξινομούνται σε κατηγορίες ανάλογα με την φύση, την χρήση και την διάρκεια ζωής τους. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο, τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτελούν στοιχεία που βρίσκονται στην κατοχή της οικονομικής οντότητας με μακροπρόθεσμο ορίζοντα, με σκοπό την χρήση τους για την πώληση εμπορευμάτων, την παραγωγή προϊόντων, την παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς. Η λογιστική διαχείριση των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά θέματα για την ορθή και αξιόπιστη εικόνα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.

Τον Αύγουστο του 1980, παρουσιάζεται το Σχέδιο Έκθεσης E18, με τίτλο «Λογιστική για Ακίνητα, Εγκαταστάσεις και Εξοπλισμό», στο πλαίσιο του Ιστορικού Κόστους Συστήματος. Δύο χρόνια αργότερα, τον Μάρτιο του 1982, εμφανίζεται το ΔΛΠ 16 «Λογιστική Ενσώματων Ακίνητοποιήσεων», που αφορά την Λογιστική για Ακίνητα, Εγκαταστάσεις και Εξοπλισμό, με έναρξη ισχύος την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους. Το Σχέδιο Έκθεσης E43 που αφορά Ακίνητα, Εγκαταστάσεις και Εξοπλισμό, παρουσιάζεται τον Μάιο του 1992. Περισσότερο από έναν χρόνο μετά, τον Δεκέμβρη του 1993, το ΔΛΠ 16 εμφανίζεται αναθεωρημένο, ως τμήμα του προγράμματος βελτίωσης των χρηματοοικονομικών για την Συγκρισιμότητα των Οικονομικών Καταστάσεων και μετονομάστηκε σε «Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις». Η 1^η Ιανουαρίου του 1995 ορίζεται ως η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του αναθεωρημένου προτύπου.

Το 1998, το ΔΛΠ 16 αναθεωρείται από το ΔΛΠ 36 που αφορά την Απομείωση Αξίας περιουσιακών στοιχείων και τίθεται σε ισχύ την 1^η Ιουλίου του 1999. Η αναθεωρημένη έκδοση του ΔΛΠ 16 για την αναγνώριση των μεταγενέστερων δαπανών, εκδίδεται από το IASB στις 18 Δεκεμβρίου του 2003 και οι επιχειρήσεις ξεκίνησαν να το εφαρμόζουν από την 1^η Ιανουαρίου του 2005. Το ΔΛΠ 16 τροποποιείται και πάλι, στις 22 Μαΐου του 2008, για Ετήσιες Βελτιώσεις του IFRSs του 2007, σχετικές με πωλήσεις των περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται για ενοικίαση. Η τροποποίηση αυτή, τίθεται σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου του 2009. Μεσολαμβάν περίπου 4 χρόνια, έως ότου στις 17 Μαΐου του 2012 να παρουσιαστούν τροποποιήσεις που προκύπτουν από τις «Ετήσιες Βελτιώσεις του Κύκλου 2009-2011», σχετικά με την ταξινόμηση της συντήρησης εξοπλισμού. Η εφαρμογή των τροποποιήσεων ξεκίνησε την 1^η Ιανουαρίου του 2013.

3.1.2 Σκοπός του Προτύπου

Σκοπός του ΔΛΠ 16 είναι ο λογιστικός χειρισμός των ενσώματων ακινητοποιήσεων ώστε οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να διακρίνουν τις σχετικές με την επένδυση σε ενσώματες ακινητοποιήσεις πληροφορίες της επιχείρησης και τις μεταβολές αυτής της επένδυσης.

Τα πρωταρχικά θέματα που ρυθμίζει το ΔΛΠ 16 στην λογιστική των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων είναι:

1. Οι κανόνες αναγνώρισής τους
2. Η λογιστική αξία τους και οι κανόνες αρχικού και μεταγενέστερου προσδιορισμού της
3. Οι επιβαρύνσεις των αποσβέσεών τους
4. Οι γνωστοποιήσεις διαχείρισης και παρουσίασής τους

Το Πρότυπο προσδιορίζει την λογιστική αξία (αρχική και μεταγενέστερη) των ενσώματων παγίων. Προσδιορίζει πότε αναγνωρίζεται το κόστος ενός στοιχείου ως ενσώματο πάγιο – στοιχείο ενεργητικού (κριτήρια αρχικής αναγνώρισης) και πώς αποτιμάται αυτό στην αρχική του καταχώρηση (συστατικά στοιχεία κόστους). Επιβάλλει τα έξοδα κτήσεως ακινητοποιήσεων να βαρύνουν το κόστος κτήσης των ακινήτων.

Οι τόκοι δανείων για αγορά ή κατασκευή ακινήτων μπορεί να προσαυξήσουν το κόστος κτήσης του παγίου όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ΔΛΠ 23. Παρέχει ειδικές οδηγίες για το πώς καταχωρούνται οι αξίες των στοιχείων που αποκτώνται από ανταλλαγή ή μερική

ανταλλαγή με ένα διαφορετικό πάγιο ή άλλο πάγιο. Αναφέρει μεταγενέστερες δαπάνες σε ήδη καταχωρημένο πάγιο που προστίθενται στη λογιστική του αξία μόνο αν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη του στοιχείου αυτού.

Σύμφωνα με το Πρότυπο, η μεταγενέστερη αποτίμηση της λογιστικής αξίας του παγίου γίνεται με δύο τρόπους: ο πρώτος τρόπος είναι το υπόδειγμα του κόστους, όταν δηλαδή το πάγιο εμφανίζεται στο κόστος κτήσης μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις σωρευμένες απομειώσεις. Ο δεύτερος τρόπος είναι το υπόδειγμα της αναπροσαρμογής, όταν δηλαδή το πάγιο εμφανίζεται με την εύλογη (πραγματική) αξία κατά την ημέρα αναπροσαρμογής αφαιρώντας τις σωρευμένες αποσβέσεις. Η αναπροσαρμογή της αξίας των παγίων επιβάλλεται να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ακόμη και κάθε έτος. Τέλος, το Πρότυπο προβλέπει και τον λογιστικό χειρισμό της αναπροσαρμογής ενός παγίου στοιχείου κατά την περίπτωση όπου η αξία του έχει υποστεί αυξομειώσεις.

3.1.3 Πεδίο εφαρμογής του Προτύπου

Το πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 16 είναι ο λογιστικός χειρισμός των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, εκτός από τις περιπτώσεις όπου ένα άλλο Πρότυπο απαιτεί ή επιτρέπει διαφορετικό λογιστικό χειρισμό.

Οι περιπτώσεις όπου δεν εφαρμόζεται το παρόν Πρότυπο είναι:

A) Στα ενσώματα πάγια που κατατάσσονται ως κατεχόμενα προς πώληση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»

B) Στα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με αγροτική δραστηριότητα σύμφωνα με το ΔΛΠ 41 «Γεωργία»

Γ) Κατά την καταχώρηση και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εξερεύνηση και αξιολόγηση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 6 «Εξερεύνηση και αξιολόγηση μεταλλευτικών πόρων»

Δ) Στα μεταλλευτικά δικαιώματα και μεταλλευτικά αποθέματα όπως το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και τους όμοιους μη ανανεώσιμους πόρους

Ωστόσο, το ΔΛΠ 16 εφαρμόζεται σε ενσώματα πάγια που χρησιμοποιούνται στην ανάπτυξη ή την διατήρηση των περιουσιακών στοιχείων, που περιγράφονται στα στοιχεία (β)-(δ), αρκεί να είναι δυνατός ο διαχωρισμός τους από τα περιουσιακά στοιχεία.

Ο λογιστικός χειρισμός των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων συνδέεται και με την εφαρμογή των ακόλουθων Λογιστικών Προτύπων:

- ΔΛΠ 36 «Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων» που σχετίζεται με τους κανόνες αναγνώρισης και αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων των οποίων η αξία τους έχει υποστεί απομείωση
- ΔΛΠ 40 «Επενδύσεις σε Ακίνητα» που σχετίζεται με τους κανόνες κατάταξης και αποτίμησης ακινήτων ως επενδυτικά

Η οικονομική οντότητα που χρησιμοποιεί την μέθοδο του κόστους για τις επενδύσεις σε ακίνητα σύμφωνα με το ΔΛΠ 40, θα χρησιμοποιεί την μέθοδο του κόστους του παρόντος Προτύπου.

Ο παρακάτω Πίνακας παρουσιάζει τα Πρότυπα που ασχολούνται με τα γήπεδα και τα κτίρια.

Πίνακας 3.1: Πρότυπα για γήπεδα και κτίρια

A/A	Προορισμός γηπέδων και κτιρίων	Σχετικό Πρότυπο
1	Για πώληση στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας μιας εμπορικής, τεχνικής κλπ εταιρείας	Δ.Λ.Π. 2
2	Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια ή πάγια στα οποία γίνονται εργασίες με σκοπό να ιδιοχρησιμοποιηθούν	Δ.Λ.Π. 16
3	Κτίρια που διατίθενται σε υπαλλήλους άσχετα αν οι υπάλληλοι πληρώνουν ενοίκιο με τρέχουσες τιμές ή όχι	Δ.Λ.Π. 40
4	Προκειμένου να αποφέρουν υπεραξίες σε έναν μακροχρόνιο επενδυτικό ορίζοντα	Δ.Λ.Π. 40
5	Κτίρια που ανήκουν στην επιχείρηση από αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση και προορίζονται να εκμισθωθούν σε τρίτους με λειτουργική μίσθωση	Δ.Λ.Π. 40
6	Κτίρια κενά τα οποία προορίζονται για λειτουργική μίσθωση	Δ.Λ.Π. 40
7	Γήπεδα, κτίρια κλπ. Που προορίζονται για πώληση. Τέτοια θεωρούνται εκείνα που η ανάκτηση της αξίας τους θα γίνει από πώληση παρά από την διαρκή χρήση τους (π.χ. από πλειστηριασμό)	Δ.Π.Χ.Α. 5

Πηγή : Κόντος

3.1.4 Βασικοί ορισμοί

Οι βασικοί ορισμοί που συναντούμε στο ΔΛΠ 16 είναι οι παρακάτω:

Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις είναι τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που:

- Κατέχονται για χρήση στην παραγωγή ή στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών, για εκμίσθωση σε άλλους ή για διοικητικούς σκοπούς, και
- Αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για περισσότερο από μία λογιστική περίοδο

Λογιστική αξία είναι το ποσό στο οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται, μετά την αφαίρεση των σωρευμένων αποσβέσεων και των σωρευμένων ζημιών απομείωσης

Εύλογη αξία είναι το ποσό για το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε να ανταλλαγεί μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με την θέλησή τους και με πλήρη γνώση των συνθηκών

Κόστος είναι το ποσό που καταβλήθηκε σε μετρητά ή ταμειακά ισοδύναμα ή η εύλογη αξία άλλου ανταλλάγματος που δόθηκε για να αποκτηθεί ένα περιουσιακό στοιχείο, προσδιοριζόμενη κατά τον χρόνο της απόκτησης ή της κατασκευής του

Αποσβέσιμο ποσό είναι το κόστος ενός περιουσιακού στοιχείου, ή άλλο ποσό που υποκαθιστά το κόστος στις οικονομικές καταστάσεις μείον την υπολειμματική αξία του

Απόσβεση είναι η συστηματική κατανομή του αποσβέσιμου ποσού ενός περιουσιακού στοιχείου κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του

Ειδική για την επιχείρηση αξία είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που η οντότητα αναμένει να προκύψουν από την συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από την διάθεσή του στο τέλος της ωφέλιμης ζωής του, ή η αξία με την οποία αναμένει να επιβαρυνθεί κατά τον διακανονισμό μιας υποχρέωσης

Ζημιά απομείωσης είναι το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του

Ανακτήσιμο ποσό είναι η υψηλότερη αξία μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης ενός περιουσιακού στοιχείου και της αξίας λόγω χρήσης του

Η **υπολειμματική αξία** ενός περιουσιακού στοιχείου είναι η εκτιμώμενη αξία που η οντότητα εκτιμά ότι θα λάμβανε από την εκποίηση του περιουσιακού στοιχείου, μετά την αφαίρεση του κόστους εκποίησης, αν το περιουσιακό στοιχείο ήταν ήδη στην ηλικία και την κατάσταση που θα αναμενόταν κατά το τέλος της ωφέλιμης ζωής του

Ωφέλιμη ζωή είναι:

- Είτε η περίοδος κατά την διάρκεια της οποίας ένα περιουσιακό στοιχείο αναμένεται να χρησιμοποιηθεί από την οντότητα,
- Είτε το πλήθος της παραγωγής ή όμοιες μονάδες που αναμένεται να αποκτήσει η οντότητα από το περιουσιακό στοιχείο

3.2 Αναγνώριση και επιμέτρηση κατά την αναγνώριση των ενσώματων ακινητοποιήσεων

3.2.1 Κριτήρια αρχικής αναγνώρισης ενσώματων παγίων

Ένα ενσώματο πάγιο περιουσιακό στοιχείο, πρέπει να αναγνωρίζεται-καταχωρίζεται ως στοιχείο του ενεργητικού της οντότητας όταν εκπληρώνονται τα δύο παρακάτω κριτήρια:

1. Πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην επιχείρηση. Η εκτίμηση για την εισροή μελλοντικών οικονομικών ωφελειών από ένα ενσώματο περιουσιακό στοιχείο, θα πρέπει να εκτιμάται κατά την απόκτησή του. Η επιχείρηση πρέπει να έχει εύλογη βεβαιότητα ότι όλα τα οφέλη και οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου έχουν μεταβιβαστεί σε αυτή. Το κριτήριο αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία σε ορισμένες κατηγορίες συναλλαγών, όπως π.χ. την απόκτηση ενσώματων παγίων μέσω μισθώσεων. Η αναγνώρισή τους ή όχι, είναι υποκείμενο αξιολόγησης ως προς την εκπλήρωση των ανωτέρω κριτηρίων.
2. Το κόστος του μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Η αποτίμηση του κόστους κτήσης θεωρείται ότι είναι εύκολο να προσδιοριστεί στους περισσότερους τύπους συναλλαγών.

Όσον αφορά την εισροή μελλοντικών οικονομικών ωφελειών, τονίζεται ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην επιχείρηση μόνο εάν όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη από την χρήση του παγίου περιέλθουν στην οικονομική μονάδα.

Όσον αφορά την αποτίμηση του κόστους κτήσης ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου, είναι το τιμολογούμενο ποσό πλέον δαπανών που σχετίζονται άμεσα με την συναλλαγή. Κατά κανόνα, το κόστος ενός παγίου μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα όταν η πράξη ανταλλαγής βάσει της οποίας αποκτήθηκε το πάγιο προσδιορίζει το κόστος του, δηλαδή τιμολόγιο, συμβολαιογραφική πράξη κλπ.

Το κόστος κτήσης ενσώματου περιουσιακού στοιχείου που κατασκευάζεται από την ίδια την επιχείρηση, είναι αυτό που προκύπτει από την συνάθροιση όλων των κοστολογικών μεγεθών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του (εργατικά υλικά και γενικά έξοδα επιμερισμένα με συστηματικό τρόπο). Όμως, το κόστος κτήσης ενός ενσώματου παγίου που αποκτάται σε μία συναλλαγή που περιλαμβάνει την ανταλλαγή άλλων περιουσιακών στοιχείων, θα πρέπει να προσδιοριστεί.

Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να εφαρμόζονται και για την κεφαλαιοποίηση ή μη μεταγενέστερων δαπανών που γίνονται επί των ενσώματων παγίων. Η απεικόνιση των ενσώματων παγίων επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την οικονομική θέση και τα αποτελέσματα των επιχειρήσεων μέσω των αποσβέσεων.

Το ΔΛΠ 16 δεν καθορίζει μονάδες μέτρησης των παγίων, δηλαδή από τι συνίσταται ένα πάγιο. Για τον λόγο αυτό απαιτείται κρίση και πλήρης γνώση των κριτηρίων που πρέπει να εφαρμοστούν για την αναγνώριση κάθε παγίου. Συχνά κρίνεται κατάλληλο να αθροίζονται ακόμη και παρόμοια πάγια μεταξύ τους, τα οποία δεν έχουν σημαντική αξία και να παρουσιάζονται με το σύνολο της αξίας τους. Για τον λόγο αυτό, η επιμέτρηση ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου, που είναι η αξία με την οποία αποτιμάται στον Ισολογισμό, χωρίζεται χρονολογικά σε δύο φάσεις. Την επιμέτρηση κατά την αρχική αναγνώριση και την επιμέτρηση μετά την αρχική αναγνώριση. Σύμφωνα με αυτήν την **αρχή της αναγνώρισης**, η επιχείρηση αποτιμά κάθε κόστος των ενσώματων ακινητοποιήσεων όταν αυτό πραγματοποιείται. Στις δαπάνες αυτές συμπεριλαμβάνονται τα κόστη που πραγματοποιήθηκαν αρχικά για την απόκτηση ή την κατασκευή στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων και τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν μεταγενέστερα για την συμπλήρωση, την αντικατάσταση μέρους ή την συντήρηση κάποιου στοιχείου.

3.2.2 Αρχικές δαπάνες

Στοιχεία των ενσώματων ακινητοποιήσεων που αποκτώνται για λόγους περιβαλλοντολογικούς ή ασφαλείας αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία, όταν παρά το γεγονός ότι η απόκτησή τους δεν επιφέρει άμεσα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, τα περιουσιακά αυτά στοιχεία είναι αναγκαία προκειμένου να λάβει η οντότητα μελλοντικά οικονομικά οφέλη από άλλα περιουσιακά στοιχεία της. Σε αυτήν την περίπτωση, τα στοιχεία των ενσώματων ακινητοποιήσεων πληρούν τις προϋποθέσεις για αναγνώριση ως περιουσιακά στοιχεία, διότι επιτρέπουν στην οντότητα την απόκτηση ωφελειών, τις οποίες δεν θα είχε χωρίς αυτά.

3.2.3 Μεταγενέστερες δαπάνες

Σύμφωνα με την αρχή της αναγνώρισης, μια επιχείρηση δεν αναγνωρίζει τα κόστη της καθημερινής συντήρησης στην λογιστική αξία ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων, αλλά τα κόστη αυτά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται. Οι καθημερινές δαπάνες συντήρησης αποτελούνται κυρίως από το εργατικό κόστος και τα αναλώσιμα και μπορεί να περιλαμβάνουν το κόστος μικρών ανταλλακτικών. Οι δαπάνες αυτές είναι γνωστές ως «Επισκευές και Συντηρήσεις» του στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων.

Πολλές φορές τμήματα ορισμένων στοιχείων των ενσώματων ακινητοποιήσεων μπορεί να χρειάζονται αντικατάσταση κατά τακτά διαστήματα. Σύμφωνα με την αρχή της αναγνώρισης, η οντότητα αναγνωρίζει στην λογιστική αξία ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων το κόστος αντικατάστασης τέτοιου στοιχείου όταν επιβαρύνεται με αυτό, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης. Η λογιστική αξία των τμημάτων που αντικαθίστανται διαγράφεται, όπως προβλέπεται στο ΔΛΠ 16.

Η συνεχιζόμενη λειτουργία ενός στοιχείου των ενσώματων παγίων (για παράδειγμα ένα αεροσκάφος), μπορεί να προβλέπει τακτικές σημαντικές επιθεωρήσεις για βλάβες, ανεξάρτητα αν γίνεται αντικατάσταση τμημάτων του στοιχείου. Εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης, το κόστος κάθε σημαντικής επιθεώρησης αναγνωρίζεται στην λογιστική αξία του στοιχείου των ενσώματων παγίων ως αντικατάσταση. Κάθε εναπομένουσα λογιστική αξία του κόστους της προηγούμενης επιθεώρησης (ξεχωριστά από ανταλλακτικά), παύει να αναγνωρίζεται. Αυτό συμβαίνει ανεξάρτητα αν το κόστος της προηγούμενης επιθεώρησης είχε εξατομικευθεί στην συναλλαγή μέσω της οποίας το στοιχείο

αποκτήθηκε ή κατασκευάστηκε. Στην περίπτωση που απαιτείται, το εκτιμώμενο κόστος μελλοντικής παρόμοιας επιθεώρησης θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως ένδειξη του κόστους του υπάρχοντος συστατικού στοιχείου της επιθεώρησης όταν το στοιχείο αυτό αποκτήθηκε ή κατασκευάστηκε.

3.2.4 Αποτίμηση κατά την αναγνώριση

3.2.4.1 Στοιχεία κόστους ενός παγίου

Ένα στοιχείο των ενσώματων ακινητοποιήσεων που ικανοποιεί τις προϋποθέσεις για να αναγνωριστεί ως περιουσιακό στοιχείο, πρέπει να αποτιμάται στο κόστος του. Το κόστος ενός παγίου αποτελείται από την τιμή αγοράς του, καθώς και από όλα τα έξοδα που απαιτείται να πραγματοποιηθούν προκειμένου το πάγιο να είναι έτοιμο για λειτουργία.

Το κόστος ενός υλικού παγίου στοιχείου ενεργητικού περιλαμβάνει:

- Την τιμή αγοράς στην οποία προστίθενται οι εισαγωγικοί δασμοί και οι μη επιστρεπτέοι φόροι αγοράς μετά την αφαίρεση των κάθε φύσεως εκπτώσεων
- Τα άμεσα επιρριπτόμενα στο στοιχείο κόστη που είναι απαραίτητα για να φτάσει αυτό σε κατάσταση λειτουργίας σύμφωνα με την χρήση για την οποία προορίζεται από την διοίκηση και
- Την αρχική εκτίμηση του κόστους αποσυναρμολόγησης και απομάκρυνσης του στοιχείου και αποκατάστασης του χώρου όπου εγκαθίσταται

Παραδείγματα άμεσα επιρριπτόμενων εξόδων είναι:

- § Το κόστος παροχών προς εργαζομένους σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 «Παροχές σε Εργαζόμενους» που προκύπτουν άμεσα από την κατασκευή ή την απόκτηση ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων
- § Το κόστος της διαμόρφωσης του χώρου
- § Τα αρχικά κόστη παράδοσης και μεταφοράς
- § Το κόστος της εγκατάστασης και της συναρμολόγησης
- § Το κόστος των δοκιμών καλής λειτουργίας του περιουσιακού στοιχείου, μετά την αφαίρεση του καθαρού προϊόντος της πώλησης όποιων προϊόντων παράχθηκαν κατά την διαδικασία της θέσης του περιουσιακού στοιχείου στην συγκεκριμένη τοποθεσία και κατάσταση

§ Οι επαγγελματικές αμοιβές

Παραδείγματα κοστών που δεν θεωρούνται κόστη ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων είναι:

- § Το κόστος για το άνοιγμα νέας μονάδας
- § Το κόστος παρουσίασης νέου προϊόντος ή υπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένου του κόστους διαφήμισης και προώθησης)
- § Το κόστος διεξαγωγής εργασιών σε νέα τοποθεσία ή με νέα κατηγορία πελατών (συμπεριλαμβανομένου του κόστους εκπαίδευσης του προσωπικού) και
- § Τα διοικητικά και τα άλλα γενικά κόστη, εκτός εάν τα έξοδα αυτά είναι δυνατό να συσχετίζονται άμεσα με την απόκτηση του παγίου, δηλαδή τα έξοδα αυτά δεν θα γινόταν εάν η επιχείρηση δεν αποκτούσε το πάγιο στοιχείο

Η αναγνώριση του κόστους στην λογιστική αξία ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων παύει όταν το στοιχείο βρίσκεται στην τοποθεσία και την κατάσταση που απαιτείται για την λειτουργία που η διοίκηση έχει προσδιορίσει. Άρα, το κόστος της χρήσης ή της επανατοποθέτησης ενός στοιχείου δεν συμπεριλαμβάνεται στην λογιστική αξία του στοιχείου.

Δεν συμπεριλαμβάνονται στην λογιστική αξία ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων τα ακόλουθα κόστη:

- § Τα κόστη που πραγματοποιούνται όταν ένα στοιχείο δεν χρησιμοποιείται με τον τρόπο που έχει προσδιορίσει η διοίκηση, ή λειτουργεί σε ισχύ μικρότερη της κανονικής
- § Οι αρχικές λειτουργικές ζημίες, όπως εκείνες που πραγματοποιούνται όταν αναπτύσσεται η ζήτηση για την παραγωγή του στοιχείου
- § Το κόστος επανεγκατάστασης ή αναδιοργάνωσης μέρους ή του συνόλου των λειτουργιών της οντότητας

Κάποιες λειτουργίες οι οποίες θεωρούνται ως δευτερεύουσες, δημιουργούνται σε σχέση με την κατασκευή ή την ανάπτυξη ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων, αλλά δεν είναι απαραίτητες προκειμένου να τεθεί το στοιχείο στην τοποθεσία και την κατάσταση που απαιτείται για την λειτουργία που η διοίκηση έχει προσδιορίσει. Οι δευτερεύουσες αυτές

λειτουργίες μπορεί να συμβούν πριν ή κατά την διάρκεια της διεξαγωγής των δραστηριοτήτων για την κατασκευή ή την ανάπτυξη. Για παράδειγμα, μπορεί να υπάρξουν έσοδα από την χρήση του οικοπέδου ως parking μέχρι την έναρξη της κατασκευής. Επειδή οι δευτερεύουσες λειτουργίες δεν είναι απαραίτητες προκειμένου να τεθεί το στοιχείο στην τοποθεσία και την κατάσταση που απαιτείται για την λειτουργία που η διοίκηση έχει προσδιορίσει, τα έσοδα και οι σχετικές δαπάνες των δευτερευουσών λειτουργιών αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και συμπεριλαμβάνονται στις αντίστοιχες κατατάξεις των εσόδων και των δαπανών.

Το κόστος ενός ιδιοκατασκευασμένου περιουσιακού στοιχείου, προσδιορίζεται σύμφωνα με τις ίδιες αρχές που εφαρμόζονται για ένα αποκτηθέν στοιχείο. Αν η επιχείρηση κατασκευάζει όμοια περιουσιακά στοιχεία προς πώληση, κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της, το κόστος του ιδιοκατασκευαζόμενου περιουσιακού στοιχείου είναι συνήθως το ίδιο με το κόστος παραγωγής ενός στοιχείου προς πώληση (ΔΛΠ 2). Για τον λόγο αυτό, κάθε εσωτερικό κέρδος πρέπει να απαλείφεται, κατά τον προσδιορισμό του κόστους αυτού.

3.2.4.2 Αποτίμηση του κόστους ενός ενσώματου πάγιου στοιχείου

Το κόστος ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων είναι η ισοδύναμη τιμή μετρητοίς κατά την ημερομηνία αναγνώρισης. Όταν η πληρωμή της αξίας ενός στοιχείου αναβάλλεται πέραν τα συνήθη πιστωτικά όρια, η διαφορά, μεταξύ του συνόλου των πληρωμών και της τιμής μετρητοίς, αναγνωρίζεται ως έξοδο τόκων κατά την διάρκεια της περιόδου της πίστωσης, εκτός αν ο τόκος αυτός αναγνωρίζεται στην λογιστική αξία του στοιχείου, σύμφωνα με τον επιτρεπόμενο εναλλακτικό χειρισμό του ΔΛΠ 23 Κόστος Δανεισμού.

Μπορεί να γίνει ανταλλαγή ενός ή περισσότερων στοιχείων των ενσώματων ακινητοποιήσεων με μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή στοιχεία ή συνδυασμό χρηματικών και μη χρηματικών περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή, το κόστος τέτοιου στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία εκτός αν:

- § Η συναλλαγή ανταλλαγής δεν έχει εμπορική υπόσταση ή
- § Δεν μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα η εύλογη αξία ούτε του περιουσιακού στοιχείου που παραλήφθηκε, ούτε του περιουσιακού στοιχείου που παραχωρήθηκε

Το αποκτώμενο στοιχείο αποτιμάται με αυτόν τον τρόπο έστω και αν η επιχείρηση δεν μπορεί να διαγράψει άμεσα το περιουσιακό στοιχείο που παραχωρήθηκε. Αν το παραληφθέν στοιχείο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία, το κόστος του αποτιμάται στην λογιστική αξία του παραχωρηθέντος περιουσιακού στοιχείου.

Μια επιχείρηση προσδιορίζει εάν μια ανταλλαγή έχει εμπορική υπόσταση, εξετάζοντας την έκταση στην οποία οι μελλοντικές ταμειακές ροές αναμένεται να αλλάξουν ως αποτέλεσμα της ανταλλαγής αυτής. Μια ανταλλαγή έχει εμπορική υπόσταση εάν:

- § Η σύνθεση (κίνδυνος, χρονική στιγμή και ποσό) των ταμειακών ροών του στοιχείου του ενεργητικού που παραλήφθηκε, διαφέρει από την σύνθεση των ταμειακών ροών του στοιχείου του ενεργητικού που εκχωρήθηκε
- § Η ειδική αξία σε σχέση με την επιχείρηση του τμήματος των επηρεαζόμενων από την συναλλαγή λειτουργιών της επιχείρησης μεταβάλλεται ως αποτέλεσμα της ανταλλαγής και
- § Η διαφορά μεταξύ των δύο προαναφερθέντων είναι σημαντική σχετικά με την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού που ανταλλάσσονται.

Η εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου για το οποίο δεν υπάρχουν συγκρίσιμες αγοραίες συναλλαγές σε μια αγορά, μπορεί να αποτιμηθεί με αξιοπιστία όταν

- § Δεν υφίσταται για το περιουσιακό στοιχείο σημαντική διακύμανση του εύρους των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας ή
- § Είναι δυνατός ο ορθολογικός προσδιορισμός των πιθανοτήτων των διαφόρων εκτιμήσεων εντός του εύρους τιμών και η εφαρμογή τους στην εκτίμηση της εύλογης αξίας.

Αν η επιχείρηση μπορεί να καθορίσει αξιόπιστα την εύλογη αξία είτε του παραληφθέντος περιουσιακού στοιχείου είτε του παραχωρηθέντος περιουσιακού στοιχείου, τότε η εύλογη αξία του τελευταίου χρησιμοποιείται για την αποτίμηση του παραληφθέντος περιουσιακού στοιχείου, εκτός αν η εύλογη αξία του παραληφθέντος περιουσιακού στοιχείου είναι περισσότερο σαφής.

Για τον προσδιορισμό του κόστους ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων που κατέχονται με χρηματοδοτική μίσθωση, εφαρμόζεται το ΔΛΠ 17 Μισθώσεις, ενώ η λογιστική αξία ενός στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων μπορεί να μειωθεί κατά τις

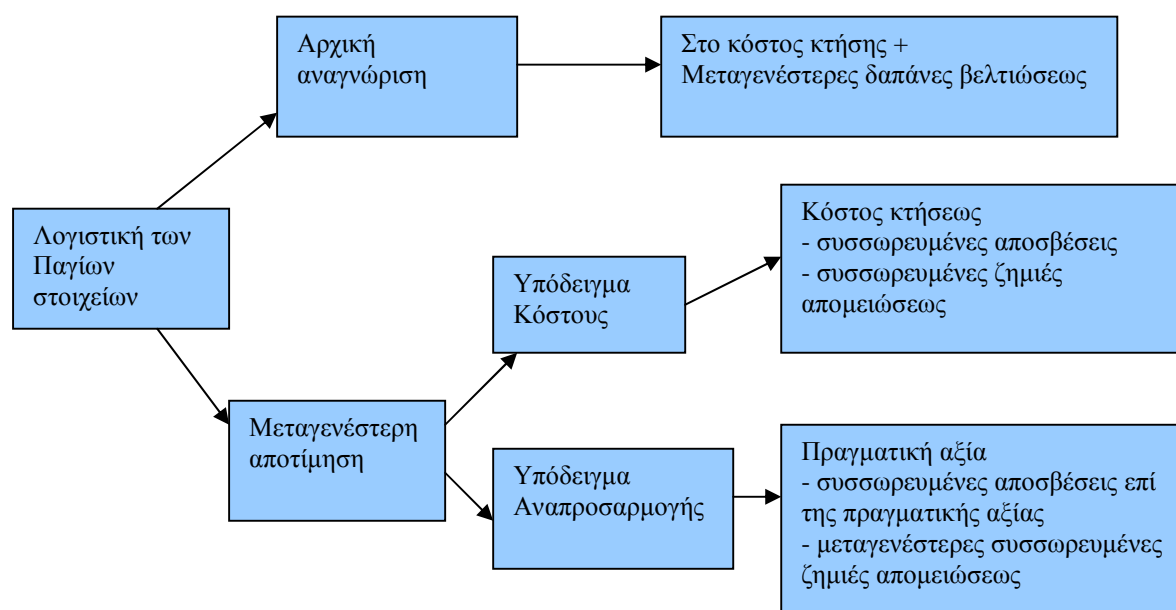
κρατικές επιχορηγήσεις, σύμφωνα με το ΔΛΠ 20 Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης.

3.3 Αναγνώριση και επιμέτρηση μετά την αναγνώριση των ενσώματων ακινητοποιήσεων

Το ΔΛΠ 16 υιοθετεί δύο εναλλακτικές λογιστικές αρχές για την αποτίμηση των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων μετά την αρχική αναγνώριση. Συγκεκριμένα, η επιχείρηση έχει την δυνατότητα να επιλέξει μεταξύ των δύο υποδειγμάτων και συγκεκριμένα μεταξύ:

- A) Του υποδείγματος Κόστους
- B) Του υποδείγματος Αναπροσαρμογής

Σχήμα 3.1: Αποτίμηση ενσώματων παγίων βάσει ΔΛΠ 16

3.3.1 Υπόδειγμα Κόστους (Βασική μέθοδος)

Σύμφωνα με το υπόδειγμα κόστους, το ενσώματο πάγιο περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις, μείον κάθε πιθανή σωρευμένη ζημιά απομείωσης που έχει υποστεί το περιουσιακό στοιχείο.

3.3.2 Υπόδειγμα Αναπροσαρμογής (Εναλλακτική μέθοδος)

Μετά την αναγνώρισή του ως περιουσιακό στοιχείο, ένα στοιχείο των ενσώματων ακινητοποιήσεων του οποίου η εύλογη αξία μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα, θα εμφανίζεται με αναπροσαρμοσμένη αξία η οποία αποτελείται από την εύλογη αξία του κατά την ημέρα αναπροσαρμογής, μειωμένη με τις μεταγενέστερες σωρευμένες αποσβέσεις και τις μεταγενέστερες σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Αναπροσαρμογές βέβαια θα πρέπει να γίνονται αρκετά συχνά, ώστε η λογιστική αξία να μην διαφέρει σημαντικά από εκείνη που θα προσδιοριζόταν χρησιμοποιώντας την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Προϋπόθεση για την υιοθέτηση του μοντέλου της αναπροσαρμογής, είναι η εύλογη αξία να μπορεί να προσδιοριστεί βάσιμα. Το πρότυπο συνιστά, χωρίς να υποχρεώνει, η εύλογη αξία να προσδιορίζεται από εξειδικευμένους επαγγελματίες. Όταν επιλέγεται το μοντέλο της εύλογης αξίας, τότε όλη η κατηγορία στην οποία ανήκει το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο, θα πρέπει να αποτιμάται με την ίδια μεθοδολογία. Τα στοιχεία μίας κατηγορίας παγίων αναπροσαρμόζονται ταυτόχρονα, ούτως ώστε να αποφευχθεί η επιλεκτική επανεκτίμηση και αναφορά στις οικονομικές καταστάσεις ποσών που αποτελούν κόστη και αξίες διαφορετικών ημερομηνιών.

Η εύλογη αξία γηπέδων και κτιρίων συνήθως προσδιορίζεται από εκτιμήσεις επαγγελματιών εκτιμητών που βασίζονται σε ενδείξεις της αγοράς. Έτσι, η εύλογη αξία των μηχανημάτων και εγκαταστάσεων είναι συνήθως η αγοραία αξία τους, προσδιοριζόμενη με εκτίμηση. Στην περίπτωση όπου δεν υπάρχουν αγοραίες αξίες στις οποίες μπορεί να βασιστεί η εύλογη αξία, λόγω της ιδιάζουσας φύσης του στοιχείου των ενσώματων ακινητοποιήσεων και επειδή σπάνια πωλούνται τέτοια στοιχεία παρά μόνο ως τμήμα μιας συνεχιζόμενης επιχείρησης, μπορεί να χρειαστεί η επιχείρηση να υπολογίσει την εύλογη αξία με χειρισμό μέσω λογαριασμού αποτελεσμάτων ή αναπόσβεστου κόστους αντικατάστασης.

Η συχνότητα των αναπροσαρμογών εξαρτάται από τις διακυμάνσεις της εύλογης αξίας των στοιχείων των ενσώματων ακινητοποιήσεων που υπόκεινται σε αναπροσαρμογή. Όταν η εύλογη αξία ενός παγίου στοιχείου που έχει αναπροσαρμοστεί διαφέρει ουσιωδώς από την

λογιστική του αξία, απαιτείται μια περαιτέρω αναπροσαρμογή. Μερικά από τα στοιχεία των ενσώματων ακινητοποιήσεων υφίστανται σημαντικές και άστατες μεταβολές στην εύλογη αξία και συνεπώς απαιτείται η ετήσια αναπροσαρμογή τους. Τέτοιες συχνές αναπροσαρμογές δεν είναι αναγκαίες για στοιχεία των ενσώματων ακινητοποιήσεων με επουσιώδεις μόνο μεταβολές στην εύλογη αξία. Θα αρκούσε μία αναπροσαρμογή του στοιχείου κάθε τρία ή τέσσερα έτη.

Το ποσό της απόσβεσης που πρόκειται να καταχωρηθεί σε κάθε περίοδο μετά την επανεκτίμηση, υπολογίζεται εκ νέου με βάση το *επανεκτιμημένο ποσό* και την *υπόλοιπη ωφέλιμη ζωή του*.

Το δικαίωμα της αναπροσαρμογής που παρέχει το ΔΛΠ 16, μπορεί να οδηγήσει σε «δημιουργική λογιστική». Επιχειρήσεις που θέλουν να δείξουν διογκωμένα κέρδη δεν επιλέγουν την αναπροσαρμογή, ενώ επιχειρήσεις που θέλουν να δείξουν ισχυρό Ισολογισμό, επιλέγουν την αναπροσαρμογή.

3.3.2.1 Λογιστική μοντέλου αναπροσαρμογής

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, όταν ένα ενσώματο πάγιο στοιχείο αναπροσαρμόζεται, οι σωρευμένες αποσβέσεις του κατά την ημέρα της αναπροσαρμογής πρέπει είτε να:

- ✓ Αναπροσαρμόζονται ανάλογα με την μεταβολή στην προ αποσβέσεων αξία του περιουσιακού στοιχείου, ούτως ώστε η λογιστική αξία του, μετά την αναπροσαρμογή, να είναι ίση με την αναπροσαρμοσμένη αξία του. Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιείται συχνά όταν ένα περιουσιακό στοιχείο αναπροσαρμόζεται, επί τη βάση ενός δείκτη στο αναπόσβεστο κόστος αντικατάστασής του. (Δηλαδή, σύμφωνα με αυτήν την μέθοδο αυξάνεται το κόστος του παγίου και οι σωρευμένες αποσβέσεις κατ' αναλογία, έτσι ώστε η λογιστική του αξία να ισούται με την αναπροσαρμοσμένη του αξία)
- ✓ Συμψηφίζονται με την προ αποσβέσεων αξία του παγίου στοιχείου και η καθαρή αξία να αναμορφώνεται στην αναπροσαρμοσμένη αξία του παγίου στοιχείου. Για παράδειγμα, αυτή η μέθοδος χρησιμοποιείται για κτίρια τα οποία αναπροσαρμόζονται στην αγοραία αξία τους. (Δηλαδή, σύμφωνα με αυτήν την μέθοδο, οι σωρευμένες αποσβέσεις μεταφέρονται στην πίστωση του λογαριασμού του παγίου στοιχείου έτσι ώστε οι σωρευμένες αποσβέσεις να μηδενιστούν. Στην συνέχεια συγκρίνεται η

αναπόσβεστη αξία του παγίου με την αναπροσαρμοσμένη πραγματική αξία του, έτσι ώστε να προκύψει η διαφορά αναπροσαρμογής).

Το ποσό της προσαρμογής που προκύπτει κατά την αναπροσαρμογή ή τον συμψηφισμό των σωρευμένων αποσβέσεων, αποτελεί μέρος της αύξησης ή της μείωσης της λογιστικής αξίας που αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με τις παραγράφους 39 και 40 του Προτύπου.

Παράδειγμα:

Μια επιχείρηση έχει ένα ακίνητο με λογιστική αξία 300.000 ευρώ ως εξής:

Κόστος	400.000
- Συσσωρευμένες αποσβέσεις	<u>100.000</u>
= Καθαρή Λογιστική Αξία	300.000

Πιστοποιημένος εκτιμητής επανεκτιμά το ακίνητο στα 600.000 ευρώ. Ζητούνται οι λογιστικές εγγραφές της αναπροσαρμογής του ακινήτου με βάση:

- A) Την μέθοδο του μηδενισμού των συσσωρευμένων αποσβέσεων
- B) Την μέθοδο της αναλογικής αύξησης του κόστους και των συσσωρευμένων αποσβέσεων

Λύση:

A) Μέθοδος μηδενισμού συσσωρευμένων αποσβέσεων

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	100.000	
Αποθεματικό αναπροσαρμογής		100.000
Κόστος	200.000	
Αποθεματικό αναπροσαρμογής		200.000

B) Μέθοδος αναλογικής αύξησης κόστους και συσσωρευμένων αποσβέσεων

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Κόστος ($6/3 * 400.000$) – 400.000	400.000	

Συσσωρευμένες αποσβέσεις	100.000
Αποθεματικό αναπροσαρμογής	300.000

3.3.2.2 Η αύξηση της λογιστικής αξίας του παγίου λόγω αναπροσαρμογής, καταχωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια

Όταν η λογιστική αξία ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου αυξάνεται λόγω αναπροσαρμογής, η αύξηση θα πιστώνεται απευθείας στην καθαρή θέση στον λογαριασμό «πλεόνασμα αναπροσαρμογής». (Εκτός αν αναστρέψει μία προηγούμενη υποτίμηση της αξίας του ίδιου περιουσιακού στοιχείου, η οποία είχε προηγουμένως αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα, οπότε καταχωρίζεται και αυτή στα αποτελέσματα, δηλαδή στα έσοδα της χρήσης, μέχρι του ποσού της αναστροφής και το υπόλοιπο που απομένει στην καθαρή θέση).

Παράδειγμα:

Μία επιχείρηση, αγόρασε ένα μηχάνημα στις 31.12.2004 σε τιμή 100.000 ευρώ (συντελεστής απόσβεσης 5%). Στις 31.12.2006 επανεκτιμάται η πραγματική αξία του μηχανήματος σε 130.000 ευρώ.

Λύση:

1^{ος} λογιστικός χειρισμός:

Αναπροσαρμογή της αξίας κτήσης και των αποσβέσεων με τον ίδιο συντελεστή αναπροσαρμογής.

Κόστος κτήσης	100.000
- Αποσβέσεις 2005 + 2006	10.000
<u>(100.000 * 5% = 5.000 * 2 έτη)</u>	
= Αναπόσβεστη αξία	90.000

Συντελεστής αναπροσαρμογής: $130.000 / 90.000 = 1,444$

Αναπροσαρμογή αξίας κτήσης: $100.000 * 1,444 = 144.400$

Αναπροσαρμογή αποσβέσεων: $10.000 * 1,444 = \underline{14.440}$

Πραγματική αξία: 130.000

Ημερολογιακές εγγραφές:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Μηχανήματα (Διαφορά αναπροσαρμογής)	44.440	
Ίδια Κεφάλαια (Διαφορά αναπροσαρμογής)		44.440
Ίδια Κεφάλαια (Διαφορά αναπροσαρμογής)	4.440	
Αποσβεσμένα μηχανήματα		4.440

2^{ος} λογιστικός χειρισμός:

Μεταφορά του αντίθετου λογαριασμού συσσωρευμένων αποσβέσεων, σε πίστωση του λογαριασμού του παγίου στοιχείου και η αναπόσβεστη αξία συγκρίνεται με την εκτιμώμενη πραγματική αξία του μηχανήματος και έτσι θα προκύψει η διαφορά αναπροσαρμογής.

Κόστος κτήσης	100.000
- Αποσβέσεις 2005 + 2006	<u>10.000</u>
= Αναπόσβεστη αξία	90.000
- Πραγματική αξία	<u>130.000</u>
= Διαφορά αναπροσαρμογής	40.000

Ημερολογιακές εγγραφές:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Αποσβεσμένα μηχανήματα	40.000	
Ίδια Κεφάλαια		40.000
Μηχανήματα	40.000	
Ίδια Κεφάλαια		40.000

3.3.2.3 Η μείωση της λογιστικής αξίας του πάγιου στοιχείου λόγω υποτίμησης, καταχωρίζεται στην χρέωση του λογαριασμού ιδίων κεφαλαίων «διαφορά αναπροσαρμογής» και κατά το υπερβάλλον βαρύνει τα αποτελέσματα

Όταν η λογιστική αξία ενός πάγιου περιουσιακού στοιχείου μειώνεται ως αποτέλεσμα μίας αναπροσαρμογής, η μείωση θα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, εκτός εάν στο υπόλοιπο του λογαριασμού πλεόνασμα αναπροσαρμογής περιλαμβάνεται ποσό από προηγούμενη αναπροσαρμογή του ίδιου περιουσιακού στοιχείου, οπότε η ανωτέρω διαφορά αναπροσαρμογής μεταφέρεται προς συμψηφισμό με το ποσό αυτό στην έκταση που υπάρχει.

Παράδειγμα:

Μια επιχείρηση αγοράζει στις 01.01.2001 ένα κτίριο 1.000.000 ευρώ και καταβάλλει φόρο μεταβίβασης, συμβολαιογραφικά, μεσιτικά και αμοιβή δικηγόρου 20.000 ευρώ. Οι αποσβέσεις του κτιρίου υπολογίζονται με ετήσιο συντελεστή 10% και στις 31.12.2003 επανεκτιμάται η πραγματική αξία του κτιρίου σε 1.50.000 ευρώ.

Λύση:

Σχετικοί υπολογισμοί:

Συμβολαιογραφική αξία	1.000.000
+ φόρος μεταβίβασης, συμβολαιογραφικά κλπ.	20.000
= Αξία κτήσης	1.020.000
Αξία κτήσης	1.020.000
- Αποσβέσεις (1.020.000 * 10% * 3 έτη)	306.000
= Αναπόσβεστη αξία 31.12.2003	714.000
Πραγματική αξία 31.12.2003	1.500.000
- Αναπόσβεστη αξία 31.12.2003	714.000
= Διαφορά αναπροσαρμογής	786.000

Ημερολογιακές εγγραφές:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Αποσβεσμένο κτίριο	306.000	
Κτίριο		306.000
Κτίριο	786.000	
Ίδια Κεφάλαια (διαφορά αναπροσαρμογής)		786.000

Στην συνέχεια του παραδείγματος υποθέτουμε ότι λόγω σεισμού το κτίριο υπέστη μείωση της αξίας του, η οποία πλέον εκτιμάται σε 400.000 ευρώ και έτσι η εταιρεία θα προβεί σε μείωση της αξίας του.

Λύση:

Οι αποσβέσεις των ετών 2004 και 2005 καθώς και η διαφορά αναπροσαρμογής, θα έχουν ως εξής:

Αποσβέσεις χωρίς την αναπροσαρμογή: $[102.000 * 20\% (10\% + 10\%)]$ 204.000

Αποσβέσεις λόγω αναπροσαρμογής: $[1.500.000 * 20\% (10\% + 10\%)]$ 300.000

Διαφορά 96.000

(είναι χρεωστική και θα μειώσει το πιστωτικό υπόλοιπο της διαφοράς αναπροσαρμογής)

Υπολογισμός ζημίας απομείωσης

Αναπροσαρμοσμένη αξία 1.500.000

- Αποσβέσεις 2004 + 2005 300.000

$(1.500.000 * 10\%) * 2$ έτη

= Αναπόσβεστη αξία 1.200.000

- Εκτιμηθείσα αξία 400.000

= Ζημία απομείωσης 800.000

Την ζημία θα την μεταφέρουμε στην χρέωση του λογαριασμού «Διαφορά αναπροσαρμογής» μέχρι του ποσού που είναι πιστωμένο στον λογαριασμό αυτό ώστε να εξισωθεί και το υπόλοιπο που απομένει το μεταφέρουμε στα αποτελέσματα χρήσης.

Έτσι, θα ακολουθήσει η εξής εγγραφή:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Ίδια Κεφάλαια (Διαφορά αναπροσαρμογής) (786.000 – 96.000)	690.000	
Αποτελέσματα Χρήσης (Ζημία απομείωσης)	110.000	
Κτίριο		800.000

3.3.2.4 Η αύξηση της λογιστικής αξίας του πάγιου στοιχείου λόγω αναπροσαρμογής, καταχωρίζεται στα έσοδα, όταν έπεται μίας προγενέστερης απομείωσης της αξίας του στοιχείου

Το ΔΛΠ 16 ορίζει ότι «μια αύξηση λόγω αναπροσαρμογής, πρέπει να καταχωρείται σαν έσοδο, κατά την έκταση που αναστρέφει μια προηγούμενη υποτίμηση του ίδιου πάγιου στοιχείου, η οποία είχε βαρύνει τα έξοδα».

Παράδειγμα:

Σε συνέχεια του προηγούμενου παραδείγματος, αν υποθεθεί ότι στις 31.12.2006 έχουμε μία ανατίμηση της αξίας του κτιρίου από αρμόδιο εκτιμητή σε 600.000 ευρώ από 400.000 ευρώ που ήταν στις 31.12.2005, τότε θα παρουσιαστεί μια διαφορά αναπροσαρμογής ως εξής:

Πραγματική αξία κτιρίου στις 31.12.2005	400.000
- Αποσβέσεις 2006 (400.000 * 10%)	40.000
	360.000
- Πραγματική αξία κτιρίου στις 31.12.2006	600.000
	240.000

Στις 31.12.2005 είχαμε απομείωση της αξίας του κτιρίου, όπου το ποσό που μεταφέρθηκε ως ζημία στα αποτελέσματα χρήσης ήταν 110.000 ευρώ. Έτσι, στις 31.12.2006 όπου παρατηρείται διαφορά αναπροσαρμογής κατά 240.000 ευρώ, ποσό 110.000 ευρώ θα καταχωριστεί στην πίστωση των αποτελεσμάτων χρήσης (όσο δηλαδή προκειμένου να αντλογίσει την προηγηθείσα απομείωση της αξίας του κτιρίου) και το υπερβάλλον ποσό,

δηλαδή 130.000 ευρώ, θα καταχωριστεί στην πίστωση του λογαριασμού «διαφορά αναπροσαρμογής».

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Κτίριο	240.000	
Αποτελέσματα χρήσης (Διαφορά αναπροσαρμογής κτιρίου)		110.000
Ίδια Κεφάλαια (Διαφορά αναπροσαρμογής)		130.000

3.3.2.5 Πραγματοποίηση της διαφοράς αναπροσαρμογής

Η διαφορά αναπροσαρμογής που προκύπτει από την αύξηση της λογιστικής αξίας ενός παγίου στοιχείου, όπως αναφέρθηκε, εμφανίζεται λογιστικά στον λογαριασμό «διαφορές αναπροσαρμογής», ο οποίος αποτελεί τμήμα των ιδίων κεφαλαίων. Οι διαφορές αναπροσαρμογής μπορεί να μεταφερθούν στο «υπόλοιπο κερδών εις νέο» όταν πραγματοποιούνται.

Η πραγματοποίηση μπορεί να γίνει είτε τμηματικά με την χρησιμοποίηση του παγίου από την επιχείρηση, είτε εφάπαξ όταν αποσύρεται ή πωλείται το αντίστοιχο πάγιο στοιχείο. Στην περίπτωση της τμηματικής πραγματοποίησης της διαφοράς αναπροσαρμογής, το ποσό που πραγματοποιείται προκύπτει από την διαφορά μεταξύ απόσβεσης πάνω στην αναπροσαρμοσμένη αξία του παγίου στοιχείου και απόσβεσης πάνω στο αρχικό κόστος του στοιχείου αυτού. Η μεταφορά της διαφοράς αναπροσαρμογής στο υπόλοιπο κερδών εις νέο, δεν γίνεται μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.

3.3.2.6 Απόφαση ΕΛΤΕ για διανομή κερδών από διαφορές αναπροσαρμογής

Το Δ.Σ. της ΕΛΤΕ, με την απόφασή του Νο 110/27.2.2006, εξέδωσε ορισμένες οδηγίες αναφορικά με την διανομή κερδών από τις οικονομικές μονάδες που συντάσσουν ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ. Έπειτα λοιπόν από ομοφωνία, προέβη στην έκδοση αναλυτικών οδηγιών προς τις οικονομικές μονάδες που εφαρμόζουν τα ΔΠΧΠ, με σκοπό την καθοδήγηση των διοικήσεων των μονάδων αυτών, των ελεγκτών τους, των μετόχων τους καθώς και των τρίτων που συναλλάσσονται με αυτές, με σκοπό την επίλυση των πρακτικών προβλημάτων που είναι συναφή με θέματα διανομής κερδών.

Επισημαίνεται ότι η συμμόρφωση των οικονομικών μονάδων με τις αρχές που διατυπώνονται στις παρούσες διευκρινιστικές οδηγίες:

A) Συνιστά την βέλτιστη λογιστική πρακτική, που εξασφαλίζει την πλήρη συμμόρφωση των οικονομικών μονάδων με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο,

B) Αποτελεί μια συμβιβαστική λύση μεταξύ της αρχής της κεφαλαιακής επάρκειας που υπαγορεύεται από τις Οδηγίες της Ε.Ε. και της αρχής της αναγνώρισης δεδουλευμένων εσόδων, ιδιαίτερα από επιμέτρηση στην εύλογη αξία, που υπαγορεύονται από τα ΔΠΧΠ.

Η παρούσα απόφαση λοιπόν, σχετικά με τον περιορισμό της διανομής κερδών για τα **Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια**, αναφέρει τα εξής:

A) Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια, μπορούν να επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους, περίπτωση στην οποία οι θετικές διαφορές αναπροσαρμογής αναγνωρίζονται σε αποθεματικό της καθαρής θέσης. Οι διαφορές αυτές μπορούν να μεταφέρονται απευθείας στα κέρδη εις νέον:

- i. Όταν τα ενσώματα πάγια από τα οποία προήλθαν διαγράφονται (π.χ. μέσω πώλησής τους)
- ii. Κατά το μέρος της διαφοράς μεταξύ απόσβεσης που βασίζεται στην αναπροσαρμοσμένη αξία του παγίου και της απόσβεσης που βασίζεται στο αρχικό κόστος κτήσης

Γνώμη

Τα ποσά που μεταφέρονται απευθείας στα κέρδη εις νέον (καθαρά από φόρο εισοδήματος), μπορούν να διανέμονται στο σύνολό τους κατά την χρήση στην οποία έγινε η μεταφορά τους.

B) Κατά την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ, τα ενσώματα πάγια μπορούν να επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους, η οποία εφεξής θα θεωρείται κόστος κτήσεως. Στην περίπτωση αυτή, οι καθαρές θετικές διαφορές της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία μετάβασης μετά και την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος, αναγνωρίζονται στα κέρδη εις νέον.

Γνώμη

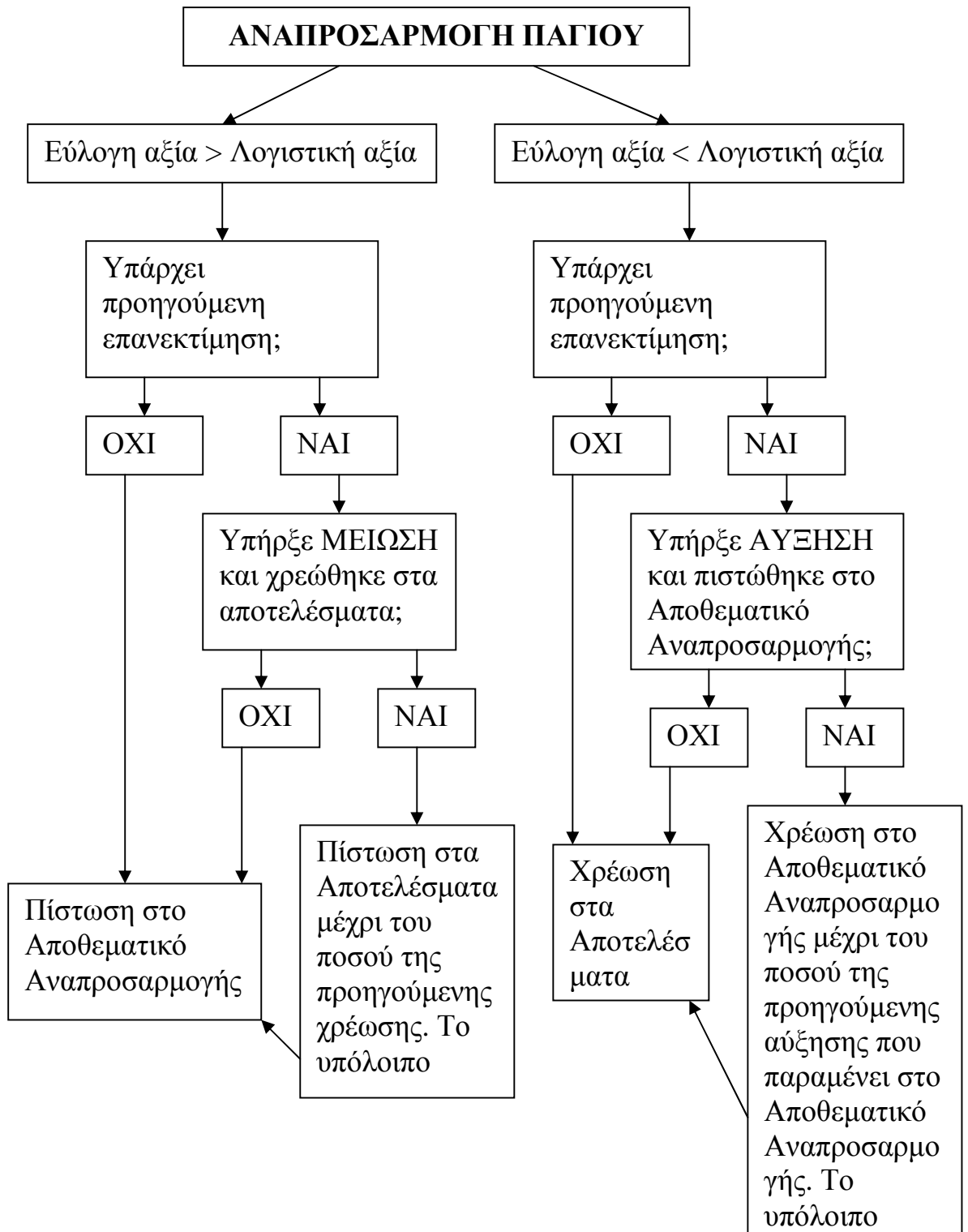
Τα ποσά αυτά αν και έχουν μεταφερθεί απ' ευθείας στα κέρδη εις νέον, δεν μπορούν να διανεμηθούν ελεύθερα. Η διανομή τους γίνεται σύμφωνα με τα υπό (α) ανωτέρω, δηλαδή είτε με την διαγραφή των παγίων από τα οποία προήλθαν, είτε σταδιακά, μέσω της διενέργειας των αποσβέσεων.

Παράδειγμα:

Το υπόλοιπο των αποτελεσμάτων εις νέον σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα κατά την 31.12.2003, ήταν ζημίες (300). Από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία ενός οικοπέδου και ενός κτιρίου, προέκυψαν καθαρές μετά τον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος διαφορές 200 και 150 αντίστοιχα. Έτσι, το υπόλοιπο κερδών εις νέο την 31.12.2003 διαμορφώθηκε σε $-300 + 200 + 150 = 50$. Η χρήση 2004 παρουσίασε αποτέλεσμα με τα ΔΠΧΠ 30 και η χρήση 2005 60. Αν και τα αποτελέσματα των χρήσεων 2004 και 2005 δεν περιέχουν στοιχεία η διανομή των οποίων δεν επιτρέπεται, παρόλα αυτά δεν μπορεί να γίνει διανομή από τα κέρδη της χρήσεως 2005, διότι αν αφαιρεθούν από το υπόλοιπο κερδών εις νέον της 31.12.2005 τα κέρδη από την αναπροσαρμογή των ακινήτων στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία μετάβασης, το απομένον υπόλοιπο είναι ζημία $(50 + 30 + 60 - 200 - 150) = - 210$.

Θεωρητικά, το ποσό των 200 που προέρχεται από την αναπροσαρμογή του οικοπέδου μπορεί να διανεμηθεί μόνο αν το οικόπεδο πωληθεί. Το ποσό των 150 που προέρχεται από την αναπροσαρμογή του κτιρίου, μπορεί να διανέμεται τμηματικά μέσα στην εναπομένουσα ωφέλιμη ζωή του από τον χρόνο της αναπροσαρμογής. Έτσι, αν υποθεθεί ότι το κτίριο έχει εναπομένουσα μετά την ημερομηνία αναπροσαρμογής (31.12.2003) ωφέλιμη ζωή 20 χρόνια, μπορεί ετησίως να μεταφέρεται στα ελεύθερα προς διανομή κέρδη, ποσό $150/20 = 7,5$.

Σχήμα 3.2: Σχεδιάγραμμα Συνολικού Λογιστικού Χειρισμού Αναπροσαρμογής

3.4 Αναπροσαρμογή Παγίων και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Αναβαλλόμενοι φόροι προκύπτουν όταν υπάρχει διαφορά μεταξύ της φορολογητέας βάσης ενός στοιχείου του ενεργητικού και της λογιστικής του αξίας.

Σχετικά με τα ενσώματα πάγια αναβαλλόμενοι φόροι μπορεί να προκύψουν όταν:

- Ø Όταν οι συντελεστές απόσβεσης που έχει επιλέξει να ακολουθεί η επιχείρηση σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή των παγίων είναι διαφορετικοί από τους φορολογικούς συντελεστές. Η λογιστική αξία του παγίου σε αυτήν την περίπτωση διαφοροποιείται από την αξία που αποδίδεται για φορολογικούς σκοπούς.
- Ø Όταν γίνεται αναπροσαρμογή της αξίας ενός στοιχείου του ενεργητικού, η οποία γίνεται για λογιστικούς σκοπούς και δεν αναγνωρίζεται από την φορολογική νομοθεσία. Σε αυτήν την περίπτωση, της μη αναγνωριζόμενης φορολογικής αναπροσαρμογής της αξίας ενός παγίου από μέρους της επιχείρησης θα προκύψει διαφορά μεταξύ της λογιστικής και φορολογικής βάσης.

3.4.1 Αναπροσαρμογή παγίου που πραγματοποιείται για λογιστικούς σκοπούς και η οποία δεν αναγνωρίζεται φορολογικά

Οι αναπροσαρμογές των παγίων σε ορισμένες χώρες επηρεάζουν και το φορολογητέο εισόδημα, δηλαδή πέραν της λογιστικής αξίας, μεταβάλλουν και την φορολογική βάση του παγίου και έτσι δεν δημιουργείται οποιαδήποτε προσωρινή διαφορά, ούτε προκύπτει αναβαλλόμενη φορολογία.

Στις περισσότερες όμως χώρες, η αναπροσαρμογή των παγίων δεν επηρεάζει τα φορολογητέα κέρδη της περιόδου κατά την οποία διενεργείται, και για τον λόγο αυτό δεν έχουμε μεταβολή της φορολογικής βάσης. Έτσι λοιπόν, κατά την διάρκεια της ανάκτησης της λογιστικής αξίας του παγίου, η ροή των οικονομικών οφελών θα διαφέρει από το ποσό που θα αφαιρείται για φορολογικούς σκοπούς.

Η διαφορά μεταξύ της αναπροσαρμοσμένης λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης του παγίου, αποτελεί προσωρινή διαφορά, και στην περίπτωση που η αναπροσαρμοσμένη λογιστική του αξία είναι μεγαλύτερη από την φορολογική του βάση, τότε δημιουργείται αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση. Η δημιουργία της αναβαλλόμενης φορολογίας θα προκύψει ακόμη και στην περίπτωση που:

- Η επιχείρηση έχει ως στόχο να εκποιήσει το πάγιο αυτό. Εδώ, η αναπροσαρμοσμένη λογιστική αξία θα ανακτηθεί μέσω της πώλησης και θα πληρωθεί επί του κέρδους της πώλησης μελλοντικός κεφαλαιουχικός φόρος.
- Η επιχείρηση δεν έχει ως στόχο να εκποιήσει το πάγιο αυτό. Εδώ, η αναπροσαρμοσμένη λογιστική αξία θα ανακτηθεί μέσω της χρήσης του παγίου που θα αποδώσει μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα, το οποίο θα ξεπερνά τις μελλοντικές φορολογικές εκπτώσεις οι οποίες θα υπολογιστούν επί του κόστους.

Σχήμα 3.3: Σχεδιάγραμμα λογιστικού χειρισμού αναπροσαρμογής παγίων σχετικά με την δημιουργία αναβαλλόμενης φορολογίας

Παρακάτω παρατίθεται ένα σχετικό παράδειγμα του λογιστικού χειρισμού αναπροσαρμογής παγίων για λογιστικούς σκοπούς όπου δεν αναγνωρίζεται φορολογικά.

Παράδειγμα:

Μια επιχείρηση, την 01.01.2006 προέβη στην αγορά ενός μηχανήματος έναντι 200.000 ευρώ. Η ωφέλιμη ζωή του μηχανήματος αυτού είναι 5 έτη και αναγνωρίζεται φορολογικά. Εν συνεχεία και την 01.01.2008, η επιχείρηση αναπροσαρμόζει την λογιστική αξία του κατά 180.000 ευρώ, η οποία όμως προσαρμογή δεν αναγνωρίζεται φορολογικά και έτσι δεν θα επηρεάσει την φορολογική του βάση. Όσον αφορά την ωφέλιμη ζωή του, αυτή παραμένει αμετάβλητη, δηλαδή θα ανέρχεται πια την 01.01.2008 σε 3 έτη.

Με τον φορολογικό συντελεστή της επιχείρησης να ανέρχεται σε 20%, θα παραθέσουμε τον λογιστικό χειρισμό της αναπροσαρμογής αυτής.

Λύση:

Η αξία του μηχανήματος κατά την ημερομηνία αναπροσαρμογής του (πριν την διενέργειά της), δηλαδή την 01.01.2008, εμφανίζεται ως εξής:

Μηχανήματα	200.000
<u>Συσσωρευμένες αποσβέσεις</u>	<u>(80.000)</u>
Λογιστική αξία (1.1.2008)	120.000

Η λογιστική εγγραφή της αναπροσαρμογής την 01.01.2008 θα είναι η ακόλουθη:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Συσσωρευμένες αποσβέσεις (200.000 / 5 = 40.000 x 2 έτη* = 80.000)	80.000	
Μηχανήματα (300.000 – 200.000)	100.000	
Αποθεματικό αναπροσαρμογής		180.000

* 2 έτη = 2006 + 2007

Στις 31.12.2008, όπου πλέον έχει ήδη διενεργηθεί η αναπροσαρμογή και έχουν απομείνει 3 έτη ωφέλιμης ζωής του μηχανήματος, η εγγραφή των αποσβέσεων του έτους αυτού θα είναι η ακόλουθη:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Αποσβέσεις μηχανημάτων (300.000 / 3 = 100.000)	100.000	
Αποσβεσμένα μηχανήματα		100.000

Έχοντας ως δεδομένο το ότι η αναπροσαρμογή δεν αναγνωρίζεται φορολογικά, θα έχουμε την δημιουργία αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης. Το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης προκύπτει πολλαπλασιάζοντας το αποθεματικό αναπροσαρμογής με τον φορολογικό συντελεστή της επιχείρησης.

Έτσι, θα έχουμε: $180.000 \times 20\% = 36.000$ και η λογιστική εγγραφή που θα διενεργηθεί θα είναι η ακόλουθη:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Αποθεματικό αναπροσαρμογής	36.000	
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση		36.000

Ένα τμήμα αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης, πραγματοποιήθηκε με την διενέργεια των αποσβέσεων στις 31.12.2008. Το τμήμα αυτό προκύπτει πολλαπλασιάζοντας τον φορολογικό συντελεστή της επιχείρησης με την διαφορά μεταξύ των λογιστικών αποσβέσεων και των αποσβέσεων που αναγνωρίζονται φορολογικά. Έτσι λοιπόν η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση που πραγματοποιήθηκε μέσω των αποσβέσεων του έτους 2008 θα είναι:

$$(100.000 - 40.000) \times 20\% = 12.000$$

Είδαμε λοιπόν πως ένα τμήμα αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης μεταφέρεται στις αποσβέσεις του έτους και η λογιστική εγγραφή που θα αποτυπώσει το γεγονός αυτό, θα είναι η ακόλουθη:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	12.000	
Αναβαλλόμενοι φόροι έσοδα		12.000

Όπως προαναφέρθηκε, το αποθεματικό αναπροσαρμογής (διαφορά αναπροσαρμογής) που έχει δημιουργηθεί, μεταφέρεται τμηματικά (στον χρόνο που πραγματοποιείται η απόσβεση του μηχανήματος ανάλογα με την υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή του) στην πίστωση του λογαριασμού «αποτελέσματα εις νέο».

Το ποσό λοιπόν του αποθεματικού αναπροσαρμογής που θα μεταφερθεί στα «αποτελέσματα σε νέο» (κέρδη σε νέο), θα προκύψει αν αφαιρέσουμε από το αρχικό αποθεματικό αναπροσαρμογής την αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση αποθεματικού αναπροσαρμογής ($180.000 - 36.000 = 144.000$) και διαιρέσουμε με την υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή του μηχανήματος ($144.000 / 3 \text{ έτη} = 48.000$).

Η εγγραφή που θα ακολουθήσει θα είναι η εξής:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Αποθεματικό αναπροσαρμογής	48.000	
Κέρδη σε νέο		48.000

Έπειτα από την τέλεση όλων αυτών των λογιστικών γεγονότων και την αποτύπωσή τους στις λογιστικές εγγραφές, οι σχετικοί λογαριασμοί στις 31.12.2008, θα εμφανίζονται πλέον στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης με τα ακόλουθα ποσά:

Μηχανήματα	300.000
<u>Αποσβεσμένα μηχανήματα</u>	<u>(100.000)</u>
∅ Λογιστική αξία μηχανήματος	200.000
∅ Αποθεματικό αναπροσαρμογής ($180.000 - 36.000 - 48.000 = 96.000$)	96.000
∅ Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ($36.000 - 12.000 = 24.000$)	24.000
∅ Αποτελέσματα σε νέο (Κέρδη σε νέο)	48.000

3.5 Αποσβέσεις Ενσώματων Παγίων

3.5.1 Εισαγωγικά αποσβέσεων

Απόσβεση είναι η συστηματική κατανομή της αποσβεστέας αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου στην εκτιμώμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής του. Η απόσβεση μίας περιόδου αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου.

Η ανάγκη για απόσβεση προκύπτει από την εφαρμογή της αρχής των δεδουλευμένων εσόδων-εξόδων και της συσχέτισης των εσόδων με τα έξοδα. Τα χρήματα που δαπανώνται για την απόκτηση ενός ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου, πρέπει να μετατραπούν σε έξοδα με τρόπο που να αντικατοπτρίζει την αποκόμιση ωφελειών. Αποσβέσιμα ενσώματα πάγια είναι εκείνα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία:

- Αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για περισσότερο του ενός έτους
- Έχουν καθορισμένη ωφέλιμη ζωή
- Χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση για την παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς

Η ωφέλιμη ζωή του περιουσιακού στοιχείου υπολογίζεται είτε ως:

- § Η περίοδος κατά την οποία ένα αποσβέσιμο ενσώματο πάγιο στοιχείο αναμένεται να χρησιμοποιηθεί από την επιχείρηση
- § Ο αριθμός των παραγόμενων ή άλλων παρόμοιων μονάδων που αναμένεται να ληφθούν από την επιχείρηση κατά την διάρκεια χρήσης του στοιχείου

Η ωφέλιμη ζωή ανεξάρτητα από τον τρόπο μέτρησης δεν ταυτίζεται με την οικονομική ή φυσική ζωή ενός περιουσιακού στοιχείου. Υπολογίζεται με βάση την πρόθεση της συγκεκριμένης επιχείρησης για την ένταση και τον χρόνο χρήσης ενός ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου.

Παράγοντες οι οποίοι συνδυαστικά ή κατά περίπτωση θα πρέπει να λαμβάνονται για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής ενός στοιχείου είναι:

- ∅ Η φυσική ή τεχνική αντοχή του στοιχείου
- ∅ Η φυσική ή τεχνολογική απαξίωσή του
- ∅ Νόμοι, κανονισμοί ή περιορισμοί στην διάρκεια χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου

Η ωφέλιμη ζωή θα πρέπει να αξιολογείται σε κάθε περίοδο. Εάν οι συνθήκες απαιτούν την αλλαγή της, το γεγονός αντιμετωπίζεται ως αλλαγή εκτίμησης και εφαρμόζεται από την χρήση που έγινε η αλλαγή και τις μεταγενέστερες.

3.5.2 Αρχές που διέπουν τις αποσβέσεις των ενσώματων πάγιων στοιχείων

- Ø Το αποσβέσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου πρέπει να κατανέμεται συστηματικά σε όλη την ωφέλιμη ζωή του. Η απόσβεση πρέπει να λογίζεται έστω και αν η αξία του παγίου στοιχείου υπερβαίνει την λογιστική αξία του.
- Ø Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη ζωή ενός παγίου στοιχείου θα πρέπει να αναθεωρούνται τουλάχιστον στην λήξη κάθε οικονομικού έτους. Εάν οι εκτιμήσεις διαφέρουν από τις προηγούμενες εκτιμήσεις, η μεταβολή θα αντιμετωπίζεται ως μεταβολή σε λογιστική εκτίμηση σύμφωνα με το ΔΛΠ 8.
- Ø Η απόσβεση αναγνωρίζεται έστω και αν η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την λογιστική αξία του, με την προϋπόθεση όμως ότι η υπολειμματική αξία του στοιχείου δεν υπερβαίνει την λογιστική αξία του. Στις περιπτώσεις όμως που η υπολειμματική αξία υπερβαίνει ή εξισωθεί με την λογιστική αξία του παγίου, τότε οι αποσβέσεις παύουν να υπολογίζονται ανεξάρτητα με το ύψος της εύλογης αξίας του συγκεκριμένου παγίου.
- Ø Το αποσβέσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου προσδιορίζεται μετά την αφαίρεση της υπολειμματικής αξίας του. Συνήθως, η υπολειμματική αξία είναι ασήμαντη και συνεπώς επουσιώδης στον υπολογισμό του αποσβέσιμου ποσού.
- Ø Η υπολειμματική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου μπορεί να αυξηθεί σε ποσό ίσο προς ή μεγαλύτερο της λογιστικής αξίας του. Αν αυξηθεί, η δαπάνη απόσβεσης του περιουσιακού στοιχείου είναι μηδενική εκτός και έως ότου η υπολειμματική αξία του μειωθεί μεταγενέστερα σε ποσό μικρότερο της λογιστικής αξίας του.
- Ø Η απόσβεση ενός παγίου ξεκινά όταν αυτό είναι διαθέσιμο προς χρήση, δηλαδή όταν βρίσκεται σε κατάλληλη θέση και κατάσταση προκειμένου να είναι έτοιμο να χρησιμοποιηθεί για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζεται από την διοίκηση.
- Ø Τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που ενσωματώνονται σε ένα περιουσιακό στοιχείο, αναλώνονται από την οντότητα κυρίως δια της χρήσης του. Οποσδήποτε όμως, άλλοι παράγοντες, όπως η τεχνική ή εμπορική απαξίωση και η φθορά, όταν το περιουσιακό

στοιχείο παραμένει σε αδράνεια, συχνά συνεπάγονται την μείωση των οικονομικών ωφελειών που αναμένονταν από το στοιχείο αυτό.

3.5.3 Μέθοδοι Απόσβεσης

Η μέθοδος απόσβεσης που χρησιμοποιείται, θα πρέπει να αντανακλά τον ρυθμό των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που αναμένεται να αναλωθούν από την οντότητα. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι απόσβεσης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να κατανέμεται το αποσβέσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου με τρόπο συστηματικό κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του.

Σταθερή μέθοδος απόσβεσης

Γίνεται επιβάρυνση των αποτελεσμάτων με σταθερό ποσό καθ' όλη την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, εάν η υπολειμματική αξία του περιουσιακού στοιχείου δεν μεταβάλλεται.

Μέθοδος του φθίνοντος υπολοίπου

Με την μέθοδο αυτή, το ποσό που επιβαρύνει τα Αποτελέσματα, μειώνεται κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του παγίου. Αυτό συμβαίνει γιατί σε ορισμένα πάγια στοιχεία η χρήση κατά τα πρώτα έτη είναι πιο αποδοτική από ότι τα επόμενα έτη, δηλαδή υπάρχει πιο έντονη χρησιμοποίηση του παγίου και αναλώνονται περισσότερα οικονομικά οφέλη που είναι ενσωματωμένα στα πάγια.

Μέθοδος της μονάδας παραγωγής

Με την μέθοδο αυτή, το ποσοστό που επιβαρύνει τα αποτελέσματα υπολογίζεται με βάση τον προσδοκώμενο ρυθμό παραγωγής, δηλαδή τον αριθμό των παραγόμενων μονάδων.

3.6 Απομείωση της αξίας

Η επιχείρηση οφείλει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 36 «Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων», για να προσδιορίσει εάν η αξία ενός ενσώματου παγίου στοιχείου απομειώνεται. Το Πρότυπο εξηγεί πώς μια επιχείρηση αναθεωρεί την λογιστική αξία των περιουσιακών της στοιχείων, πώς προσδιορίζει το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου και πότε αναγνωρίζει ή αναστρέφει μια ζημία απομείωσης.

Αποζημίωση από τρίτα μέρη για στοιχεία ενσώματων ακινητοποιήσεων που απομειώθηκαν, χάθηκαν ή εγκαταλείφθηκαν πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, όταν καθίσταται απαιτητή η αποζημίωση.

Απομειώσεις ή ζημιές στοιχείων ενσώματων ακινητοποιήσεων, σχετικές απαιτήσεις για ή πληρωμές αποζημίωσης από τρίτα μέρη και κάθε μεταγενέστερη αγορά ή κατασκευή περιουσιακών στοιχείων αντικατάστασης είναι ξεχωριστά οικονομικά γεγονότα με διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση.

3.7 Γνωστοποιήσεις

Για κάθε μία κατηγορία υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού, θα πρέπει να γνωστοποιούνται τα εξής στοιχεία:

- A) Η προ απόσβεσης βάση επιμέτρησης της μεικτής λογιστικής αξίας
- B) Οι χρησιμοποιηθείσες μέθοδοι απόσβεσης
- Γ) Η ωφέλιμη ζωή ή οι συντελεστές απόσβεσης
- Δ) Η μεικτή λογιστική αξία και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις της αρχής και του τέλους της περιόδου.
- E) Η συμφωνία λογιστικής αξίας στην αρχή και στο τέλος της περιόδου, η οποία θα παρουσιάζει:
 - i. Τις προσθήκες
 - ii. Τα στοιχεία του Ενεργητικού τα οποία ταξινομήθηκαν για πώληση ή συμπεριλήφθηκαν σε μία κατηγορία εκποίησης που ταξινομήθηκε ως «κατεχόμενη για πώληση» καθώς και άλλες εκποιήσεις
 - iii. Αποκτήσεις από επιχειρηματικές συνενώσεις
 - iv. Αυξήσεις-μειώσεις από επανεκτιμήσεις, απομειώσεις, αναστροφές απομειώσεων
 - v. Τις ζημιές απομειώσεων οι οποίες έχουν αναγνωριστεί στο κέρδος-ζημία
 - vi. Αναστροφές ζημιών από απομείωση που είχαν αναγνωριστεί στο κέρδος-ζημία

- vii. Αποσβέσεις
- viii. Τις συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προήλθαν από μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων από το λειτουργικό νόμισμα σε διαφορετικό νόμισμα παρουσίασης, έχοντας συμπεριλάβει στην μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων μας, εκμετάλλευση του εξωτερικού στο νόμισμα παρουσίασης της οντότητας
- ix. Άλλες μεταβολές

Οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει ακόμη να γνωστοποιούν:

- A) Την ύπαρξη και τα ποσά που αφορούν σε περιορισμούς στον τίτλο ιδιοκτησίας και τα υλικά πάγια στοιχεία που έχουν δοθεί ως εγγύηση για υποχρεώσεις
- B) Τα ποσά των δαπανών τα οποία έχουν αναγνωριστεί στην λογιστική αξία ενός ενσώματου παγίου κατά την διαδικασία της κατασκευής
- Γ) Τα ποσά συμβατικών δεσμεύσεων για αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων
- Δ) Σε περίπτωση που δεν γίνεται γνωστοποίηση στο κύριο μέρος της κατάστασης αποτελεσμάτων, το ποσό της αποζημίωσης από τρίτα μέρη (για ενσώματα πάγια που απομειώθηκαν, χάθηκαν, δόθηκαν), το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο κέρδος ή την ζημία.

Για ενσώματες ακινητοποιήσεις οι οποίες εμφανίζονται με αναπροσαρμοσμένη αξία, πρέπει να γνωστοποιούνται:

- A) Η ημερομηνία αναπροσαρμογής
- B) Αν η αναπροσαρμογή τελέστηκε από ανεξάρτητο προσοντούχο εκτιμητή
- Γ) Οι μέθοδοι και οι σημαντικές υποθέσεις που έγιναν για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας
- Δ) Η έκταση στην οποία οι εύλογες αξίες προσδιορίστηκαν άμεσα με αναφορά σε τρέχουσες τιμές σε ενεργό αγορά, ή πρόσφατες συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση
- E) Για κάθε κατηγορία ενσώματων παγίων που έχει αναπροσαρμοστεί, η λογιστική αξία που θα έχει αναγνωριστεί, αν δεν εφαρμοζόταν η μέθοδος του κόστους
- Στ) Το αποθεματικό αναπροσαρμογής, υποδεικνύοντας την χρέωση για την περίοδο και οποιουδήποτε περιορισμούς στην διάθεση του αποθεματικού αναπροσαρμογής προς τους μετόχους.

4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ :

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΤΟΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΧΕΙΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ Δ.Λ.Π. ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

4.1 Η εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 16 στην Ελλάδα

Το ΔΛΠ 16 μαζί με το ΔΛΠ 36 και το ΔΛΠ 12 είναι τα σημαντικότερα πρότυπα, τα οποία έρχονται να θεραπεύσουν τα βασικά νοσήματα της μακράιωνης λογιστικής του ιστορικού κόστους και να καταστήσουν τις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης αξιόπιστη πηγή πληροφοριών.

Το ΔΛΠ 16 εισάγει καινά δαιμόνια, αφού επιτρέπει την εκτίμηση των πάγιων στοιχείων στην πραγματική τους αξία και τον λογισμό των αποσβέσεων πάνω στην αξία αυτή. Η παρουσίαση στον Ισολογισμό των πάγιων στοιχείων στην πραγματική τους αξία και ο λογισμός των αποσβέσεων επί της αξίας αυτής και μάλιστα με βάση την ωφέλιμη ζωή των πάγιων στοιχείων και τον ρυθμό άντλησης των οικονομικών ωφελειών που τα στοιχεία αυτά παρέχουν, ασφαλώς συνιστούν βασικούς παράγοντες για την ορθή παρουσίαση της οικονομικής θέσης, των αποτελεσμάτων, της απόδοσης, της ρευστότητας κλπ. της οικονομικής μονάδας. Με άλλα λόγια, σημαντικά θέματα πληροφόρησης των ενδιαφερομένων, στα οποία αποτυγχάνει η λογιστική του ιστορικού κόστους, προσεγγίζει καλύτερα το ΔΛΠ 16, με την βασική προϋπόθεση ότι η πραγματική αξία των πάγιων στοιχείων θα εκτιμάται κατά το δυνατό ακριβέστερο τρόπο και η ωφέλιμη ζωή των στοιχείων αυτών θα εκτιμάται σωστά.

4.2 Διαφορές του ΔΛΠ 16 από την Ελληνική νομοθεσία

Ανάμεσα στο ΔΛΠ 16 και την ελληνική νομοθεσία, υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στον λογιστικό χειρισμό των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων. Αναλυτικότερα, το ΔΛΠ 16 εφαρμόζεται σε όλα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια, με εξαίρεση τα πάγια για επένδυση και τα κατεχόμενα πάγια με σκοπό την πώληση. Αντίθετα,

τα ελληνικά πρότυπα εφαρμόζονται σε όλα τα πάγια χωρίς να διακρίνονται σε κατηγορίες ανάλογα με την χρήση και τον σκοπό κατοχής τους.

Για την αναγνώριση ενός στοιχείου ως πάγιο σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, θα πρέπει να ισχύουν αθροιστικά ότι πιθανολογούνται μελλοντικά οικονομικά οφέλη και το κόστος του στοιχείου να μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα. Ενώ με τα ελληνικά πρότυπα, σαν πάγια αναγνωρίζονται τα στοιχεία εκείνα που η οικονομική οντότητα έχει αποκτήσει την κυριότητά τους.

Παρόλο που για τον προσδιορισμό της αρχικής αξίας των παγίων εκτός των ακινήτων, ισχύουν τα ίδια τόσο με τα διεθνή όσο και με τα ελληνικά πρότυπα, δηλαδή στην αρχική αξία περιλαμβάνονται η τιμολογιακή αξία και τα ειδικά έξοδα κτήσης, στα ακίνητα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα αθροίζονται η συμβολαιογραφική αξία, τα έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων και οι τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου, ενώ στα ελληνικά πρότυπα ως αρχική αξία αναγνωρίζεται μόνο η συμβολαιογραφική αξία και τα έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων, και οι τόκοι κατασκευαστικής περιόδου αντιμετωπίζονται ως έξοδα πολυετούς απόσβεσης. Κατά το ΔΛΠ 16, στην αξία κτήσης προστίθενται και πιθανά κόστη αποσυναρμολόγησης ή αποκατάστασης, ενώ σχετικά με τα μεγάλα ανταλλακτικά, αυτά αντιμετωπίζονται λογιστικά σαν πάγια και υπόκεινται σε απόσβεση καθώς θεωρείται ότι αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο του παγίου που έχει στην κατοχή της μία οικονομική οντότητα.

Αναφορικά με τις μεγάλες επισκευές, όπως είναι οι επισκευές που πραγματοποιούνται στα μεγάλα πλοία, τα ΔΛΠ ορίζουν ότι το κόστος αυτών των επισκευών επιβαρύνει την αξία του παγίου και αποσβένεται μέχρι την επόμενη επισκευή. Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, τέτοιου είδους κόστη κατανέμονται σε κάθε χρήση είτε ως προβλέψεις είτε ως μεταβατικοί λογαριασμοί και δεν μεταβάλουν την αξία του παγίου.

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ, το ποσό των επιχορηγήσεων των ενσώματων παγίων μπορεί να μειώσει την αξία κτήσης των παγίων το οποίο συνεπάγεται ότι και οι αποσβέσεις του παγίου θα είναι μειωμένες, ενώ με την ελληνική νομοθεσία δεν προβλέπεται κάτι αντίστοιχο.

Όσον αφορά τις μεταγενέστερες δαπάνες, η ελληνική νομοθεσία και τα ΔΛΠ ορίζουν ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες αυξάνουν την αξία κτήσης μόνο αν αυξήσουν και τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη του παγίου πέραν από αυτά της αρχικής αναγνώρισης.

Η βασική μέθοδος αποτίμησης ανεξαρτήτως προτύπου, είναι του κόστους κτήσης. Εναλλακτικά με τα διεθνή πρότυπα μπορεί να εφαρμοστεί η μέθοδος της εύλογης αξίας όπου η προκύπτουσα υπεραξία υπόκειται σε φορολογία.

Οι αποσβέσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 16 διενεργούνται με βάση την ωφέλιμη ζωή των περιουσιακών στοιχείων και τον προσδοκώμενο ρυθμό ανάλωσης των οικονομικών ωφελειών που πηγάζουν από το στοιχείο αυτό, μετά τον υπολογισμό της πιθανής υπολειμματικής αξίας. Η διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων καθορίζεται από την διοίκηση. Στην πορεία υπάρχει η δυνατότητα να μεταβάλλεται η διάρκεια απόσβεσης των παγίων ή και η μέθοδος απόσβεσης που εφαρμόζει η επιχείρηση. Οι αποσβέσεις σύμφωνα με τα ελληνικά πρότυπα διενεργούνται βάσει των ανώτερων και κατώτερων συντελεστών απόσβεσης που ορίζει η νομοθεσία.

Το ΔΛΠ 16 επιβάλλει έναν μεγάλο αριθμό γνωστοποιήσεων σχετικά με τα ενσώματα πάγια, όπου γίνεται εκτεταμένη ανάλυση στις σημειώσεις, έτσι δεν είναι υποχρεωτικό να εμφανίζεται ξεχωριστά η αξία κτήσης, η αποσβεσμένη αξία και το αναπόσβεστο υπόλοιπο, αλλά αρκεί η εμφάνιση του αναπόσβεστου υπολοίπου.

Συμπερασματικά, με την εφαρμογή του ΔΛΠ 16 αλλά και γενικά των ΔΛΠ, υπάρχει μία σημαντική διαφοροποίηση στα ποσά που εμφανίζονται στον Ισολογισμό και στα αποτελέσματα χρήσης σε σύγκριση με τα ελληνικά πρότυπα.

4.3 Αναπροσαρμογή των Ενσώματων Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ελληνικού Νομοθετικού Πλαισίου και οι διαφορές με το ΔΛΠ 16

Το νομοθετικό πλαίσιο που προσδιορίζει τους χειρισμούς και την διενέργεια των αναπροσαρμογών των αξιών των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων στην Ελλάδα, στηρίζεται στο άρθρο 43 του Ν.2190/20, στα άρθρα 20-27 του Ν.2065/92, καθώς και στο άρθρο 15 του Ν.3229/04. Αναλυτικά:

Το άρθρο 43 παράγραφος 5α του Ν.2190/20, ορίζει ότι τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται στην αξία της τιμής κτήσης ή του κόστους ιδιοκατασκευής τους. Η αξία προσαυξάνεται με τις δαπάνες προσθηκών και βελτιώσεων και μειώνεται με τις αποσβέσεις. Ως τιμή κτήσης ορίζεται η τιμολογιακή αξία αγοράς και προσαυξάνεται με τα ειδικά έξοδα αγοράς και μειώνεται με τις σχετικές εκπτώσεις. Τα έξοδα κτήσης των ακινήτων, δηλαδή οι φόροι μεταβίβασης, τα συμβολαιογραφικά και μεσιτικά έξοδα και οι

αμοιβές μελετητών και δικηγόρων, δεν περιλαμβάνονται στην τιμή κτήσης των στοιχείων αυτών. Ως κόστος ιδιοκατασκευής ορίζεται η τιμή κτήσης των πρώτων υλών και διάφορων υλικών που χρησιμοποιήθηκαν στην παραγωγή των προϊόντων, ή συνέβαλαν στην ιδιοκατασκευή. Η τιμή που προκύπτει προσαυξάνεται με αναλογία γενικών εξόδων αγορών καθώς και με το κόστος κατεργασίας που απαιτήθηκε για να φθάσουν τα σχετικά προϊόντα ή οι ιδιοκατασκευές στην θέση και στην κατάσταση που βρίσκονται την στιγμή της απογραφής τους.

Η απόσβεση των παγίων στοιχείων είναι ανάλογη της ετήσιας μείωσης της αξίας και οφείλεται τόσο στην χρησιμοποίηση του στοιχείου, όσο και στην πάροδο του χρόνου και στην οικονομική του απαξίωση. Η απόσβεση κάθε στοιχείου ενεργείται συστηματικά και ομοιόμορφα μέσα στις χρήσεις της πιθανολογούμενης διάρκειας παραγωγικής του χρησιμοποίησης και σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι πρόσθετες αποσβέσεις διενεργούνται σύμφωνα με τις ειδικές φορολογικές διατάξεις με την μορφή αναπτυξιακών κινήτρων, παρατίθενται αναλυτικά, κατά κατηγορία παγίου στο προσάρτημα, με μνεία των σχετικών φορολογικών διατάξεων.

Σε περίπτωση υποτίμησης ενσώματου πάγιου περιουσιακού στοιχείου, εφόσον η υποτίμηση προβλέπεται ότι θα είναι διαρκής, σχηματίζεται πρόβλεψη ώστε η αποτίμηση του στοιχείου αυτού, κατά την διάρκεια κλεισίματος του Ισολογισμού, να γίνεται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης ή του κόστους ιδιοκατασκευής και της υποτιμημένης τρέχουσας τιμής του. Οι προβλέψεις που δημιουργούνται βαρύνουν τα αποτελέσματα χρήσης και το ποσό τους εμφανίζεται χωριστά στον λογαριασμό αποτελέσματα χρήσεως ή στο προσάρτημα όταν είναι αξιόλογο.

Το άρθρο 43 παρ.9 του Ν. 2190/20, προβλέπει ότι οποιαδήποτε αναπροσαρμογή της αξίας κτήσης των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων απαγορεύεται, εκτός και αν κάτι τέτοιο προβλέπεται από τις διατάξεις άλλου ειδικού νόμου. Επομένως, πέρα από τις αναπροσαρμογές των γηπέδων και κτιρίων που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια από τις ελληνικές επιχειρήσεις, δεν επιτρέπεται να διενεργηθεί η αναπροσαρμογή των αξιών οποιονδήποτε άλλων περιουσιακών τους στοιχείων, είτε αυτά είναι ενσώματα πάγια, είτε ασώματα, είτε συμμετοχές.

Ο φορολογικός νόμος Ν.2065/92, καθιέρωσε την **υποχρέωση** των επιχειρήσεων να αναπροσαρμόζουν κάθε τέσσερα χρόνια, από το 1992 και μετά, την αξία των **γηπέδων** και

κτιρίων. Η διαφορά αναπροσαρμογής λογιστικά εμφανίζεται στον λογαριασμό 41.07 «Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων». Αναλυτικά:

Το άρθρο 20 του Ν.2065/92, ορίζει ότι σε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους, υποχρεούνται οι επιχειρήσεις που τηρούν υποχρεωτικά από τον νόμο βιβλία Γ' κατηγορίας, ανεξάρτητα από το αντικείμενο των εργασιών τους, την νομική μορφή που λειτουργούν, αν είναι ημεδαπές ή αλλοδαπές, αν υπάγονται στις διατάξεις οποιουδήποτε νόμου ή σε οποιοδήποτε φορολογικό καθεστώς, ή αν είναι δημόσιες, δημοτικές επιχειρήσεις ή αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις οποιουδήποτε βαθμού. Αντίθετα, δεν υποχρεούνται σε αναπροσαρμογή οι επιχειρήσεις που τηρούν προαιρετικά βιβλία Γ' κατηγορίας, οι επιχειρήσεις που βρίσκονται σε εκκαθάριση κατά τον χρόνο της αναπροσαρμογής καθώς και οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) για τα ακίνητα για τα οποία έχουν καταρτισθεί συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και για όσο διάστημα διαρκεί η σύμβαση.

Το άρθρο 21 του Ν.2065/92, προβλέπει την υποχρέωση των επιχειρήσεων να αναπροσαρμόζουν, ανά τετραετία, στα βιβλία τους την αξία των γηπέδων και κτιρίων που έχουν στην κυριότητά τους κατά τον χρόνο της αναπροσαρμογής. Η αναπροσαρμογή γίνεται με λογιστικές εγγραφές, οι οποίες καταχωρούνται υποχρεωτικά στα βιβλία τους. Ως χρόνος αναπροσαρμογής ορίζεται ο χρόνος καταχώρησης των σχετικών λογιστικών εγγραφών στα βιβλία της επιχείρησης. Η αναπροσαρμογή πραγματοποιείται με πολλαπλασιασμό της αξίας κτήσης, συμπλήρωσης και βελτίωσης των γηπέδων και κτιρίων με συντελεστές αναπροσαρμογής για τον καθορισμό των οποίων λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος κτήσης του ακινήτου και το ύψος του πληθωρισμού. Όπου ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, λαμβάνεται και αυτή η παράμετρος υπόψη.

Το άρθρο 22 του Ν. 2065/92, ορίζει ότι οι αποσβέσεις επί της αξίας κάθε κτιρίου που υπόκειται σε αναπροσαρμογή θα αναπροσαρμοστούν στο σύνολό τους με τους ίδιους συντελεστές που προβλέπονται για κάθε κτίριο χωριστά, ανάλογα με τον χρόνο κτήσης του. Σε περίπτωση που η επιχείρηση πραγματοποίησε δαπάνες για προσθήκες και βελτιώσεις μετά την απόκτηση του κτιρίου, η αναπροσαρμογή των αποσβέσεων θα γίνει ως εξής:

A) αν ο συντελεστής αναπροσαρμογής για το κτίριο είναι ο ίδιος και για τις βελτιώσεις και προσθήκες, θα αναπροσαρμοσθεί το συνολικό ποσό των αποσβέσεων με τον συντελεστή αναπροσαρμογής που θα εφαρμοσθεί για το ακίνητο.

B) αν ο συντελεστής αναπροσαρμογής των προσθηκών και βελτιώσεων είναι διαφορετικός, τότε οι συνολικές αποσβέσεις που έγιναν στην αξία του κτιρίου καθώς και στην αξία των

προσθηκών και των βελτιώσεων, θα διαχωριστούν και θα αναπροσαρμοστούν ξεχωριστά με συντελεστή ανάλογο με τον χρόνο κτήσης του κτιρίου και τον χρόνο που πραγματοποιήθηκαν οι προσθήκες και οι βελτιώσεις.

Το άρθρο 23 του Ν. 2065/92, προβλέπει ότι από την υπεραξία που θα προκύψει από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων, μπορεί να αφαιρεθεί το τυχόν χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού «κέρδη και ζημιές» ανεξάρτητα αν το ποσό της ζημίας έχει αναγνωρισθεί από τον φορολογικό έλεγχο. Η αφαίρεση της ζημίας θα γίνει με λογιστικές εγγραφές στα λογιστικά βιβλία και το υπόλοιπο ποσό της υπεραξίας που θα απομείνει θα κεφαλαιοποιηθεί:

A) στις ατομικές επιχειρήσεις, με αύξηση του κεφαλαίου κατά τον χρόνο της αναπροσαρμογής,

B) στις προσωπικές εταιρείες, υποχρεωτικά με αύξηση του εταιρικού τους κεφαλαίου που θα γίνει μέχρι και το τέλος του δεύτερου έτους από τον χρόνο της αναπροσαρμογής αφού τηρήσουν τις προβλεπόμενες διαδικασίες για την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου,

Γ) στους συνεταιρισμούς, υποχρεωτικά με αύξηση του εταιρικού τους κεφαλαίου που πραγματοποιείται με αύξηση της συνεταιριστικής τους μερίδας κατά το ποσό που προκύπτει από την διαίρεση του ποσού της υπεραξίας με τον αριθμό των συνεταιριστικών μεριδίων,

Δ) στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης – Ε.Π.Ε.- με αύξηση του εταιρικού τους κεφαλαίου, υποχρεωτικά με έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων που θα διανεμηθούν δωρεάν στους παλαιούς εταίρους κατ' αναλογία των μεριδίων τους,

Ε) στις ανώνυμες εταιρείες –Α.Ε.- ανεξάρτητα αν οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο, με αύξηση του μετοχικού τους κεφαλαίου, δηλαδή είτε με ανάλογη αύξηση της ονομαστικής αξίας των μετοχών που υπάρχουν στο χρόνο της κεφαλαιοποίησης, είτε με έκδοση νέων μετοχών, είτε συνδυασμός. Ωστόσο, εάν το ποσό της υπεραξίας που προέκυψε από την αναπροσαρμογή των ακινήτων διαιρούμενο με την ονομαστική αξία της μετοχής, δώσει αριθμό μετοχών που δεν είναι δυνατή η διανομή τους σε ακέραιο αριθμό στους παλαιούς μετόχους κατ' αναλογία, παρέχεται η δυνατότητα στις Α.Ε. να μην προβούν σε κεφαλαιοποίηση ολόκληρου του ποσού της υπεραξίας, αλλά να κεφαλαιοποιήσουν από το ποσό της υπεραξίας το μέρος εκείνο που θα αντιστοιχεί σε αριθμό μετοχών που θα μπορούν να διανεμηθούν στους παλαιούς μετόχους σε ακέραιο αριθμό μετοχών.

Το υπόλοιπο ποσό της υπεραξίας που απομένει μετά την κεφαλαιοποίηση, θα εξακολουθήσει να εμφανίζεται στα βιβλία της επιχείρησης στον λογαριασμό 41.07 «Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων». Επίσης, αν στα

βιβλία της επιχείρησης υπάρχει ποσό υπεραξίας το οποίο δεν κεφαλαιοποιήθηκε, το ποσό αυτό θα προστεθεί στην υπεραξία που προκύπτει από την αναπροσαρμογή των ακινήτων, προκειμένου η Α.Ε. να προβεί σε κεφαλαιοποίηση του συνολικού ποσού της υπεραξίας. Για το ποσό της αύξησης του εταιρικού ή μετοχικού κεφαλαίου που θα προκύψει από την αναπροσαρμογή των ακινήτων, δεν οφείλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου.

Το άρθρο 24 του Ν. 2065/92, παρέχει την δυνατότητα στις επιχειρήσεις κατά τον χρόνο της εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης υπεραξίας, να αφαιρεθεί αναλογικά η ζημία που επιτρέπεται κατά τον χρόνο της αναπροσαρμογής να συμψηφιστεί με άλλα εισοδήματα ή να μεταφερθεί για συμψηφισμό με βάση τις διατάξεις που ισχύουν στην φορολογία εισοδήματος. Ακόμη, το υπόλοιπο ποσό της υπεραξίας που τυχόν απομένει αδιάθετο, φορολογείται με συντελεστή 2% για τα γήπεδα και 8% για τα κτίρια. Αν η επιχείρηση δεν έχει ζημία προηγούμενων χρήσεων ή δεν επιθυμεί να την συμψηφίσει με την υπεραξία, ολόκληρο το ποσό της προκύπτουσας υπεραξίας των γηπέδων και κτιρίων φορολογείται με τους παραπάνω συντελεστές. Η ζημία που αφαιρείται από την υπεραξία που προκύπτει δεν συμψηφίζεται με άλλα εισοδήματα ούτε και μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα χρόνια. Ο φόρος υπεραξίας βαρύνει την επιχείρηση και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων της κερδών, αλλά ούτε και συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος που οφείλεται από την επιχείρηση για τα λοιπά της εισοδήματα.

Το άρθρο 25 του Ν. 2065/92 προβλέπει ότι κάθε επιχείρηση που έχει συνολική υπεραξία μεγαλύτερη των 880 ευρώ, υποχρεούται να υποβάλει δήλωση φόρου υπεραξίας. Αν η εκπίπτουσα υπεραξία είναι μικρότερη του παραπάνω ποσού, η επιχείρηση, παρά το γεγονός ότι θα προβεί με λογιστικές εγγραφές στην αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων της, δεν υποχρεούται στην υποβολή δήλωσης φόρου υπεραξίας και καταβολή φόρου.

Το άρθρο 26 του Ν. 2065/92 ορίζει ότι με την καταβολή του φόρου υπεραξίας εξαντλείται η υποχρέωση της επιχείρησης, των εταίρων, των μελών του συνεταιρισμού και των μετόχων της Α.Ε., για το ποσό της υπεραξίας που φορολογήθηκε. Ειδικά για τις Α.Ε. και τις Ε.Π.Ε., η εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης παρέχεται με την προϋπόθεση ότι οι εταιρείες δεν θα διαλυθούν ή το κεφάλαιο δεν θα μειωθεί με σκοπό να διανεμηθεί στους μετόχους ή εταίρους το ποσό της προκύψασας υπεραξίας ακινήτων πριν από την παρέλευση πέντε (5) ετών από τον χρόνο που έγινε η αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων. Σε αντίθετη περίπτωση, το ποσό της υπεραξίας θα φορολογηθεί και θα προστεθεί στα κέρδη της

επιχείρησης του χρόνου διάλυσης ή μείωσης του κεφαλαίου αφού αφαιρεθεί ο φόρος που καταβλήθηκε.

Το άρθρο 27 του Ν. 2065/92 προβλέπει ότι οι αποσβέσεις που ενεργούνται από τις επιχειρήσεις θα υπολογίζονται στην αναπροσαρμοσμένη αξία κάθε κτιρίου. Οι αποσβέσεις που αναλογούν στην υπεραξία των κτιρίων θα αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων. Επίσης, οι επιχειρήσεις μπορούν να διενεργούν αποσβέσεις στο ποσό της υπεραξίας των κτιρίων που θα αφαιρούνται από τα ακαθάριστά τους έσοδα προκειμένου να προσδιοριστεί το φορολογικό τους εισόδημα.

Το άρθρο 15 του Ν. 3229/04 ορίζει ότι οι τραπεζικές, ασφαλιστικές και εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Α.Ε. και οι θυγατρικές αυτών, κατά 95% τουλάχιστον μπορούν ετησίως να αναπροσαρμόζουν στους ισολογισμούς τους την αναπόσβεστη αξία των κτιρίων και εγκαταστάσεων κτιρίων τους και την αξία των εδαφικών τους εκτάσεων στην εύλογη αξία σύμφωνα με το ΔΛΠ 16.

Ολόκληρο το ποσό ή μέρος της υπεραξίας αναπροσαρμογής μπορεί να μεταφερθεί απευθείας σε λογαριασμό «ειδικού αποθεματικού» και δεν προστίθεται στα ακαθάριστα έσοδα των εταιρειών για τον προσδιορισμό των φορολογητέων τους κερδών, αλλά φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 2% στο όνομα του νομικού προσώπου. Σύμφωνα με την γνωμάτευση του ΣΛΟΤ 10/322/20.02.04, όταν το σύνολο ή μέρος της υπεραξίας αυτής χρησιμοποιείται για την κάλυψη ζημιάς, το ποσό που θα χρησιμοποιηθεί μεταφέρεται από τον λογαριασμό 41.07 «Διαφορές αναπροσαρμογής αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων» της ζημιάς που προκύπτει από την αποτίμηση μετοχών Α.Ε., ομολογιών και λοιπών χρεογράφων, καθώς και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων και συμμετοχών σε επιχειρήσεις που δεν έχουν την μορφή της Α.Ε., στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή, μεταξύ τιμή κτήσεώς τους και της τρέχουσας τιμής στον λογαριασμό 88.07 «Λογαριασμός αποθεματικών προς διάθεση». Όμοιος λογιστικός χειρισμός ακολουθείται και σε περίπτωση ολικής ή μερικής κεφαλαιοποίησης ή διανομής του ποσού της υπεραξίας που προκύπτει από την αναπροσαρμογή της αξίας των γηπέδων, κτιρίων και κτιριακών εγκαταστάσεων του άρθρου 15 του Ν. 3229/04.

Το ποσό της υπεραξίας που προκύπτει αποκλειστικά από την αναπροσαρμογή της αναπόσβεστης αξίας των κτιρίων και εγκαταστάσεων κτιρίων, σε περίπτωση κεφαλαιοποίησής του, φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 10% στο όνομα του νομικού προσώπου, εξαντλούμενης για το ποσό της κεφαλαιοποίησης κάθε φορολογικής υποχρέωσης

του νομικού προσώπου και των μετόχων. Αντίθετα, σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης του ποσού της υπεραξίας το οποίο προκύπτει αποκλειστικά από την αναπροσαρμογή της αξίας των εδαφικών εκτάσεων, δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος.

Σε περίπτωση διανομής του σχηματιζόμενου αποθεματικού, αυτό φορολογείται με βάση τις γενικές διατάξεις.

Σε περίπτωση μη κεφαλαιοποίησης της υπεραξίας αναπροσαρμογής, οι υπολογιζόμενες αποσβέσεις που αναλογούν επί του μέρους που υπερβαίνει την αξία που προκύπτει με βάση τις διατάξεις του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα για τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος. Αντίθετα, εκπίπτουν οι υπολογιζόμενες αποσβέσεις που αναλογούν επί του μέρους της υπεραξίας αναπροσαρμογής που κεφαλαιοποιήθηκε.

Οι κυριότερες διαφορές του λογιστικού προτύπου από την ελληνική νομοθεσία (Ε.Γ.Α.Σ. , Ν. 2190/20, Ν. 2065/92) πάνω στο θέμα συνοψίζονται ως εξής:

Πίνακας 4.1: Διαφορές μεταξύ ΔΛΠ και Ελληνικής Νομοθεσίας

Κατηγορία	ΔΙΕΘΝΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ 16	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
Χρόνος Αναπροσαρμογής	Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, τα υλικά πάγια στοιχεία του Ενεργητικού μετά την αρχική καταχώρηση μπορούν να αναπροσαρμόζονται. Οι τραπεζικές-ασφαλιστικές και οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών Α.Ε. και θυγατρικές αυτών, κατά 95% τουλάχιστον μπορούν να αναπροσαρμόζουν κάθε χρόνο την αναπόσβεστη αξία των ακινήτων τους στην αγοραία αξία η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με το ΔΛΠ 16.	Σύμφωνα με τον Ν. 2065/92, οι επιχειρήσεις του αρ. 20 υποχρεούνται να αναπροσαρμόζουν από το έτος 1992 και μετά, κάθε τέσσερα χρόνια την αξία των γηπέδων και κτιρίων τους. Σε περίπτωση που οι εταιρείες έχουν αναπροσαρμόσει την αναπόσβεστη αξία των ακινήτων τους σύμφωνα με το αρ. 15 του Ν. 3229/04, δεν θα προβούν σε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους με βάση τις διατάξεις του Ν. 2065/92.
Συντελεστές αναπροσαρμογής	Σύμφωνα με την παράγραφο 31 και 32 του ΔΛΠ 16, η αγοραία αξία των παγίων καθορίζεται από επίσημους εκτιμητές .	Σύμφωνα με το αρ. 21 του Ν. 2065/92, οι συντελεστές αναπροσαρμογής καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τον χρόνο κτήσης του ακινήτου και το ύψος του πληθωρισμού. Οι συντελεστές αναπροσαρμογής καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομικών.

		Λαμβάνονται επίσης υπόψη και οι αντικειμενικές αξίες των ακινήτων, όπου υπάρχει σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού.
Αξία που υπόκειται σε αναπροσαρμογή	Σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, υπάρχουν δύο εναλλακτικοί λογιστικοί χειρισμοί. Σε αναπροσαρμογή υπόκειται η λογιστική αξία των παγίων στοιχείων, έτσι ώστε να ισούται με την πραγματική (αγοραία) αξία τους.	Σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν. 2065/92, αναπροσαρμόζεται τόσο η αξία κτήσης των ακινήτων , όσο και οι σωρευμένες αποσβέσεις μέχρι και την προηγούμενη διαχειριστική χρήση από τον χρόνο της αναπροσαρμογής, με βάση τους προβλεπόμενους συντελεστές.
Εμφάνιση της διαφοράς αναπροσαρμογής	Η διαφορά αναπροσαρμογής εμφανίζεται λογιστικά στον λογαριασμό « Διαφορές Αναπροσαρμογής » ως τμήμα των Ιδίων Κεφαλαίων. Η διαφορά αυτή μεταφέρεται στο Υπόλοιπο κερδών εις νέον τμηματικά, ανάλογα με την χρήση του παγίου, ή εφάπαξ με την απόσυρση ή πώλησή του.	Η διαφορά αναπροσαρμογής εμφανίζεται λογιστικά στον λογαριασμό « Διαφορές Αναπροσαρμογής » ως τμήμα των Ιδίων Κεφαλαίων. Από την προκύπτουσα υπεραξία αφαιρείται η τυχόν υπάρχουσα ζημία. Το υπόλοιπο της υπεραξίας που απομένει κεφαλαιοποιείται , όπως ορίζεται από το αρ. 23 του Ν. 2065/92.
Ετήσιες αποσβέσεις	Οι ετήσιες αποσβέσεις υπολογίζονται στην επανεκτιμημένη αξία των παγίων (δηλ. στην νέα λογιστική αξία) και την υπόλοιπη ωφέλιμη ζωή τους.	Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στην αναπροσαρμοσμένη αξία κτήσης των ακινήτων σύμφωνα με τους ισχύοντες συντελεστές απόσβεσης. Άρα, επιμηκώνεται η ωφέλιμη ζωή των ακινήτων.
Φορολογία της υπεραξίας	Δεν αναγνωρίζεται το αρ. 13 του Ν. 2236/94 από τα ΔΛΠ.	Το υπόλοιπο ποσό της υπεραξίας που απομένει, μετά την αφαίρεση της τυχόν υπάρχουσας ζημίας, φορολογείται εφάπαξ . Σε περίπτωση διάλυσης της εταιρείας ή μείωσης του κεφαλαίου πριν από τη πάροδο 5 ετών, η κεφαλαιοποιηθείσα διαφορά αναπροσαρμογής υπόκειται σε πλήρη φορολογία με τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος (ο φόρος που καταβλήθηκε αφαιρείται).

5^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Η διεθνής βιβλιογραφία έχει ασχοληθεί αρκετά με την αναπροσαρμογή των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης. Η ανησυχία για την αξιολόγηση και καταλληλότητα των χρηματοοικονομικών πληροφοριών, έδωσε κίνητρο για να ερευνηθούν οι παράγοντες που συνδέονται με τις αναπροσαρμογές των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Προηγούμενες μελέτες έχουν αναδείξει πολλούς λόγους για τους οποίους οι επιχειρήσεις αναπροσαρμόζουν τα περιουσιακά τους στοιχεία.

Μία από τις αρχικές μελέτες ήταν αυτή του **Zimmerman (1983)**, που διαπίστωσε ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις που τείνουν να είναι πιο «ορατές» και να τραβούν περισσότερο την προσοχή, ειδικά όσον αφορά τον διαθέσιμο πλούτο, έχουν περισσότερα κίνητρα από ότι οι μικρές επιχειρήσεις να υιοθετήσουν μια λογιστική μέθοδο που δίνει μια συντηρητική εικόνα της κερδοφορίας της επιχείρησης, αφού με αυτόν τον τρόπο δεν θα προσελκύσουν την προσοχή του Τύπου και της κυβέρνησης.

Επιπλέον, οι **Watts και Zimmerman (1990)**, υποστήριξαν ότι η πολιτική ένταση κόστους είναι συχνά συσχετιζόμενη με το μέγεθος της επιχείρησης. Οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις, οι οποίες υπάγονται περισσότερο σε δημόσιο έλεγχο, θα είναι πιο πιθανό να επαναπροσδιορίσουν τα πάγια περιουσιακά τους στοιχεία, προκειμένου να δείξουν χαμηλότερα ποσοστά κερδών.

Οι **Brown et al (1992)** με την μελέτη τους επιχείρησαν να εξηγήσουν γιατί οι αυστραλιανές εταιρείες αναπροσαρμόζουν την αξία των παγίων περιουσιακών στοιχείων, όταν μία αναπροσαρμογή από μόνη της δεν επιφέρει καμία ευδιάκριτη επίδραση στις ταμειακές ροές και επίσης είναι δαπανηρή στην διενέργειά της.

Επιλέχθηκε λοιπόν ένα δείγμα από 204 αυστραλιανές επιχειρήσεις για την περίοδο 1974-1977 και ένα δείγμα 206 επιχειρήσεων για την περίοδο 1984-1986. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας αυτής, οι επιχειρήσεις οι οποίες προέβαιναν σε αναπροσαρμογή των παγίων τους, ήταν εκείνες που παρουσίαζαν υψηλό δείκτη μόχλευσης, βρισκόταν σε ιδιαίτερα επικίνδυνο σημείο όσον αφορά την παραβίαση των δανειακών τους δεσμεύσεων, ήταν μεγαλύτερες στο μέγεθος, είχαν σχετικά υψηλότερη τοποθέτηση σε ακίνητα και παρουσίαζαν χαμηλότερα απορολόγητα αποθεματικά. Επίσης, οι επιχειρήσεις οι οποίες δημοσίευαν τα bonus των στελεχών, ήταν πιο πιθανό να αναπροσαρμόσουν τα πάγιά τους όταν

αντιμετώπιζαν το ενδεχόμενο μίας εξαγοράς, πιθανώς με σκοπό να ματαιώσουν την προσφορά αυτή.

Οι **Whittred και Chan (1992)**, σε μελέτη τους εξέτασαν τις πρακτικές αναπροσαρμογής των εταιρειών της Αυστραλίας κατά την περίοδο 1980-1984 και τα αποτελέσματα της μελέτης τους υποδεικνύουν ότι οι επιχειρήσεις είναι πιο πιθανό να προχωρήσουν σε αναπροσαρμογή παγίων στοιχείων τους όταν το επίπεδο της μόχλευσης αυξάνεται και η δανειοληπτική ικανότητά τους είναι μειωμένη.

Οι **Easton et al (1993)**, πραγματοποίησαν έρευνα ανάμεσα στους Αυστραλούς διαχειριστές εταιρειών, για τους κύριους λόγους της πολιτικής των αναπροσαρμογών. Οι απαντήσεις των διαχειριστών ήταν οι εξής: παρουσίαση πραγματικής και δίκαιης εικόνας των οικονομικών καταστάσεων (45%), βελτίωση του δείκτη χρέους προς το μετοχικό κεφάλαιο (40%), εξαγορά της επιχείρησης (6%), το πολιτικό κόστος για την επιχείρηση (3%) και τέλος το μέρισμα των μετοχών (2%).

Οι **Aboody et al (1999)** στην μελέτη τους για την επίδραση των αναπροσαρμογών παγίων στην μελλοντική απόδοση της εταιρίας, κατέληξαν σε θετική συσχέτιση μεταξύ των αναπροσαρμογών των παγίων περιουσιακών στοιχείων με την μελλοντική απόδοση, μετρούμενη με τα λειτουργικά έσοδα και τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, υποδηλώνοντας ότι οι αναπροσαρμογές αντανακλώνται στην αξία των περιουσιακών στοιχείων.

Ακόμα, ο **Cotter (1999)**, χρησιμοποιώντας ένα δείγμα από αυστραλιανές επιχειρήσεις για την περίοδο 1987-1993, βρήκε ότι κύριος παράγοντας για την θετική αναπροσαρμογή των παγίων είναι ο βαθμός στον οποίο η διαχείριση είναι βέβαια ότι η αναπροσαρμογή θα αντανακλά μία αύξηση στην πραγματική οικονομική αξία των ενσώματων παγίων, δηλαδή ότι οι διαχειριστές της εταιρείας είναι βέβαιοι ότι η αύξηση της αξίας θα επιφέρει και αύξηση στις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Οι **Gaeremynck και Veugelers (1999)**, προέβησαν στην λήψη ενός δείγματος από βιομηχανικές εταιρείες του Βελγίου για την περίοδο 1989-1994, όπου οι 189 εταιρείες είχαν αναπροσαρμόσει τα πάγιά τους και οι 847 δεν τα είχαν αναπροσαρμόσει. Συμπέραναν ότι οι επιχειρήσεις που παρουσίαζαν υψηλή απόκλιση στην απόδοσή τους και μικρούς δείκτες χρέους-ιδίων κεφαλαίων, έχουν λιγότερες πιθανότητες να επανεκτιμήσουν τα πάγιά τους από τις εταιρείες που είναι πιο κοντά στην αδυναμία πληρωμών και την αθέτηση των δανειοληπτικών τους υποχρεώσεων. Η μέθοδος αξιολόγησης-αποτίμησης που προβλέπουν τα

ΔΛΠ για την εκτίμηση τόσο των παγίων όσο και των υποχρεώσεων, είναι η εύλογη αξία. Οι ερευνητές υποστήριξαν ότι η επανεκτίμηση των παγίων μπορεί να γίνει ένα εξαιρετικό εργαλείο για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των παγίων των επιχειρήσεων και έχει υιοθετηθεί από πολλές χώρες.

Οι **Lin και Peasnell** για την έρευνά τους επέλεξαν ένα δείγμα από 500 βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου για το έτος 1983. Στο δείγμα αυτό λοιπόν εξέτασαν:

A) το εάν οι επιχειρήσεις αναπροσαρμόζουν τα ενσώματα πάγια τους και

B) το εάν συμμορφώνονται με το ΔΛΠ 16

Διαπίστωσαν πως η αναπροσαρμογή των παγίων σχετίζεται θετικά με το μέγεθος της επιχείρησης, την μόχλευση και με το εάν η επιχείρηση δεν είχε αναπροσαρμόσει τα πάγια της κατά τα προηγούμενα 2 έτη. Τα αποτελέσματα αυτά, τα απέδωσαν στο πολιτικό κόστος και σε θέματα ανάθεσης του χρέους της επιχείρησης.

Όσον αφορά την συμμόρφωση των επιχειρήσεων στο ΔΛΠ 16, διαπίστωσαν ότι υπάρχει θετική συσχέτιση με το μέγεθος, την κερδοφορία και την ένταση των ενσώματων παγίων της επιχείρησης.

Σε νέα έρευνά τους το 2000, μελέτησαν την επιλογή της αναπροσαρμογής των παγίων περιουσιακών στοιχείων, σε ένα δείγμα εταιρειών του Ηνωμένου Βασιλείου για το χρονικό διάστημα 1989-1991. Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής έδειξαν πως υπάρχει υψηλή συσχέτιση μεταξύ της αναπροσαρμογής των παγίων και της μείωσης των ιδίων κεφαλαίων. Επίσης, απεδείχθη ότι η αναπροσαρμογή των παγίων σχετίζεται θετικά με το μέγεθος της εταιρείας, την μόχλευση και την ένταση των ενσώματων παγίων, ενώ απεναντίας υπάρχει αρνητική συσχέτιση με την ρευστότητα της εταιρείας.

Οι **Jaggi και Tsui (2001)**, σε έρευνά τους σε επιχειρήσεις του Χονγκ Κονγκ από το 1991 ως το 1995, συμπέραναν ότι η επιθυμία των διαχειριστών των εταιρειών για εφαρμογή της πολιτικής των αναπροσαρμογών, σχετίζεται θετικά με την επισήμανση της εύλογης αξίας και την βελτίωση της δανειοληπτικής ικανότητας της επιχείρησης. Επειδή η μελλοντική κερδοφορία της επιχείρησης εξαρτάται από την αξία των παγίων περιουσιακών στοιχείων, οι αναπροσαρμοσμένες αξίες των ποσών παρέχουν την βάση για την πρόβλεψη της μελλοντικής απόδοσης μιας επιχείρησης, εφόσον τα ποσά αυτά αντικατοπτρίζονται σε εύλογη αξία. Η ίδια έρευνα τονίζει ακόμα την σημαντική σχέση μεταξύ των αναπροσαρμογών και των τιμών των μετοχών και συνεπώς των κερδών της επιχείρησης. Οι ερευνητές έδειξαν ακόμα ότι οι

επενδυτές δίνουν μεγάλη σημασία στις πληροφορίες που σχετίζονται με την αναπροσαρμογή των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Μια εναλλακτική εξήγηση είναι ότι η αναπροσαρμογή των παγίων στοιχείων παρέχει στους επενδυτές τις επιθυμητές πληροφορίες που θα τους είναι χρήσιμες για την πρόβλεψη των μελλοντικών μερισμάτων. Αυτό, επειδή η αναπροσαρμοσμένη αξία θα είναι σημαντικό εργαλείο στα χέρια των επενδυτών ως βάση για την πρόβλεψη της μελλοντικής κατανομής των λειτουργικών ροών της επιχείρησης που είναι ένα καθοριστικό στοιχείο των μελλοντικών δυνατοτήτων της επιχείρησης όσον αφορά την διανομή μερίσματος.

Οι **Nichols και Buerger (2002)** παρουσίασαν μια μελέτη που εξετάζει την επίδραση στις αποφάσεις που λαμβάνουν οι τραπεζίτες στις Η.Π.Α. και στην Γερμανία, αναφορικά με την επιλογή της μεθόδου αποτίμησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων από τις εταιρείες. Τα αποτελέσματα αποκάλυψαν την σημαντική επίδραση που είχε στην απόφασή τους η χώρα καταγωγής των εταιρειών, λόγω της μεθόδου της αποτίμησης που αναλόγως εφαρμόζεται.

Έτσι λοιπόν, τραπεζίτες από τις δύο χώρες κλήθηκαν να λάβουν μία απόφαση δανεισμού για μία υποθετική εταιρεία, η οποία εφαρμόζει είτε την μέθοδο του ιστορικού κόστους, είτε την μέθοδο της εύλογης αξίας για την αποτίμηση των παγίων της. Το δείγμα αποτελείτο από 200 τραπεζίτες των Η.Π.Α. και από 200 τραπεζίτες της Γερμανίας.

Τα ευρήματα έδειξαν πως οι γερμανικές τράπεζες χορήγησαν σημαντικά υψηλότερα δάνεια σε εταιρείες που αποτιμούν τα πάγιά τους στην εύλογη αξία, ενώ οι τράπεζες των Η.Π.Α. χορηγούν σημαντικά υψηλότερα δάνεια σε εταιρείες που χρησιμοποιούν την μέθοδο του ιστορικού κόστους. Η αιτία για την διαφορά αυτή μεταξύ των τραπεζιτών της Γερμανίας και των Η.Π.Α., έγκειται στο ότι στις Η.Π.Α. οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων δίνουν υψηλή σημασία στα δηλωθέντα εισοδήματα, όπως αποδεικνύεται από τις αντιδράσεις της αγοράς τους για τις προβλέψεις των κερδών. Απεναντίας, στην Γερμανία ακολουθείται μία πολύ πιο συντηρητική παράδοση όσον αφορά την σημασία στην παροχή των κερδών. Ως αποτέλεσμα αυτής της συντηρητικής προσέγγισης για την υποβολή εκθέσεων για το εισόδημα, οι Γερμανοί χρήστες των οικονομικών καταστάσεων δεν επικεντρώνονται σε μεγάλο βαθμό στο εισόδημα, αλλά ανησυχούν περισσότερο με την εξέταση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού.

Ο **Missonier-Pierra (2007)**, ερεύνησε τους οικονομικούς παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν την αναπροσαρμογή των παγίων στις εισηγμένες Ελβετικές επιχειρήσεις. Το ελβετικό περιβάλλον παρέχει ενδιαφέροντα θεσμικά χαρακτηριστικά, καθώς σε αντίθεση με

χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και την Αυστραλία, οι επιχειρήσεις εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον τραπεζικό δανεισμό για την εξωτερική τους χρηματοδότηση. Επίσης, η έρευνά τους επιτρέπει την εξέταση των επιπτώσεων των πληροφοριών στους διεθνείς παράγοντες, από την επιλογή της λογιστικής πολιτικής.

Το δείγμα το οποίο συγκέντρωσαν, αποτελείτο από εισηγμένες εταιρείες στην Ελβετία, για τις περιόδους 1994, 1997 και 2000. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι επιχειρήσεις που αναπροσαρμόζουν τα πάγια τους, έχουν υψηλότερο δείκτη μόχλευσης και έχουν λιγότερες επενδυτικές ευκαιρίες από τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν την μέθοδο του ιστορικού κόστους. Καταδεικνύεται λοιπόν, ότι η ανοδική αναπροσαρμογή των παγίων, χρησιμοποιείται ως μέθοδος σηματοδότησης της επιπλέον δανειοληπτικής ικανότητας, της αύξησης της πιστοληπτικής ικανότητάς τους και για την μείωση της πιθανότητας της παραβίασης των συμβατικών τους υποχρεώσεων και εν γένει της βελτίωσης των αντιλήψεων των ξένων φορέων για την οικονομική υγεία των επιχειρήσεων αυτών. Στο ελβετικό περιβάλλον, οι πωλήσεις προς το εξωτερικό έχουν αντίκτυπο στην επιλογή των διευθυντών να χρησιμοποιούν την πολιτική των αναπροσαρμογών. Η πολιτική των αναπροσαρμογών όμως, τείνει να μειώνει τα κέρδη. Έχοντας ως δεδομένο λοιπόν ότι οι διαχειριστές έχουν ως στόχο να ενισχύσουν την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους, όπως αυτή γίνεται αντιληπτή από τους ξένους ενδιαφερόμενους, φαίνεται ότι η τάση καθοδηγείται περισσότερο από την σηματοδότηση της πιστοληπτικής ικανότητας και σε μικρότερο βαθμό από την επαρκή κερδοφορία.

Συνοψίζοντας, μια αναπροσαρμογή προς τα πάνω μπορεί να έχει μια ουσιαστική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις συνολικά (Missonier-Pierra, 2004). Δεδομένου ότι η αναπροσαρμογή ενός ενσώματου παγίου επηρεάζει τα λογιστικά νούμερα, η απόφαση των διαχειριστών των εταιρειών να επανεκτιμήσουν τα πάγια αλλάζει την οικονομική εικόνα και την πολιτική των εταιρειών αυτών. Η αναπροσαρμογή των ενσώματων ακινητοποιήσεων βοηθάει τις επιχειρήσεις να διατηρήσουν την δανειοληπτική τους αξιοπιστία (Whittred and Chan 1992, Brown et al, 1992) και βελτιώνουν την δανειοληπτική τους ικανότητα παρουσιάζοντας χαμηλότερο δείκτη μόχλευσης (Brown et al, 1992, Cotter και Zimmer, 1995, Jaggi και Tsui 2001).

Επιπλέον, οι μεγάλες εταιρείες είναι πιο πιθανό να επανεκτιμήσουν τα ενσώματα πάγια από ότι οι μικρότερες. Όταν οι μεγάλες επιχειρήσεις αναφέρουν τεράστια κέρδη, οι οικονομικές τους καταστάσεις είναι πιο πιθανό να τραβήξουν την προσοχή και οι επενδυτές να θελήσουν

να πάρουν τα κεφάλαιά τους και να τα επενδύσουν αλλού. Έτσι, οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν περισσότερα κίνητρα να κάνουν αναπροσαρμογή παγίων και να καταγράψουν χαμηλότερα ποσοστά κέρδους (Brown et al, 1992). Στην έρευνα επισημαίνεται ακόμα ότι όσο πιο μοιρασμένη είναι η κυριότητα της επιχείρησης, τόσο λιγότερες πιθανότητες υπάρχουν οι διαχειριστές της να χρησιμοποιήσουν θετική αναπροσαρμογή των ενσώματων παγίων του ενεργητικού (Missonier και Pierra, 2004).

Τέλος, ένας άλλος λόγος που μπορεί να στηριχτεί η επιχείρηση για την εφαρμογή της αναπροσαρμογής παγίων, είναι η επιθυμία της να διατηρήσει την επάρκεια των κεφαλαίων της. Εάν η αξιολόγηση των παγίων στοιχείων βασίζεται στο ιστορικό κόστος, τότε η απόσβεση των παγίων θα είναι χαμηλότερη από ότι θα ήταν με την εύλογη αξία και θα δείξει «φουσκωμένα» τα κέρδη της επιχείρησης και έτσι θα οδηγήσει στην καταβολή υπερβολικών μερισμάτων στους μετόχους. Με άλλα λόγια, όταν η επιχείρηση θέλει να λάβει ένα δάνειο από μια τράπεζα με υποθήκευση παγίων περιουσιακών στοιχείων της, η αναπροσαρμογή των παγίων στοιχείων θα δώσει την δυνατότητα στην επιχείρηση να πάρει ένα μεγαλύτερο χρηματικό ποσό δανείου. Τα κεφάλαια αυτά, θα μπορούσαν να βελτιώσουν τις ταμειακές ροές των μετρητών της επιχείρησης και μέσω της επανεπένδυσης ενδεχομένως να βελτιώσουν την μελλοντική πορεία της. Στην Νέα Ζηλανδία, οι Courtenay και Cahlan (2004), διαπίστωσαν ότι η θετική αναπροσαρμογή των παγίων στοιχείων σχετίζεται θετικά με τα κέρδη των επιχειρήσεων.

6^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ:

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Σκοπός της εμπειρικής ανάλυσης είναι να εξετάσει τους παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή για την εφαρμογή της μεθόδου της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων των εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, καθώς επίσης και τον βαθμό επιρροής τους.

6.1 Δείγμα και Δεδομένα

Για να έχουμε αξιόπιστα συμπεράσματα, εξετάστηκαν εταιρείες εισηγμένες στο Χ.Α.Α. και το δείγμα περιλαμβάνει τόσο εταιρείες που αναπροσαρμόζουν τα πάγιά τους, όσο και εταιρείες που δεν τα αναπροσαρμόζουν. Έγινε προσπάθεια ώστε να συμπεριληφθεί ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα από κάθε κλάδο, με εξαίρεση τον τραπεζικό και τον ασφαλιστικό κλάδο, λόγω των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζουν.

Το δείγμα περιλαμβάνει 100 επιχειρήσεις, για την περίοδο από το 2007 έως το 2010 (από το 2005 και μετά οι εισηγμένες εταιρείες του Χ.Α.Α. υποχρεούνται να συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ). Η συλλογή του δείγματος προέρχεται από τις βάσεις δεδομένων της Hellastat, καθώς επίσης και από την βάση δεδομένων του Χ.Α.Α. μέσω της ιστοσελίδας του (www.ase.gr). Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία, όλες οι εισηγμένες εταιρείες είναι υποχρεωμένες από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς να δημοσιεύουν τις ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις στην ιστοσελίδα του Χ.Α.Α. και στις εταιρικές τους ιστοσελίδες.

Στην διεθνή βιβλιογραφία, τις τελευταίες δεκαετίες πλήθος ερευνών έχουν ασχοληθεί με το θέμα της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων και με τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν αυτήν την πρακτική. Η πλειοψηφία των ερευνών καταλήγει στο συμπέρασμα πως για τους επενδυτές έχει σημαντική αξία η αναπροσαρμογή τη αξίας των παγίων, δεδομένου ότι προϋδεάζει για μία επιτυχημένη και κερδοφόρα μελλοντική πορεία της επιχείρησης.

6.2 Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε είναι η εξέταση ερευνητικών υποθέσεων στηριγμένες στην ιστορική ανασκόπηση που υπάρχει πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

6.3 Μεταβλητές της έρευνας

Οι μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για να εξετάσουμε τα χαρακτηριστικά των εταιρειών που χρησιμοποιούν αναπροσαρμογή παγίων, είναι οι εξής:

1. Μέγεθος εταιρείας
2. Μόγλευση
3. Ανάπτυξη
4. Intangibility ratio
5. MtB ratio

6.3.1 Μέγεθος εταιρείας

Όπως αναφέρθηκε και στην βιβλιογραφική ανασκόπηση, ο Zimmerman (1983) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι μεγάλες οικονομικές οντότητες που διαθέτουν αξιοπρόσεκτο πλούτο, για να μην προκαλούν με το μέγεθός τους, εφαρμόζουν συχνότερα από τις μικρού μεγέθους επιχειρήσεις, λογιστικές μεθόδους που παρουσιάζουν μια πιο συντηρητική εικόνα της κερδοφορίας. Ακόμη, οι Lin και Peasnell (2000), μετά από έρευνά τους σε εταιρείες του Ηνωμένου Βασιλείου, συμπέραναν ότι η θετική αναπροσαρμογή συσχετίζεται μεταξύ άλλων παραγόντων και με το μέγεθος των επιχειρήσεων και ότι οι μεγάλες εταιρείες τείνουν να αναπροσαρμόζουν τα ενσώματα πάγια περισσότερο από ότι οι μικρότερες. Επίσης, σύμφωνα με τους Brown et al (1992), στις περιπτώσεις όπου οι μεγάλες επιχειρήσεις εμφανίζουν υπέρογκα κέρδη και οι χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις είναι πολύ πιθανό να προκαλέσουν με πιθανό αποτέλεσμα οι επενδυτές να αποσύρουν τα κεφάλαιά τους και να τα επενδύσουν αλλού, τότε επιδιώκουν να καταγράψουν χαμηλότερα ποσοστά κέρδους και έχουν περισσότερα κίνητρα να επανεκτιμήσουν την αξία των παγίων.

Η ερευνητική υπόθεση (1) που χρησιμοποιείται είναι:

H1 όσο πιο μεγάλη είναι μια επιχείρηση, τόσο πιο πιθανό είναι να ακολουθήσει την μέθοδο της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

6.3.2 Μόχλευση εταιρείας

Από την ανάλυση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, ως τώρα έχει επισημανθεί η αρνητική σχέση που υπάρχει μεταξύ της αθέτησης των δανειακών συμβολαίων των επιχειρήσεων και των μετοχικών τους κερδών. Σύμφωνα με την έρευνα των Whittred και Chan (1992) σχετικά με τις πρακτικές που εφαρμόστηκαν για την αναπροσαρμογή εταιρειών της Αυστραλίας, συμπεραίνεται ότι οι επιχειρήσεις είναι πιθανότερο να προχωρήσουν σε αναπροσαρμογή των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους, όταν το επίπεδο της μόχλευσης αυξάνεται και η δανειοληπτική ικανότητά τους είναι μειωμένη. Συμπληρωματικά ευρήματα της έρευνας είναι το γεγονός ότι όσοι εφαρμόζουν την μέθοδο της αναπροσαρμογής των ενσώματων παγίων παρουσιάζουν αυξημένη μόχλευση και αυξημένες πιθανότητες να μην καταφέρουν να ανταποκριθούν στις δανειακές τους υποχρεώσεις. Επιπλέον, οι Gaeremynck και Veugelers (1999), με την μελέτη τους στις βελγικές επιχειρήσεις έδειξαν ότι όσο χαμηλότερους δείκτες μόχλευσης έχουν οι επιχειρήσεις, τόσο λιγότερες πιθανότητες υπάρχουν για να αναπροσαρμόσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία. Γεγονός που αποδεικνύεται καθώς μια θετική αναπροσαρμογή των ενσώματων πάγιων στοιχείων αυξάνει την λογιστική αξία όλων των παγίων και το αποθεματικό αναπροσαρμογής, βελτιώνοντας έτσι τον δείκτη χρέους προς το μετοχικό κεφάλαιο. Δεδομένης της βελτίωσης του δείκτη χρέους προς το μετοχικό κεφάλαιο στον Ισολογισμό της εταιρείας, οι διοικήσεις των επιχειρήσεων μπορούν να διαπραγματευτούν ευνοϊκότερους δανειακούς όρους για τις υποχρεώσεις τους. Επομένως οι εταιρείες με μεγάλο δείκτη μόχλευσης, τείνουν να εφαρμόζουν την αναπροσαρμογή παγίων στοιχείων (Lin και Peasnell (2000a), Brown et al (1992)). Ακόμα, οι Missonier-Pierra (2007) έδειξαν ότι οι εταιρείες που αναπροσαρμόζουν την αξία των περιουσιακών τους στοιχείων έχουν συνήθως υψηλότερο δείκτη μόχλευσης από ότι οι εταιρείες που εφαρμόζουν την μέθοδο του ιστορικού κόστους για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων τους. Οι διοικήσεις των επιχειρήσεων χρησιμοποιούν την μέθοδο της αναπροσαρμογής των πάγιων περιουσιακών τους στοιχείων σε μία προσπάθεια βελτίωσης της δανειοληπτικής ικανότητας και την πιθανότητα αθέτησης των δανειακών υποχρεώσεων των οικονομικών μονάδων.

Η ερευνητική υπόθεση (2) που χρησιμοποιείται είναι:

H2 όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης μόχλευσης μιας οικονομικής οντότητας, τόσο πιθανότερο είναι να εφαρμόσει την μέθοδο της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

6.3.3 Ανάπτυξη εταιρείας

Σύμφωνα με την έρευνα των Brown et al (1992), οι επιχειρήσεις που διαθέτουν τις περισσότερες προοπτικές ανάπτυξης, είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν την μέθοδο της αναπροσαρμογής των παγίων, διότι τους επιτρέπει να επανακτήσουν την δανειστική τους ικανότητα και να μειώσουν το δανειακό κόστος, με απώτερο σκοπό να αποφύγουν μία πιθανή συρρίκνωση. Ακόμη, οι Whittred και Chan (1992), με τις έρευνες που πραγματοποίησαν τεκμηριώνουν το γεγονός ότι οι οικονομικές μονάδες που αναπροσαρμόζουν τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία τους, παρουσιάζουν περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης σε σύγκριση με οικονομικές μονάδες οι οποίες δεν ακολουθούν την συγκεκριμένη στρατηγική.

Η ερευνητική υπόθεση (3) που χρησιμοποιείται είναι:

H3 Εταιρείες με περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης είναι πιο πιθανό να ακολουθήσουν την μέθοδο της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

6.3.4 Δείκτης χρηματιστηριακής προς την λογιστική αξία μετοχής επιχείρησης (MtB ratio)

Οι Lin και Peasnell (2000), ανέλυσαν την πιθανή συσχέτιση μεταξύ του MtB ratio και της αναπροσαρμογής παγίων και κατέληξαν τόσο σε θετική όσο και σε αρνητική σχέση των δύο στοιχείων. Οι Whittred και Chan (1992), βρήκαν ότι ο MtB ratio είναι σημάδι πιθανής ανάπτυξης της εταιρείας και υπέθεσαν ότι ένας υψηλός τέτοιος δείκτης σχετίζεται θετικά με τη αναπροσαρμογή παγίων στοιχείων.

Η ερευνητική υπόθεση (4) που χρησιμοποιείται είναι:

H4 όσο υψηλότερος ο MtB ratio της επιχείρησης, τόσο πιο πιθανό είναι για αυτήν να ακολουθήσει την μέθοδο της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

6.3.5 Ο λόγος των ενσώματων προς τα ασώματα πάγια (Intangibility ratio)

Οι Lin και Peasnell (2000b) υιοθέτησαν την υπόθεση ότι εάν η επιχείρηση διαθέτει μεγάλο αριθμό ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων σε σχέση με το σύνολο των παγίων, τότε η θετική αναπροσαρμογή τους θα είναι πιο κερδοφόρα και κατ' επέκταση θα οδηγήσει σε αύξηση της αξίας της επιχείρησης. Ακόμη, οι Brown et al (1992) και οι Lin και Peasnell (2000b) διατύπωσαν την άποψη ότι υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της πολιτικής για

αναπροσαρμογή παγίων περιουσιακών στοιχείων και της έντασης των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων.

Ο λόγος ασώματων προς ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, περιγράφει το ποσοστό των ασώματων παγίων σε σχέση με τα ενσώματα πάγια στην επιχείρηση και χρησιμοποιήθηκε από τους Kousenidis et al (2010). Η συγκεκριμένη έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι επιχειρήσεις που έχουν μικρό λόγο ασώματων προς ενσώματων παγίων, έχουν και λιγότερες πιθανότητες να αναπροσαρμόσουν τα πάγιά τους.

Η ερευνητική υπόθεση (5) που χρησιμοποιείται είναι:

H5 όσο πιο μικρό είναι το Intangibility ratio σε μια επιχείρηση, τόσο πιο πιθανό είναι η επιχείρηση να προχωρήσει σε αναπροσαρμογή των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

6.4 Στατιστικοί έλεγχοι σχετικά με την αναπροσαρμογή

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται στην παρούσα εργασία βασίζεται σε αφενός μονομεταβλητή ανάλυση και αφετέρου σε πολυμεταβλητή ανάλυση για να εξετάσει τα χαρακτηριστικά των εταιρειών που αναπροσαρμόζουν τα πάγια περιουσιακά τους στοιχεία. Χρησιμοποιούνται παραμετρικά t-tests για να εξετασθεί αν οι μέσοι των κάθε μεταβλητών που ορίστηκαν είναι στατιστικά σημαντικοί στις εταιρείες που αναπροσαρμόζουν. Για να εξεταστούν όλες αυτές οι μεταβλητές μαζί, χρησιμοποιήθηκε μια παλινδρόμηση όπου η εξαρτημένη μεταβλητή είναι μια dummy μεταβλητή που παίρνει την τιμή 1 για τις εταιρείες που αναπροσαρμόζουν και την τιμή 0 για τις εταιρείες που δεν αναπροσαρμόζουν.

Η γενική μορφή του εμπειρικού μοντέλου είναι:

$$\text{Reval}_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{Size} + \alpha_2 \text{Leverage} + \alpha_3 \text{Growth} + \alpha_4 \text{MtB} + \alpha_5 \text{Intangibility Ratio} + e_{i,t}$$

$i = 0, 1$

Όπου :

Το $\text{Reval}_{i,t}$ παίρνει τιμή 1 για τις εταιρείες που αναπροσαρμόζουν τα ενσώματα πάγιά τους για το έτος t και την τιμή 0 για τις εταιρείες που δεν αναπροσαρμόζουν.

Το Size μετρά το μέγεθος της εταιρείας

Το Leverage αντιπροσωπεύει τον βαθμό δανειακής μόχλευσης της επιχείρησης

Το Growth δείχνει τον βαθμό ανάπτυξης της εταιρείας

Το MtB μετράει τις επενδυτικές ευκαιρίες της εταιρείας

Το Intangibility Ratio δείχνει τον λόγο ενσώματων προς ασώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης και

Το $e_{i,t}$ είναι ο διαταρακτικός όρος που προκύπτει λόγω της παλινδρόμησης

6.5 Μεταβλητές

Η εξαρτημένη μεταβλητή που χρησιμοποιήθηκε είναι η απόφαση της διοίκησης να εφαρμόσουν την αναπροσαρμογή των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Με τον όρο αναπροσαρμογή θεωρείται η θετική αναπροσαρμογή των παγίων, δηλαδή η αύξηση της αξίας των παγίων. Οι επιχειρήσεις εμφανίζουν την αναπροσαρμογή των ενσώματων παγίων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ως αποθεματικό αναπροσαρμογής ενσώματων παγίων. Η μεταβλητή παίρνει δύο τιμές, την τιμή 1 για τις επιχειρήσεις που αναπροσαρμόζουν τα ενσώματα πάγιά τους και την τιμή 0 για τις επιχειρήσεις που δεν αναπροσαρμόζουν.

Για τον τρόπο υπολογισμού του μεγέθους της επιχείρησης, οι Brown et al (1992) χρησιμοποίησαν τα συνολικά πάγια πριν την αναπροσαρμογή, οι Lin και Peasnell (2000) χρησιμοποίησαν ως μέτρο σύγκρισης τον λογάριθμο των πωλήσεων και η Cotter (1999), βασίστηκε στα λειτουργικά έσοδα. Εμείς ακολουθούμε το μοντέλο των Kousenidis et al (2010), όπου χρησιμοποιείται η αγοραία κεφαλαιοποίηση ως μέτρο σύγκρισης (αγοραία κεφαλαιοποίηση = το γινόμενο της χρηματιστηριακής τιμής επί τον συνολικό αριθμό των εν κυκλοφορία μετοχών μιας επιχείρησης). Αναμένεται να υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ μεγέθους εταιρείας και αναπροσαρμογής παγίων.

Ο τρόπος υπολογισμού του δείκτη μόχλευσης (Leverage) των επιχειρήσεων που χρησιμοποιείται είναι κατά τους Brown et al (1992) και τους Missonier-Piera (2007), ο λόγος συνολικό χρέος προς συνολικά πάγια στοιχεία της επιχείρησης. Σκοπός είναι να μετρηθεί ο δείκτης ρευστότητας όπου σαν συνολικό χρέος χρησιμοποιούμε τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης και σαν συνολικά πάγια το κυκλοφορούν ενεργητικό μαζί με τα αποθέματα. Αναμένεται ότι όσο υψηλότερος είναι ο δείκτης, τόσο πιθανότερο είναι για μια οικονομική οντότητα να αναπροσαρμόσει τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία της.

Η ανάπτυξη της εταιρείας (Growth) μετριέται με τον λογάριθμο των πωλήσεων $\log(\text{sales})$ για να παρουσιαστεί η διαχρονική μεταβολή των πωλήσεων και αναμένεται θετική σχέση με την αναπροσαρμογή παγίων.

Ο δείκτης MtB υπολογίζεται από το λόγο χρηματιστηριακή τιμή προς λογιστική τιμή μετοχής της επιχείρησης, για να αποτυπωθούν οι επενδυτικές ευκαιρίες της επιχείρησης και αναμένεται θετική σχέση με την αναπροσαρμογή παγίων.

Ο Intangibility Ratio κατά τους Kousenidis et al (2010) υπολογίζεται από τον λόγο ασώματα προς ενσώματα πάγια στοιχεία της επιχείρησης και αναμένεται η ύπαρξη αρνητικής σχέσης.

Συνοπτικά:

Πίνακας 6.1: Τρόποι υπολογισμού των υπό εξέταση μεταβλητών

Μεταβλητές που εξετάζονται	Τρόπος υπολογισμού τιμών
Μέγεθος (Size) +	$\text{Log}(\text{τιμή μετοχής} \times \text{αριθμός μετοχής})$
Μόγλευση (Leverage) +	<u>Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις</u> Κυκλοφορούν Ενεργητικό + Αποθέματα
Βαθμός ανάπτυξης (Growth) +	$\text{Log}(\text{πωλήσεων})$
Επενδύσεις (MtB) +	<u>Χρηματιστηριακή τιμή</u> Λογιστική τιμή
Λόγος ασώματων-ενσώματων - (Intangibility Ratio)	<u>Ασώματα πάγια</u> Ενσώματα πάγια

6.6 Αποτελέσματα εμπειρικής ανάλυσης

Παρακάτω αναλύονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από το υπόδειγμα παλινδρόμησης και εξετάζεται η ισχύς των υποθέσεων που προέκυψαν από τις ερευνητικές υποθέσεις.

6.6.1 Αποτελέσματα Περιγραφικής Στατιστικής

Το δείγμα μας αποτελείται από 100 επιχειρήσεις και οι υπό εξέταση παρατηρήσεις αφορούν την περίοδο 2007-2010. Το δείγμα προέρχεται από τις βάσεις δεδομένων της Hellastat και του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών.

Με βάση την προηγηθείσα ανάλυση, κατασκευάζουμε τον παρακάτω Πίνακα, όπου παρουσιάζονται οι ελάχιστες και οι μέγιστες τιμές, οι διάμεσοι και οι τυπικές αποκλίσεις για κάθε ανεξάρτητη μεταβλητή του δείγματος.

Πίνακας 6.2 Περιγραφικές στατιστικές δείγματος

	A ₀	Μέγεθος	Μόχλευση	Ανάπτυξη	MtB	Intangibility Ratio
Μέσος	0,65	16,01	0,24	-0,03	0,91	0,12
Διάμεσος	1,00	15,74	0,21	0,01	0,40	0,01
Μέγιστο	1,00	21,38	0,57	2,29	33,13	1,46
Ελάχιστο	0,00	12,09	0,02	-3,75	-0,45	0,00
Τυπική απόκλιση	0,45	1,36	0,13	0,42	2,42	0,26

6.6.2 Αποτελέσματα Παλινδρόμησης

Για την εμπειρική ανάλυση των αποτελεσμάτων, χρησιμοποιήθηκε η logit παλινδρόμηση που αναλύθηκε παραπάνω.

Πίνακας 6.3 Αποτελέσματα Παλινδρόμησης

	Πρόβλεψη	coefficient	t-statistic
A₀		3,26	1,66
Μέγεθος	+	-0,09	-0,93
Μόγλευση	+	-0,04	-0,04
Ανάπτυξη	+	0,72	2,33
MtB	+	-0,40	-2,27
Intangibility Ratio	-	-1,38	-2,20
R²	0,06		

Το t-statistic μας δείχνει κατά πόσο είναι στατιστικά σημαντική η κάθε μεταβλητή. Εάν η τιμή του t-statistic είναι μεγαλύτερη από 2, τότε θεωρούμε ότι η εξεταζόμενη μεταβλητή είναι στατιστικά σημαντική, ενώ αν είναι μικρότερη του 2 δεν είναι στατιστικά σημαντική. Με βάση τον παραπάνω Πίνακα, βλέπουμε ότι η ανάπτυξη, ο δείκτης χρηματιστηριακής προς λογιστικής τιμής και ο λόγος ασώματων προς ενσώματων παγίων είναι στατιστικά σημαντικοί για τον προσδιορισμό των εταιρειών που υιοθετούν την αναπροσαρμογή παγίων για την αποτίμηση των ενσώματων περιουσιακών τους στοιχείων.

Το κατά πόσο το μοντέλο ερμηνεύει τα αποτελέσματα και οι μεταβλητές δίνουν αρκετή επεξηγηματική πληροφόρηση, φαίνεται από τον προσαρμοσμένο R² (adjusted R square). Ο δείκτης αυτός χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση των μοντέλων που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία ανεξάρτητες μεταβλητές. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο πιο αντιπροσωπευτικό είναι το μοντέλο. Στα αποτελέσματα της έρευνας βλέπουμε ότι το R² έχει τιμή 0,06, τιμή αρκετά ικανοποιητική. Αυτό σημαίνει ότι με βάση το παρόν δείγμα, οι ανεξάρτητες μεταβλητές μπορούν να εξηγήσουν το 6% των μεταβολών της μεταβλητής Reval_{i,t}.

Από την εμπειρική προσέγγιση διαπιστώνεται ότι το μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων είναι στατιστικά ασήμαντο και αρνητικό, με αποτέλεσμα να απορρίπτεται η ερευνητική

υπόθεση H1. Συμφωνεί όμως με τους Missonier-Piera (2007), που διαπίστωσαν αρνητική σχέση μεταξύ του μεγέθους των επιχειρήσεων και της αναπροσαρμογής των παγίων.

Για την μόχλευση παρατηρείται ότι η επιρροή της παρουσιάζεται στατιστικά ασήμαντη και αρνητική για τις ελληνικές επιχειρήσεις, έτσι δεν υποστηρίζεται η ερευνητική υπόθεση H2 που ανέφερε ότι οι επιχειρήσεις με μεγάλο δείκτη μόχλευσης είναι και αυτές που έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να αναπροσαρμόσουν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τους.

Από τον Πίνακα παρατηρούμε ότι οι προοπτικές ανάπτυξης της οικονομικής μονάδας έχουν υψηλό και θετικό βαθμό σημαντικότητας στατιστικά, με συνέπεια να υποστηρίζεται η υπόθεση H3 ότι υπάρχει θετική σχέση μεταξύ της ανάπτυξης της επιχείρησης και της αναπροσαρμογής των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων της.

Όσον αφορά το MtB, παρατηρούμε ότι είναι στατιστικά σημαντικό και αρνητικό, έτσι απορρίπτεται η αρχική μας υπόθεση H4 ότι όσο υψηλότερος είναι ο λόγος της χρηματιστηριακής προς την λογιστική τιμή τόσο πιο πιθανό είναι για την επιχείρηση να αναπροσαρμόσει τα πάγιά της.

Τέλος, ο λόγος ασώματων προς ενσώματων παγίων είναι στατιστικά σημαντικός και αρνητικός, κάτι που συμφωνεί με την αρχική μας υπόθεση H5 που ανέφερε ότι όσο μικρότερη είναι η αναλογία των ασώματων προς τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία σε μια επιχείρηση, τόσο πιο πιθανό είναι για την επιχείρηση να προχωρήσει σε αναπροσαρμογή των παγίων στοιχείων.

7^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το δικαίωμα της αναπροσαρμογής που παρέχει το ΔΛΠ 16, ενδεχόμενα να κατευθύνει τις επιχειρήσεις σε «δημιουργική λογιστική». Εάν υπάρχουν επιχειρήσεις που θέλουν να παρουσιάζουν διογκωμένα κέρδη δεν επιλέγουν την επανεκτίμηση έτσι ώστε οι αποσβέσεις να υπολογίζονται πάνω στο ιστορικό κόστος, δηλαδή μικρότερες αποσβέσεις και περισσότερα κέρδη, αντίθετα εάν υπάρχουν επιχειρήσεις που επιθυμούν να δείχνουν «ισχυρό Ισολογισμό» και χαμηλό δείκτη δανειακών επιβαρύνσεων, επιλέγουν την επανεκτίμηση. Η κατάσταση αυτή έχει δημιουργήσει, μεταξύ άλλων, πρόβλημα συγκρισιμότητας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μεταξύ των επιχειρήσεων.

Αν η αναπροσαρμογή δεν αναγνωρίζεται φορολογικά, δημιουργείται αναβαλλόμενη φορολογία, δεδομένου ότι η λογιστική αξία του πάγιου περιουσιακού στοιχείου διαφέρει από την φορολογική του βάση, δηλαδή η αναπροσαρμογή πραγματοποιείται μόνο για λογιστικούς σκοπούς.

Η ανάγκη θέσπισης πλαισίου για τις αναπροσαρμογές των αξιών των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, πηγάζει από την ύπαρξη διαφορετικών απόψεων αλλά και προσπαθειών δημιουργίας πλασματικών κερδών. Επιπλέον, το γεγονός της αναπροσαρμογής πρέπει να καταδειχθεί στην κατάσταση των μελλοντικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων μέχρι τα περιουσιακά στοιχεία, οι αξίες των οποίων επανεκτιμώνται, έχουν υποτιμηθεί πλήρως, έχουν εγκαταλειφθεί, πωληθεί ή μεταβιβαστεί και έτσι δεν βρίσκονται πλέον στην κυριότητα της επιχείρησης.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και ειδικότερα το ΔΛΠ 16, σε θέματα που σχετίζονται με τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, έχουν βοηθήσει ώστε οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις να συντάσσονται με ορθότερο και ομοιόμορφο τρόπο ώστε οι πληροφορίες που παρέχουν για τις ελληνικές επιχειρήσεις να είναι περισσότερο συγκρίσιμες και αξιόπιστες, καθώς επίσης και ομοειδείς με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού. Επίσης, με την εφαρμογή του ΔΛΠ 16, οι πληροφορίες και τα οικονομικά στοιχεία που παρέχονται για τα ενσώματα πάγια πού κατέχει μία οικονομική οντότητα, τυγχάνουν μικρότερης αμφισβήτησης διότι οι διοικήσεις των επιχειρήσεων διαθέτουν περισσότερα εργαλεία και δυνατότητες ώστε να εμφανίζουν ακριβέστερη εικόνα της περιουσιακής κατάστασης των επιχειρήσεων, η οποία αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα.

Η εμπειρική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της εργασίας, είχε ως στόχο να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή για την εφαρμογή ή μη της μεθόδου της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών εταιρειών στην εύλογη αξία, σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 16 «Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις», καθώς επίσης και τον βαθμό επιρροής τους. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση βοήθησε ώστε να τεθεί η εργασία αυτή μέσα σε ένα σαφώς ορισμένο θεωρητικό πλαίσιο.

Για την έρευνά μας χρησιμοποιήσαμε ένα δείγμα από 100 εισηγμένες στο Χ.Α.Α. επιχειρήσεις κατά την περίοδο 2007-2010 και πιο συγκεκριμένα τα χαρακτηριστικά τους που συνδέονται με την πολιτική της εφαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων για την αποτίμησή τους στην εύλογη αξία, ώστε να φανούν ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την χάραξη αυτής της πολιτικής. Τα χαρακτηριστικά που μελετήθηκαν είναι:

- Μέγεθος
- Μόχλευση
- Ανάπτυξη
- MtB ratio
- Intangibility ratio

Με βάση τα παραπάνω και σε συνδυασμό με την βιβλιογραφική ανασκόπηση, διερευνήθηκε κατά πόσο αυτά τα χαρακτηριστικά παίζουν ρόλο στην απόφαση των επιχειρήσεων να ακολουθήσουν την αναπροσαρμογή παγίων. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν οδηγούν σε ένα σύνολο συμπερασμάτων.

Συγκεκριμένα, το μέγεθος των εταιρειών και η μόχλευση δεν επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό τις διοικήσεις ώστε να ακολουθήσουν την μέθοδο της αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων για την αποτίμησή τους. Αντιθέτως, ο παράγοντας ανάπτυξη αποδεικνύεται ότι σχετίζεται άμεσα με την αναπροσαρμογή των ενσώματων παγίων. Ειδικότερα, όσο υψηλότερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης μιας οικονομικής μονάδας, τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα να ακολουθήσει την μέθοδο αναπροσαρμογής των ενσώματων πάγιων περιουσιακών της στοιχείων στην εύλογη αξία και το αντίστροφο. Ακόμη, η έρευνα έδειξε ότι μια επιχείρηση είναι πιθανότερο να αναπροσαρμόσει τα πάγιά της εάν έχει μικρούς δείκτες MtB ratio και έδειξε ότι το intangibility ratio επηρεάζει την επιλογή των επιχειρήσεων όσον αφορά την εφαρμογή της

αναπροσαρμογής παγίων. Έτσι, όσο πιο λίγες ασώματες ακινητοποιήσεις έχει μια ελληνική εισηγμένη επιχείρηση, τόσο πιο πιθανό είναι να αναπροσαρμόσει τα ενσώματα πάγιά της.

Συμπερασματικά, εάν η αναπροσαρμογή της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων ήταν αναγνωρισμένη στην γενική λογιστική πρακτική, η πιθανότητα επιτυχίας των αντικειμενικών προτύπων θα βελτιωνόταν, πράγμα που συνεπάγεται επίτευξη ή τουλάχιστον προσέγγιση σε μεγάλο βαθμό, ενός από τους θεμελιώδεις σκοπούς της χρηματοοικονομικής λογιστικής, δηλαδή της άρτιας, πλήρους και έγκυρης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης μιας επιχείρησης μέσω της προβολής μιας λογιστικής εικόνας που ανταποκρίνεται στην αντικειμενικότητα αλλά και στην πραγματική, τρέχουσα και εύλογα προσδιορισμένη πτυχή των μεμονωμένων παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- ✓ Βλάχος, Χ., και Λουκάς, Λ., (2007), *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, Δ' Έκδοση, Global Training
- ✓ Γκίνογλου, Δ., Ταχυνάκης, Π., Μωϋσή, Σ. και Γκίνογλου, Ε., (2008), «Λογιστική παρακολούθηση της αναπροσαρμογής της αξίας των πάγων περιουσιακών στοιχείων: Η περίπτωση των ελληνικών επιχειρήσεων», ΕΣΔΟ
- ✓ Γρηγοράκος, Θ., (2005), *Ανάλυση – Ερμηνεία του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου*, Αθήνα, Εκδόσεις Σάκκουλα
- ✓ Ιγνατιάδης, Α., (2000), *Χρηματοοικονομική Λογιστική*, Τεύχη Ι και ΙΙ, Θεσσαλονίκη
- ✓ Καραγιάννης, Δ., (2007), *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Παραδείγματα εφαρμογές στην πράξη*, Β' Έκδοση
- ✓ Καραγιώργος, Θ. και Πετρίδης, Α., (2010), *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα: Θεωρία και πράξη*, Θεσσαλονίκη, Μ. Αλεξοπούλου – Α. Καραγιώργος Ο.Ε.
- ✓ Ντζανάτος, Δ., (2008), *Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές από τα ελληνικά*, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη
- ✓ Πρωτοψάλτης, Ν., (2009), *Παραδείγματα Εφαρμογής Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα – Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης Διερμηνείες*, Τόμος Α', Αθήνα, Εκδόσεις Σταμούλης
- ✓ Σάκελλης, Ε., (2002), *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα: Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και την Εμπορική και Φορολογική Νομοθεσία.*, Πρακτικές Εφαρμογές, Αθήνα, Ε. Σάκελλης

Ξενόγλωσση

- ✓ Aboody, D., Barth, M., Kasznik, R., (1999), “Revaluations of fixed assets and future performance: evidence from the UK”, *Journal of Accounting and Economics*, 26(1-3), p.p. 149-178
- ✓ Barlev, B., Fried, D., Haddad, R. and Livnat, J., (2007), “Revaluation of revaluations: A cross-country examination of the motives and effects on future performance”, *Journal of Business Finance and Accounting*, 34, p.p. 1025-1050
- ✓ Brown, P., Loh, A., (1992), “Fixed asset revaluations and managerial incentives”, *Abacus*, 28 (1), p.p. 36-57
- ✓ Cotter, J., (1999), “Asset revaluation and debt contracting”, *Abacus*, 35 (3), p.p. 268-285
- ✓ Gaeremynck, A. & Veugelers, R., (1999), “The revaluation of assets as a signaling device: a theoretical and empirical analysis”, *Accounting and Business Research*, 29(2), p.p. 123-138
- ✓ Grant, T., (2009), *Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς IFRS – Αναλυτική παρουσίαση*, Τόμοι Α, Β και Γ, 3^η Έκδοση, Αθήνα
- ✓ Easton, P. D., Edey, P. & Harris, T., (1993), “An investigation of revaluations of tangible long-lived assets”, *Journal of Accountig Research*, 31, p.p. 1-38
- ✓ Jaggi, B. & Tsui, J., (2001), “Management motivation and market assessment: Revaluations of fixed assets”, *Journal of International Financial Management and Accounting*, p.p. 160-187
- ✓ Kousenidis, D., Ladas, A., Negakis, C., (2010), “The information content of Fixed Assets Revaluation in Greece: implications from the use of IFRS”, *Essays in honour of Professor Kafoutis*, Panteion University
- ✓ Lin, Y. & Peasnell, K., (2000a), “Asset revaluation and current cost accounting: UK corporate disclosure decisions in 1983”, *British Accounting Review*, 32, p.p. 161-187
- ✓ Lin, Y. & Peasnell, K., (2000b), “Fixed asset revaluation and equity depletion in UK”, *Journal of Business Finance and Accounting*, 27 (3-4), p.p. 359-394
- ✓ Missonier-Pierra, F., (2007), “Motives for fixed asset revaluation: an empirical analysis with Swiss data”, *The International Journal of Accounting*, 42, p.p. 186-205
- ✓ Nichols, L. & Buerger, K., (2002), “An investigation of the effect of valuation alternatives for fixed assets on the decision of statement users in the United States and

Germany”, *Journal of International Accounting Auditing and Taxation*, 11, p.p. 155-163

- ✓ Watts, R. and Zimmerman, J., (1986), “Positive accounting theory”, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
- ✓ Whittred, G. and Chan, Y., (1992), “Asset realuations and the mitigation of underinvestment”, *Abacus*, 28 (1), p.p. 58-74
- ✓ Zimmerman, J., (1983), “Taxes and firm size”, *Journal of Accounting and Economics*, 5 (2), p.p. 119-149

Ηλεκτρονική

- ✓ www.ase.gr
- ✓ www.hellastat.com
- ✓ www.taxheaven.gr